

Vejviseren

for

Kolding By og Omegn.

Udgivet af

P. P. Lund. J. P. Løye.

H. F. Rasmussen.

Kolding.

Udgivernes Forlag.

„Kolding Folkeblad“s Bogtrykkeri ved D. Thuge.

1877.

Koldinghus.

(Af E. P. Loug. „Nye Sang og Digt“. S. 188.)

Graastæggede, vejrbidte Grænevagt
i din sønderrevne Kavaj!
Du smulrer vel hen for Aarenes Ragt,
og næppe endnu om Dig bliver lagt
en Sang, om ikke af mig.

Thi over min Barndoms forgløse Gang
din alvorlige Stygge faldt;
hvis den Gang der spired en skabende Trang,
som fiden voged sig ud i min Sang,
Du først paa den haver kaldt.

Hvor flygtig end Drengens forvorne Leg
gik hen ad din stejle Bold,
et Indtryk dog ind i hans Bryst sig sneg,
som, medens de andre vegted og veg,
han har endnu i Behold.

Dg tit, naar han Hatred om i hver Krog
blandt Melder og raslende Grus,
og flavede Ødelæggelsens Sprog,
hans Tante tilbage i Tiden drog,
og oprejste atter dit Hus.

Da tselledes dine Sale igjen
med Silke og guldspættet Bæ't,

og dejlige Kvinder og stærke Mænd
i broget Kæffe søvede hen
til Gige og Fløjtravær.

Bed Bindvet stod En, saa ung og bleg,
hun dansed tre Vejlere træ; —
da var til Ende den grusomme Leg,
fra Hjertet den røde Blodstrøm fleg
og farvede Gulvets Bræt.

Dg Synerne stifted. — En Nytaarsdag
Jorbønner og Salmer der lød;
de letted en Døendes Manddrag:
snart meldte om Land Rigloffernes Slag:
den fromme Konge var død.

De stifted. — I Gaarden, hvor Springbrønden stod
af Malm med Stenramme om,
der følger af Mænd og Heste en Flok;
tre Sendinge knele ved Tronens Fod,
med Slesvigs Hylдинг de kom.

De stifted. — En lille fjendtlig Trop
i Slottet er indestængt;
da bryder Czarniczki Porten op,
den flygter til Kampetaarnets Top;
et Knald — og Taarnet er sprængt.

De stifted. — En kongelig Fest der var,
et sydlandsk, straalende Liv
I Brimlen mødes et elskende Par;
„Großkanzlerens“ Datter til Kaffe ta'r
som kongelig Slegfredsvin.

Hans sidste Syn var din Kampesavn
i den tidlige Morgenstund,
da helt Du svøbtes i Quers Favn,
og ikkun spærrede Sten og dit Navn
tilbage blev paa din Grund.

Din Skjæbne har ikke varflet godt
for vort gamle Fædreland;
som Du er det blevet en Levning blot,
en brusten Mur, et faldende Slot,
en Ruin efter Ildbrand.

I Rigets Midtpunkt Du stod en Gang;
fra Ost, fra Nord og fra Syd
var Vejen til Dig vel lige lang;
nu staar Du ved Enden af vor Bang —
en sørgelig Grænsetryd.

Dg dog, der er vel en anden Strift
at læse paa Væggen graa,
i Spirenes Fald og Murenes Rist,
i Hallerne, aabne for Bindens Vist,
for hvem der vil den forstaa.

Du blev ikke bygget til Bævn og Skold
for Danmarks Bænge og Skov;
nej, Brodermorderen højned din Vold;
her vilde han have Haand og Hold
paa sit alt udklaarede Rov.

En Fæstning Du var med fjendtligt Med,
til Danmarks Røde og Sorg;
men Friserens Pil paa Abel bed;
hans Dglerede sank hastig ned
under Dannemarks Kongeborg.

Dg mens af Kæmperne paa din Top
de to i Grushoben sank,
og mens den Tredjes Klopsede Krop
fra Jorden i Stumper samlede op,
den Fjerde endnu staar rank.

Dg det er Helten i Løvehud
med Kølken i stærken Haand,

som frejdig holdt Livets Trængsler ud,
og frelste ved Vuens fikre Slud
den fangne Menneſkeand;

som paa ſin Vej Uhyrerne vog
og rensede Aogias's Stald;
som Helveds Bogter for Lyſet drog,
og ſidſt til Løn for ſin Møje tog
en Plads i Olympens Hal.

Saa længe ſom han ſtaar ſtrunt og ſtrag
endnu paa det falvende Slot,
og spotter Stormens og Lynets Slag,
og ſtirrer efter den gryende Dag,
han bærer et Varsel godt.

Som han vi med uforfærdet Hu
vil træde vor tunge Sti;
ſom han ſtaa Trækſheds Laarne itu,
og træde Dødens og Helveds Gru,
og Anden af Lænker fri.

Dg vi vil rensé vor lave Strand
for Smuds og for Slangers Gift,
og hente den gyldne Frugt til Land,
og vinde et evigt Ny ſom han,
ved mandig Daad og Bedrift.

Dg ſe, i Skjoldet han ſtøtter ſig paa,
der ſtande de Kroner tre:
de viſe den Vej, vor Stræben ſkal gaa,
de viſe det Maal, vor Møje ſtal naa,
og Enden paa Danmarks Be.

Kolding By.

I.

Byens Beliggenhed og Omegn.

Der hvor Koldingaaen, den gamle Grænsflod
mellem Nørre- og Sønderjylland, efter mange Slyn-
vinger omkring i Dalen endelig naaer Maaket for
ſit Løb og blander ſig med Fjordens ſalte Bølger,
og der hvor Dalen breder ſine Arme ud for at
favne den blanke Fjord, — der ligger den gamle
By Kolding, bekjendt for ſin ſmukke Beliggenhed og
for de Vinder om ſvundne Dages Storhed, Kampe
og Vdelæggelser, der knyttede ſig til den og ſærlig til
dens paa Bakken knejsende Slotsruin. Kan Beliggen-
heden end ikke i Skjønhed fuldt maake ſig med flere
andre Byers, ſom f. Ex. Vejles eller Svendborgs,
ſaa giver til Gjengjæld den mægtige Ruin Byen et
ſaa maleriſt Udſeende, at en Udfigt over den fra
de høje Bakker i Nærheden paa en ſmuk Sommer-
dag helt vel er en længere Rejſe værd.

Vi kunne, for at ſaa en ſaadan Udfigt, vælge
at beſtige en af Bakkerne nord for Byen. Vejen
gaar gjennem en af de mindre Gader, Hospitals-

gade, og komme forbi Slotsøen begynde vi strax at vinde op i Højden. Der oppe fra se vi Byen i Fugleperspektiv, og med sine Omgivelser og sin Baggrund ligger den for os som det dejligste Maleri. Nærmest i Forgrunden ses den venlige, stille Slotsø, og umiddelbart op af dens Bænde hæver sig Slotsbakkens kronet paa den højeste, vestlige Top med Danmarks mest storartede Ruin og bærende paa sin østlige, lavere Afslutning den endnu stedse vedligeholdte Staldgaardens lange, tegltakte Bygninger. Til højre for dette Hovedparti og noget længere tilbage ses Byens Centrum, Tag ved Tag, med Kirken, Raadhuset, Skolerne og enkelte andre større Bygninger ragende op over de andre. Endnu længere tilbage ligger Byens sydlige Forstad hinsides Laen, med smukke Bygninger og haver, samt Byens Kirkegaard. Vende vi os mere mod Vest, se vi den krogede Laasbygade med sine Udløbere og sin Fortsættelse op ad Bakkeskræningen langs den gamle Besle-Landevej. Bag ved Laasbygade ligger regelmæssige, nybyggede Husrækker med endnu ubebyggede græsflædede Pladse imellem; det er Byens nye Kvarter, der for største Delen bliver bygget af en Enkeltmand. Lade vi nu Blikket løbe tilbage til Maleriets Hovedparti, Slottet og Søen, og videre mod Øst, have vi paa den lave Strækning mellem Slotsøen og Fjorden et særligt lille Parti, et ypperligt Stykke Nutidsmaleri i Modfætning til det middelalderlige Præg, som Slottet og dets Omgivelser har. Her ligger nemlig nærmest ved Søen Slotsmøllens Fabrikker med deres forte, ryggede Skorstene; Jærn-

banegaardens Skifertage stikke frem bag ved og en hyppig Fløjten og Piben fra den Kant røber disse Bygningers Bestemmelse. I Nærheden af Banegaarden ses Gasværkets røde Beholdere og bag ved alt dette rager en Masteskov med Flag og Vimpler op af Havnen, i hvis Nærhed tillige findes en Række Bathuse og et Damp-Sævværk. Det er et Blad af „Opfindelsernes Bog“ vi her kan læse.

Baggrunden for det store Maleri, vi nu have betragtet, er ogsaa nok værd at tage i Ojesyn. Længst til Højre strækker Kolbingaadaalen sig, med Laen paa Bunden og begrænset paa begge Sider af Bakker, paa hvis sydlige Skrånt Seeft By ligger og hvor længst i Vest Seeft Skov synes. Bag Byen ligger Anlægget paa Stejlsbjerg og Landstredene ved Sønder Landevej samt Gjelmis Mølle, og lidt længere til Vestre strejfer Blikket ind over de frugtbare „otte Sogne“ med Dalby og Bonsild Kirker nærmere ved Byen og Skamlingsbanke's mægtige Ryg, hvorpaa Mindestøtten skimtes, i det Fjerne. Endelig møder Blikket i Øst Kolbing-Fjordens blaa Bænde, men Dyrehavegaardens Skov tillader os ikke at følge disse ret langt.

Alt i gamle Dage har Byen været i Ny for sin yndige Beliggenhed, hvad vi kunne skimte af gamle latinske Beskrivelser, hvori Byen omtales som „omoena“, „omoenita præcipua“. En nyere Beskriver, Præsten J. J. Fyhn, i hvis omfattende og grundige Værk „Efterretninger om Byen Kolbing“ (1848) Rilderne for alle nyere Beskrivelser maa søges, omtaler Udbygningen fra Bakkerne sydvest for

Byen med følgende poetiske Ord: „Forgrunden, smykket med kornrige Marker og blomsterklædte Enge, gennemfjæres af Koldingaaen, der, som en glimrende Stribe paa grøn Grund, løber ud i Fjorden. Paa tvende Høje, der hæve sig op over Byen i Daler, staa det gamle Arensborgs sørgelige, men pittoriske Ruiner og dette Slots forrige Ladefæstning; længere tilbage er en lille Skov, Dyrehaven kaldet, og den Række af ikke ubetydelige Banker, som Djet følger ud over Fjorden, indtil det begrænses af det hjørne, mærkelige Hindsgaav.“ — Det vil saaledes kunne skjønnes, at Byen kan taale at ses fra flere Sider uden at tabe i Skjønhed.

II.

Byens Størrelse og Udseende.

Det bliver hyppigt udtalt, at Kolding er en By i Opkomst, og hvorvel forskellige Begivenheder siden Aarhundredets Begyndelse, saasom Slottets Brand, den lærde Skoles Nedlæggelse, Garnisonens Dphør og Stutteridepotets Forflyttelse, skulde synes at have maattet udøve en trykkende Indflydelse paa Byens Fremvæxt, saa har den dog ganske rigtig haft Livskraft nok til at trodse disse Hindringer og stadig gaa fremad. Anlægget af en ordentlig Havn og senere af Jærnbanen mod Nord og Ost, Syd og Vest, har visnok hjulpet særdeles meget hertil; ligeledes Henlæggelsen af de otte Sogne af Nørre-Lyngstrup Herred til Nørrejylland ved Fred-

lutningen 1864, hvorved skabtes Byen et nyt, stort og rigt Opland. Som Exempel paa Fremvæxten kan nævnes, at for 100 Aar siden fandtes i Byen kun 271 Huse, og Folketallet udgjorde 1406 Personer, medens der i 1875 var 662 Gaarde og Huse i Byen og et Indbyggerantal af omtrent 6000 (ved Folketællingen i 1870 5400). Denne Forøgelse har fundet stærkest Sted i de sidste 30 Aar, thi Fyhn opgiver i 1845 Folketallet til ifkun 2644 Personer og Bygningernes Antal til 369.

For at en saadan Tilvæxt af Bygninger og Beboere har kunnet finde Sted, har det naturligvis været en Nødvendighed at udvide Byens Grænser. De ny Forstæder ved den nordre og søndre Landevej ere alt omtalte, og ligeledes Kvarteret Rest for Laasbygade. Byen har i øvrigt i gamle Dage haft en Udstrækning mod den Kant, der synes at være ødelagt ved en Ildbrand, og Navne som Sviegade og Sviatorv, der findes paa gamle Kort og Dokumenter, minde endnu derom. Mod Ost har Udvidelsen fundet Sted ved at inddrage den gamle Slots-Rjøkkenhave til Bebyggelse, og det tegner endog til, at dette Parti vil blive Byens Kjernepunkt, efter at Banegaarden og de tidligere omtalte industrielle Anlæg ere lagte paa den Kant, og et nyt Gadeanlæg er begyndt for at sætte Partiet i umiddelbar Forbindelse med Areltorvet.

Af Torve og Gader nævner Fyhn i sin Beskrivelse fra 1848 Søndergade, Rendebanen, Helligforsgade, Klostergade, Bøddelstræde, Skidenstræde, Østergade, Vestergade, Sviegade (ubebygget), Torve-

gade, Slotsgade, Peterfillegade, Skolegade, Adelgade, Torvet, Blæsbjerg, Vaasbygade og Hospitalsgade, i alt 17 Gader og 1 Torv. Nu har Byen 30 Gader og 2 Torve. Det nye Torv er fremkommet ved Nedrivelsen af en Husrække, der skilte Adelgade fra Kirken, og hedder Kirketorvet; af de nyanlagte Gader kan nævnes Høffdingsgade, Østre-Klostergade, Lange- linje, Allegade, Kathrinegade samt Banegaardsvejen og Savnevejen.

Byens Udseende har som Følge af den raske Udvikling naturligvis forandret sig stærkt i de senere Aartiere. Allerede 1537 og 1580 foretoges de tvende vigtige Skridt til at give Byen et købstad- mæssigt Udseende: at brolægge Gaderne og lægge Tegl paa Guseue, men endnu i Begyndelsen af dette Aarhundrede havde Byen sit gammelbogs Udseende, saa man, som Fyhn skriver, „overalt stødte paa Bindingsværks Bygninger med Karnapper og Kjælder- skure, fremspringende Dveretager, Gavle med Fløje paa og desl. Paa Bjælkehoveder og Stolper, over Porte og Døre vare Pirater anbragte efter Tidens Smag, Engle, Hermer, Arabesker, Bomærker, Bibel- sprog paa Latin, Dansk og Tyfsk med ophøjede eller udfaarne Bogstaver; nogle Bygninger sprang be- tydeligt frem, andre faldt dybt tilbage, Gaderne vare krumme og ujævne“ osv. Alt i hans Tid var der dog stet en Forskjønnelse, og kommer man nu igjennem Gaderne, ses næsten ikke andet end nymo- dens, to ja tre Stages Bygninger, Butikker med store Spejlglasrunder osv., Husrækker, der staa i vel- ordnede Rækker og en Brolægning, der driftigt

tør tage det op med selve Hovedstadens. Et og andet Minde staaer dog endnu fra den gamle Tid; som det smukkeste skal nævnes Stadhauptmand Borchs Ejendom paa Raadhustorvet. Det er et smukt og vel vedligeholdt Hus i den gamle Stil, saaledes som Fyhn foran har beskrevet dem, efter Indskrifterne at dømme bygget allerede 1595 og for- modentlig af Apotheker Herman Reimert, der 1585 fik Privilegium paa at anlægge Apothek og drive Brintjælder i Kolding.

III.

Byens Mæringskilder.

I et af de ældste Kildekrifter til Nordens Hi- storie, Adam af Bremens „Historia ecclesiastica“, der er skrevet ved Aar 1072, omtales allerede Byens Betydning som Handels- og navnlig som Grænseby. „Koldingbro“, hedder det, „maa Kongen betragte som Rigets Guldrube, thi af Kvæg og Heste, som føres over denne Bro, indkommer en uslatterlig Told“. Kvæghandelen var altsaa den Gang som den er nu en af Landets Hovedindtægtskilder, og hvorvel Grænsebyerne Ribe og Kolding, der tillige- med Koldingbro i Aarhundreder vare de eneste Ud- førselssteder for Kreaturer sydpaa, ikke havde direkte Fordel af alt det Kvæg, der blev drevet igjennem dem til Hertugdømmerne, saa er det dog vist, at de til sine Tider toge livlig Del i den Handel, der førtes med Kvæget. Et Bevis herpaa høves for

Ribes Vedkommende i Historien om den rige Mogens Grave, der anvendte en stor Del af sin Rigdom til nævnte Byes Bedste. Christian den Fjerde fritog ham til Belønning for denne Gæmildhed fra at svare Kvægtold, men Kongen mærkede snart, at næsten alt Kvæget, der passerede gennem Ribe Toldsted, gik under Mogens Graves Navn, og skal med Hentydning hertil i Spøg have sagt: „Mogens, Mogens, nu bliver Du for grov!“ Der holdtes ogsaa aarlig store Kvægmarkeder i de toende Byer, og en Tidlang vare disse de eneste, hvor Borgerne i Nørrejylland maatte salholde Kvæg, medens Herremænd og Prælater havde Lov til at føre det til Torvs ogsaa i de øvrige Rigsstæder. Det største Marked i Kolding var St. Franciski Marked, og her maatte Borgerne møde hver med 100 Stude. Det holdtes nord for Byen, og man fortæller, at det aabnedes og sluttedes ved Hornsignaler fra toende Høje, hvoraf Blæshjerg skal have været den ene. De to andre aarlige Markeder nævntes efter Helgenene St. Claus og St. Dionysius. Byens Efteraarsmarked, Mikkelsmarkedet, har i nyere Tid haft en Del Betydning, navnlig paa Grund af det dermed forbundne Folkemarked. Af Pastor Fyhn have vi en livlig Skildring af dette Marked, saaledes som det gik til i Begyndelsen af Aarhundredet. Til det „indsandt sig fra Als og Værø, Assens og Middelfart flere saakaldte store Vaade, der stundom med Besværighed lagde til Broen, naar de ved Lavvande maatte stages ind over Grundene; disse Vaade medbragte allehaande Grøntfager, Rødbøg, som dels udmaalktes, dels

fulgtes trukne paa smalle Salmstokke, hvilke man kaldte Rosmer, Frugter, tørrede Flynndere m. m. Men Dagen før dette Marked fandt et andet Sted, hvortil man ikke kan opvise Mægen nogensteds i Landet, et Folkemarked. Unge Karle og Piger fra Jyllands Vestkyst forsamledes nemlig denne Dag paa Byens Rendebane, salbøde ikke alene deres i Lyng nedpakkede sorte Fydepotter, Persaal og Flynrvæget Helt fra de de lukkede rødmaalede Bogne, der saae ud som smaa Rust- eller Brødbogne og bleve trukne af Stude, men ogsaa paa en vis Maade — sig selv. Man saae pyntede Almuesfolk i deres Besterbo-drugt, med de besynderlige fladpullede, bredskyggede og med slagrende Baand forsynede, sorte Filt hatte paa Hovederne, at stille sig rækkevis op langs med Husene; her toge nu Landmænd fra Fyen, Jylland og Slesvig dem i Beskuelse og fæstede dem til Lærstere, Røgttere, Malkepiger, Spinderster o. desl. Slesvigerne løb sædvanligen af med de flinkeste Besterboer; thi dels vilde disse helst tjene sønden for Kongeaen, dels erholdt de ogsaa der den højere Løn og den bedre Kost, dog lode de sig sjelden bortfæste for længere Tid end Vinteren. Naar de nu vare komne overens med Vedkommende, som behøvede deres Tjeneste, bleve Fæstpengene anvendte til en Aftens Lystighed i Byen. De spurgte nu hverken om en Ole Bull eller Paganini; men fik snarest muligt fat paa en Musikant, der kunde traktere eller rettere maltraktere en Viol og som for al Ting ikke sparede paa Strengene, dansede saa i en lejet Gæstestue hele Natten igjennem for aabne

Binduer og droge derefter den næste Dags Morgen med deres Husbonder til det Arbejde, de havde paa-taget sig". — Dette Mikkelsmarked holdes endnu, ligesom der ogsaa findes Spor af Folkemarkedet, men Glansen er gaaet af begge Dele.

Trods de Fordele, der saaledes kunde tilflyde Kolding som Grænseby, kjennes den dog at have haft mere Skade end Gavn af denne Egenkab, dels fordi Toldgrænsen lukkede for det sydlige Opland og henviste dette til Grænsebyerne mod Syd, Haderslev og senere Christiansfeld, dels paa Grund af de idelige Udelæggelser, Udsugelser og Plyndringer, Byen i Krigstid var udsat for. I „Danst Atlas“ (1769) skrives, at „Kolding Byes Handel er ikkun meget ringe, som til Dels kommer af dens Naboskab med Hertugdømmet, hvis Indbyggere baade i Stæder og paa Landet bruge megen Frihed i Handel. Den liden Handel, her er, som gjerne kunde beskrives af et Par gode Kjøbmænd, i Stedet for 10, som her nu er, gaar mest paa Kjøbenhavn og Norge, og bestaar fornemmelig i Korn og Fedevarer, saa meget som kan bekommes af omboende Bønder, thi ingen Herregaarde ere i Nærheden“. I en utrykt Beretning om Koldinghus Amt fra 1786 omtales der, at Byen „astager meget i sin Næring, da Christiansfeld, som er anlagt ved Landevejen midt imellem Kolding og Haderslev, forsyner Koldinghus Amt med et betydeligt Kvantum Brændevin og forsender desuden til Jylland forskellige Varer og Haandværksarbejder“.

Som en anden Aarsag til Forringelsen af

Byens Næring angiver den ovenansførte Beskrivelse den daarlige Forfatning, hvori Havnen befandt sig. „Byens Havn“, skrives der, „vil snart blive tilgroet, dersom dette ikke forebygges ved en Mudderspram, men de Handlende have ikke Evne til at staffe den eller lønne de Folk, som behøves dertil. Som Følge heraf maa de føre de Varer, der forsendes til Blands, paa Pramme til og fra Byen, hvilket for største Delen sker ved Strandhuserne, der ere Fiskere og bo en Fjerdingvej derfra“. Indtil 1843 vedblev Byens Havn at være i en for Skibsfarten faare uheldig Tilstand, og Pastor Fyhn skriver om den, at Indløbet „blev efterhaanden snævrere og paa visse Steder saa grundet, at selv Strandhusernes fladbundede Baade ved Lavvande ikkun med Møje kunde komme igjennem det, naar de vare ladede; Byens og fremmede Skibe havde i mange Aar maattet ankre en Fjerdingvej borte fra den“. Men det nævnte Aar blev et nyt Havnebasin, der var anlagt med en Beføstning af 22,000 à 23,000 Rd., højtidelig aabnet for Sejladsen. Det staar ved en Kanal i Forbindelse med Fjorden, er 90 M. bredt i Nord og Syd og 225 M. langt i Øst og Vest med tvende Moler af 7 à 800 M. Længde og en forskellig Bredde af 30—100 M. Paa den nordre Mole findes nu flere Pakhuse opførte, ligesom der i Fjor blev lagt et Banespor hertil fra Jærnbane-gaarden, og paa den søndre Mole findes et Skibsværft, hvorfra flere store Skibe i de sidste Aar ere løbne af Stabelen.

Den ved Havneanlægget tilvejebragte Rettelse i

Kommunikationen samt Abningen af den tidligere omtalte Jærnbaneforbindelse med Nord- og Vestjylland, Værne og Lyffland, har gjort det muligt for Byens nuværende driftige Handelsstand at udfolde en livlig Virksomhed, og her, hvor der for 100 Aar siden ikke behøvedes mere end „et Par gode Kjøbmænd“, er der nu Plads for henved Hundrede, hvoraf enkelte føre temmelig storartede Forretninger med Produkter, Foder- og Gjødningsstoffer, Trælaf, Kolonial- og Manufakturvarer m. m., og Handelen føres ikke alene paa Byens gamle Opland, men paa større Strækninger af det sydlige og vestlige Jylland. Til Lettelse for Handels- og Pengeomsætningen er der i de senere Aar oprettet ikke mindre end 4 Banker eller Sparekasser i Byen: Spare- og Laanekassen for Kolbing By og Omegn, Laane- og Diskontokassen, Kolbing Folkebank samt en Afdeling af Landmandsbanken. Byens Handelsflaade, der i 1644 var fundet ind til „to Skuder og Fartøjer“, men tilforn havde været paa „23 eller flere“, er for øvrigt meget ubestemt Tal, bestod ved Udgangen af 1874 af 35 Fartøjer med 1049 $\frac{3}{4}$ C.-Læsters Drægtighed. Af industrielle Anlæg findes for Tiden: 3 Dampbrænderier, 1 Tobaksfabrik, 2 Jærnstøberier, 1 Dampsavværk, 1 Mineralvandsfabrik, 3 Uldspinderier og Korterier, 2 Ølbryggerier, 2 Kalkværker, 3 Teglværker samt Slotsmøllens Fabrikker med Ølbryggeri, Bageri og Tilvirkning af Kunstgjødning. Ogsaa Byens Haandværksfrembringelser staa højt, og have med Vre hævdet deres Plads ved de forskjellige Industriudstillinger her i Landet.

Som Kuriosum kan nævnes, at Byen i ældre Tider har været berømt for sine gode Knive og sine fortrinlige Sadler. Byens Sadelmagerlav havde endog ogsaa paa Grund af sin Dygtighed adskillige Forrettigheder i Begyndelsen af forrige Aarhundrede.

Af andre Indtægtskilder for Byen kan nævnes Fiskeriet, hvoraf Indtægten anslaaes til 12—14,000 Kroner aarlig. Der fiskes mest med de nyere Fiskerebflaader: Bundslæbevaad, og den vigtigste Fangst er Hal, der forsendes til Lyffland. I Kolbingaa har fra gammel Tid været Ørredfiskeri, der tilforn forpagtedes bort af Staten, men hvortil Retten nu ejes af en Privatmand, der har gjort sig fortjent ved sine Forsøg med kunstig Fiskeavl. End videre forsøges i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede et Perlefiskeri ved Byen, hvortil Høvidsmanden paa Slottet betjente sig af en af de Grønlandere, som kom til Danmark med de Skibe, Christian den Fjerde havde udsendt for at opsoge det gamle Grønland. Perlefiskeriet lykkedes ogsaa, men da Grønlanderen blev tagen i Brug baade Sommer og Vinter, svækkedes hans Kræfter, saa han blev syg og døde. Endelig kan nævnes et Saltværk, der anlagdes tæt uden for Byen ved Vejen til Hartbe Aar 1496, idet der nemlig var opdaget en Saltkilbe paa dette Sted. Af Breve fra den daværende Rigsformester Peder Dye ses det, at Saltet skal have været meget godt, have haft en skarp og kraftig Smag som Lüneburgersalt, men været af noget rødere Udseende. Værket breves til omtrent 1571 og blev navnlig støttet af Christian den Tredies Dronning, Dorothea,

der i længere Tid residerede paa Koldinghus, men efter at hun det nævnte Aar var død, standsedes Driften aldeles.

Kolding Kjøbstadsjorder udgjør efter „Statistisk Tabelværk“ c. 142 Tdr. Hartkorn, med et Areal af 1266 Tdr. Land Ager og Eng, hvoraf 614 Tdr. Land ere udskiftede til Grunden; 161 Tdr. Land tilhøre Kommunen. Desuden hører til Kolding Sogn et Landdistrikt, Kolding Slotsgrund, af Hartkorn 29 Tdr. Ager og Eng, i hvilket Distrikt Volsgaarden „Dyrehavegaard“ med 15 Tdr. Hartkorn er beliggende. Som Følge af dette betydelige Jordtilliggende har Agerbruget været og er endnu en vigtig Næringsgren for Kolding, hvorvel nu en stor Del af Jorderne ere bleve undergivne særskilt Bebyggelse, saa de ikke længere drives fra selve Byen. Af gamle Dokumenter ses det, at en Del af Byjorderne forhen have været sande Tvists Gæbler mellem Koldingenserne og deres Naboer baade mod Nord og Syd. Navnlig stredes Byen i over 200 Aar med Bønderne i Parthe om Besiddelsen af Nørrevang, og først Aar 1712 sluttedes der Fred ved at dele de omstridte Jorder. Et Jordstykke syd for Byen, Brændkjær's Mark, skal Kolding Bymænd have snydt sig til paa følgende Maade: En Fru Jutte Limbæk til Lvedsgaard havde af Byen erholdt en Sum Penge til Laans, og til Sikkerhed derfor pantsat denne Mark, med Forpligtelse at ville tilbagebetale de laante Penge paa en bestemt Dag, præcise Kl. 12; i modsat Fald skulde Marken tilhøre Byen. Da Dagen kom, stillede Borgerne

Kirkehret saaledes frem, at Betalingsterminen var udløbet, førend Fruen indfandt sig for at opfylde sin Forpligtelse, og, tilføjes der, siden den Tid har Byens Kirkehr aldrig kunnet gaa rigtigt. Der haves for øvrigt ikke mindre end fire forskellige Historier om vedkommende Jordstykkets Erhvervelse, men sikkert er det, at Byen i det femtende Aarhundrede har ført en Mængde Processer om Besiddelsen af denne Mark, saa det er næppe gaaet rigtigt til ved dens Erhvervelse.

IV.

Byens Kirke og Kloster.

Kolding Kirke bærer efter Søstædernes Skytshelgen Navnet St. Nikolaj Kirke. Den er en Korskirke, med en Længde fra Hovedindgangen til Muren bag Alteret af 72 M. og en Bredde fra den søndre til den nordre Korsgavl af 40 M. Altartavlen er af Træ og ved fire Søjler delt i tre Rum, der ere forsynede med Malerier og Indskrifter. Den bestoedes 1590 af Lehnsmanden paa Koldinghus, Casper Markbanner, og 1838 gav Agent J. P. Wisling 110 Rd. til dens Opmaling og Forffjønelse. I det rummelige Kor findes 24 Munkestole, der staa som et Minde fra den katolske Tid. I den nordre Kormur er indmuret 3 Marmormindestene over Ribe-Bisperne Ancher Ancherfen og Mathias Ancherfen, Faber og Søn, der døde i Aarene 1701 og 1741, samt en Søn af sidstnævnte, Konferentsraad Joachim

Andersen, død 1785. Af de øvrige Mindestene og Mindetavler, der have været og til Dels endnu ere anbragte omkring i Kirken, kan nævnes en sort Tavle med forgyldt Skrift, der i ældre Tider har været ophængt i Sakristiet til Minde over en Forfatterinde, Fru Magdalene Zeger, der døde i Marts 1568. I Tidenderne for lærde og kuirøse Sager for Marts 1732 berettes om hende, „at hun havde Ord for flittig at have studeret, især at hun var forsaren i Astronomien og ej alene gav Almanaker ud, men endog med det samme prægnosticerede om adskillige tilkommende Ting, hvor udover hun i Byen og Egnen blev udraabt som En, der vidste mere end hun burde vide“. Den tykke Indskrift paa Tavlen melde ganske rigtig om hendes Dygtighed i Astronomien, og fortæller, at hendes Skriftefaber i den Anledning har udsørgt hende om hendes Kristentro, men fundet, at den ingen Skade har taget af Videnskaben. I Kirken findes to aabne Begravelser, af hvilke den ved den søndre Kirkeport er Oberst Paul Beenfeldts. Denne Mand var i Frederik den Tredies Tid Kommandant paa Kronborg Fæstning, men overgav den sejgt til Carl Gustavs Tropper. Ved en Krigsret i den Anledning blev han den 10. Septbr. 1659 dømt fra Livet, men senere benaadet. Trods dette omtales han paa Gravmindet som den „hochedler und hochmanhaffter H. Herr. Paul Beenfeldt“. Af andre bekjendte Mænd, der ere begravede i Kirken, skal her nævnes Generalmajor, Amtmand over Koldinghus Amt, Ditlew Rankau, død 1684, Konferentsraad Woyda, død 1729, og Amt-

mand Jessen, død 1748. Paa en Stentavle, der tidligere har siddet i Muren ved Døbefonten, men nu er anbragt over Baabenhushjørnen, staar med op-
højede Bogstaver:

Eigennüt, heimischer Meidt, kindischer Racht
Köhm und Troja zerstörct hat.

Wo Tugend nicht so hoch wird geacht
Als Geburt und Pracht,
Das Landt und Regimente werden übel bewacht,
Und in der Länge
Gehen der Freßgengen. C. 1593 M.

Denne Tavle skal den søromtalte Sehnsmand Casper Markdanner, hvis Moder, efter nogles Sigende, var en Skomagerdatter, have ladet opsætte ved Siden af sit ved sande Fortjenester erhvervede Baaben, for at minde en hovmodig Adelsmand, der hemmeligen havde overstrøget det med Skomager-sværte, om en Sandhed, der vel gjælder til alle Tider, men maatte paa den Tid især trængte til at bringes i Erindring.

I Midten af forrige Aarhundrede undergik Kirken en Hovedreparation, der paabegyndtes 1753. Alle Kirkens Piller, den hele nordre og en Del af den søndre Mur blev nedbrudt og opført igjen saaledes, at Hvælvingerne bleve 4—5 Al. højere over Kirkegulvet end tidligere. Desuden forsynedes Kirken med nyt Spærreværk, ny Stole osv., og Taarnet, Koret og Sakristiet fik ligeledes nogen Forbedring. Ved denne Reparation indtraf den Mærkelighed, at man i Kirkegulvet ved en Pille tæt ved den søndre Kirkeport fandt omtrent en halv Skjæppe brændt Rug

samt nogen Hvede, alt paa en Plads af en Kvadrat-
alens Størrelse. Dette forklaredes saaledes, at det
var „en Guds Straffedom, her lod sig til Syne,
over en ubarmhjertig Kornpuger i Rolding, da denne
i et trangt Kornaar havde nægtet en fattig Enke i
Byen nogle Skjæpper Rug, som hun bad ham over-
lade sig af hans store Kornforraad, hvortil han
endnu havde søjet det ugudelige Duffe, at det hellere
maatte brænde paa hans Grav“. Graven er —
figer Sagnet — der, hvor Rugen findes og vil fin-
des til evig Tid. Da Kirken paa ny toges i Brug,
skete dette ved en højtidelig Indvielse af Biskop Hans
Abolph Brorson i Ribe, og der fattes over Orgelet
følgende Vers, som Bispen havde skrevet:

Da andre Kirker blev til Stald og Sygestuer,
Ja mangen Tempel drev i Nøg af Krigens Luer,
Priis Herren, Danmark! hvad var din Lykke stor!
Da pynted din Monarch paa Kirkerne i Nord.
Dets til Amindelse skal Kirken her sig skrive.
Fra sytten hundrede syv og halvtredsinstyve,
Da Rolding den saa Høn, ja nye, ja bedre fik,
Gud være selv Din Søn, fredrige Frederik!

I 1858 og 59 er der atter foretaget en Del For-
andringer ved Kirken; det nordre Kapel, der blev
tilbygget Kirken i Frederik den Andens Tid og 1807
indrettebdes til Borgerstole for Byen, blev atter for-
enet med Kirken og forsynet med nye Binduer samt
Kirkestole, et nyt Orgel af Orgelbygger Demant blev
opsat, Gulvet omlagt osv. 1866 afløredes et
Mindesmærke over 175 Krigere, der faldt i og ved
Rolding den 20. og 23. April 1849. Mindesmærket
bestaar i et af Billedhugger N. Poulsen udført

Basrelief og er indmuret i Kirkens nordre Kors-
gavl. I 1874 forsynedes Kirken med et af Stadt-
hauptmand J. S. Borch skænket Barneapparat, der
er anbragt i de tvende Sidefløje, og i 1875 op-
fattes et nyt Taarnuhr, skænket Kirken af afdøde
Kancelliraad, Prokurator Dahl.

Ravnene Klostergade og Helligforsgade, samt
de uden for Byen liggende Steder Munkensdam og
Munkensborg peges hen paa, at Rolding i den ka-
tholske Tid i Lighed med mange andre Byer har
haft sit Kloster. Stedet, hvor det har ligget, kan
ikke bestemmes paavises, men har været ved den gamle
Klosterport. Det stiftedes 1288 med Enkedronning
Agnetes og hendes umyndige Søn Erik Menveds
samt Raadets Samtykke til en Bolig for Francis-
kaner-, Graabrødre- og Minoritermunk. „For sin,
sine Forfædres og især for sin Gemals (den af
Marck Stig og hans Sammensporne myrdede Erik
Skippings) Sjæl“, siger Dronningen, tillader hun
Brødrene at nedsette sig i denne By og bygge et
Kloster der. At Klosterbrødrene i den katolske Tids
Slutning her i Landet førte et lastværdigt og for-
argeligt Levnet, ses bl. a. af et Brev fra Christian
den Første til Paven, hvori han beder denne om at
bringe dem til Sydighed og Disciplin. Ved Juletid
1529 var Klosterets Dage talte, thi da ankom, som
en Minoritermunk skriver, den allerkristeligste Kong
Christians Søn, Frederik, som var en Fiende af al
kristelig Religion, for at udjage Munkene, bestyrket
i dette Forsæt af nogle Lutheranere og især af en
Adelsmand Hartvig Andersen, der ønskede at erholde

Klosteret. Det blev nu Brødrene betydet, at Kongen ikke længer vilde taale dem, og sendte dem 100 Mark til Rejsepenge, en Kalk og nogle Messeskåder, for at de endnu en Gang kunde holde en Messe, men de forhaanede denne Kongens Gave, hvorpaa han lod dem alle udbrive, undtagen en Munk Martin, der aflagde sin Ordensdragt og blev i Klosteret. — Senere blev Klosteret stykkevis solgt til Forstjellige og nedbrudt.

V.

Byens Skoler.

Den fra Blæsbjerggade udgaaende Skolegade bærer ikke sit Navn med Urette, efterfom begge Byens offentlige Skoler, Borger-skolen og Friskolen, ere beliggende her. Begge ere temmelig store 2 Stages Bygninger, men Friskolens Lokaler have dog i de senere Aar vist sig for indskrænkede i Forhold til det stærkt voksende Børneantal, og der paatænkes derfor en Udvidelse foretaget i den nærmeste Fremtid. Friskolens Bygning er opført i Aarene 1847 og 1859; Borger-skolen derimod rejstes i 1856, væsentlig ved Hjælp af Gaver fra Kollektor Schmidt og Hustru (6000 Rb.) og Enkefru Hoff (4000 Rb.). Ved begge Skoler er der ansat 1 Overlærer og Inspektør, 7 Lærere og 3 Lærerinder samt 2 Lærerinder i Haandgjerning og 1 Sanglærer, der tillige er Kordegn og Klokker. Foruden disse offentlige Skoler findes flere private, baade for Piger og

Drenge. — En dansk Skole i Kolding omtales allerede i Aaret 1595, da en Niels Michelfsøn, der „harde lagt sig efter Regnekunsten baade i Danmark og Tyffland“, var Skolemester og underviste Byens Ungdom i Læsning, Skrivning og Regning. Ligesom senere Klokker Søren Mathiasen gjorde han sig berømt ved at udgive „En konstig oc artig ny Regne-Bog vdi Tall, Maader, Bect oc PENDINGE, som her vdi Landet brugelige er, med mange nyttige oc konstige Exemple, hode paa Rimmerne oc Ciffre, vdi heelt oc brudit Tall, om Kirb oc Sal oc vdi andre Maader, gandske nyttelig at lære for Ungdommen vdi Skolen“. Bogen er „dediceret“ til forstjellige Stormænd i Byen, og efter Dedicationen kommer som Forord en Samtale paa Vers imellem en Mester og en Discipel; denne vil i Førstningen ikke ret agte paa hins Formaning:

Giff dig i Skoler at studere,
Det er dig bedre end at grassere,

og indvender:

Jeg vilde heller, skal jeg sige,
Leeg' og danke med mine Lige —
Jeg gidr ey fidd' vdi en Krog
De altid vare paa min Bog,
Ah, ah de Piger kån' oc hold,
Døjs dennem vil jeg gaa i Skol'.

Omsider gaar han dog til Fornuft og lader „sit Ungdoms Spil“ fare. Efter denne Indledning følger Bogens 24 Regningsarter, hvoraf een med det mærkelige Navn „Madskaberi og Selftab“. I Begyndelsen af dette Aarhundrede fandtes i Byen

2 danske Skoler, dog ikke større, end at de holdtes i vedkommende Læreres Huse. Men 1805 bestemtes det, at Kirkens nordre Kapel skulde ved Hjælp af fornøden Tilbygning indrettes til en Borger-skole for Byen. Ombygningen fuldførtes 1807, men paa Grund af Krigen og andre Omstændigheder, beriblandt Mangel paa Ruffelovne, toges den ikke i Brug før 1814 og holdtes nu her, indtil den nuværende Bygning blev rejst. Fri-skolen oprettedes først langt senere, nemlig i 1840.

Foruden de ovennævnte to offentlige Skoler, findes i Byen endnu en tredje, nemlig „Vejele Amts højere Realskole“, dog henhører denne ikke under Kommunen men er oprettet af og drives af Vejele Amt. Den begyndte i Efteraaret 1856, og Lærerpersonalet er 1 Rektor og 5 Lærere. Gjennemsnitlig har den været besøgt af c. 100 Elever, fordelt i 5 Klasser samt 1 Forberedelsesklasse. Skolens Plan er „at meddele en sammenhængende, almindelig Dannelse, der ved Kundskabsindhold og Dvælselse af Håndsevernerne kan blive frugtbringende for Disciplens paafølgende hele Udvikling og for hans Færd i Livet, hvad enten han umiddelbart fra Skolen gaar over i en praktisk Livsstilling eller ved en højere Skole vil søge en videre Uddannelse for et særskilt Fag“. Der gives Undervisning i Modersmaalet, Tyssk, Engelsk, Fransk, Religion, Historie, Geografi, Mathematisk, Natur-lære, Naturhistorie, Remi, Skrivning, Regning, Tegning, Sang og Legemsøvelser. Skolen holdes i en 2 Etages Bygning med Facade mod Kirken og to Sidefløje, opført i 1845 efter Tegning af Arkitekt

Rebelong og tidligere benyttet til Bolig for „Kolding lærde Skole“ indtil dennes Nedlæggelse ved Lov af 10. April 1855. Denne lærde eller „latiniske“ Skole havde været holdt i Byen i over 300 Aar og var oprettet af Christian den Tredies Dronning Dorothea i Aaret 1552, hvad en endnu opbevaret Stentavle, der har været indsat i det gamle Skolehus, udviser. Den af hende byggede Skole blev ombygget 1633, men i 1725 fandtes Huset atter saa brøstfældigt, at en Lærer — som Rektoren skriver — i et haardt Vejr, af Frygt for at Huset skulde falde ned, maatte ved Nattetid i største Hast forlade det og søge Redning hos sin Svoger og gode Venner i Nabolaget. Saa blev da den tredje Bygning opført; ved dens Indvielse sang man:

Din Herlighed's Glands skal evindeligen vare,
Og Herren sin Stare omkring dig skal staa,
Saa at du kan trobse al Vaande og Fare,
Naar himmelske Vogtere hos dig vil staa.

Men Herligheden var desværre ikke betalt, saa Skolen stod, som Biskop Thura skrev i et Bønnskrift i den Anledning til Frederik den Fjerdes Dronning:

— — — som den, der gjennem Stadens Gader
I prægtig Klædning gaar, naar fra sig stærkt og sprader;
Da ofte Tøjet selv med Underfoer og alt
I Krammen staar endnu, hver Stilling, ubetalt,

og Evigheden blev heller ikke lang, thi Bygningen stod kun i et Hundrede Aar. Efter den Beskrivelse vi har hos Fyhn af Skolelokalerne, var der for øvrigt ikke store Herligheder at rose af, navnlig hvad „Underforet“ angaar; der var to Læsestuer,

hvoraf øverste Lektie eller Mesterlektion benyttede den mindste, som var adskilt fra den større, hvori de tre Lektier vare anbragte, ved et Skillerum, hvis nederste Halvdel var Mur og øverste et Sprinkelværk, hvorigennem Rektor kunde overse Skolen; Gulvet i den var belagt med røde Mursten, Borde og Bænke vare kun klækket af Blanke fastgjorte paa Bæle. Da der ikke fandtes Kaffelovne i Skolen, kunde den kun benyttes i Sommertiden; om Vinteren underviste Lærerne paa deres Bærelser og Rektoren i sin egen Bolig. Uden for Skolen var plantet et Lindetræ, der tjente Disciplene til Observationsstade i Sommerfaldtiden; een af nederste Lektie maatte der staa paa Post for at passe paa, naar Rektoren kom, og da give Signal, saa alt kunde være i Orden og det urolige Personale i Stilhed. Man maa for øvrigt ikke tro, at det var rene Børn alle dem, der lærte Visdom i denne Skole; der maa have været ganske velvorne „Peblinger“ iblandt, at dømme efter Ordensreglerne, i Følge hvilke det ikke toges for „gyldig Grund“ for Disciplene til at forsjømme Skolen, naar de bleve opholdte eller forsinkede af Drillebrødre (symposiastis), og hvori det tillige under en Mulkt „fra 1 Mark til 1 god Joachim-baler“ forhøbes at komme drukne paa Skolen. — I Aaret 1817 var der stærk Tale om at nedlægge Skolen, hvis Discipelantal stedse var i Aftagen og som tillige laa for nær paa den senere oprettede Fredericia lærde Skole. Den slap dog den Gang med Livet, og opnaaede endog at blive tillagt Fredericia Skoles Kapitaler og Ejendomme, da denne i Stedet for nedlagdes. I 1844 omorganiseredes

Skolen og fik samtidig med Metropolitan-skolen i Kjøbenhavn og Odense lærde Skole Lov til at holde Afgangseramen til Universitetet. Det var i Anledning heraf, at der Aaret efter byggedes en ny, stor Skole, der dog, som før omtalt, kun gjorde Tjeneste efter sin egentlige Bestemmelse i 10 Aar.

VI.

Byens øvrige kommunale Bygninger.

Den nyeste offentlige Bygning i Kolding er Raad-, Thing- og Arresthuset, der for fælles Regning af Kolding By og Vejle og Ribe Amter opførtes i Aarene 1873—75 mellem Kirken og Areltorvet, med Front mod dette sidste, efter Tegninger af Justitsraad, Bygningsinspektør Winstrup. Arresthuset, der er fælles for Byen og de to Landjurisdiktioner, er i alle Henseender udstyret som de bedste nyere Fængsler, og toges i Brug i Foraaret 1874; Raad- og Thinghuset blev først færdig Aaret efter. Foran Raadhusets Hoveddør findes en Søjlegang med 4 Piller, over denne er den store, smukt udstyrede, 9 M. høje Sal. I øverste Etage findes foruden denne Sal Bærelser for Byraadet samt Bythinget, i nederste Etage er Thingstuen for Landjurisdiktionerne samt Bolig for Raadstuetjeneren. Arrestforvareren har Bolig i en Fløj af Arresthuset ud til Vestergade. I Raadhusets Frontspice er anbragt et af Stadthauptmand Borch skænkent Uhr, hvis Skive om Aftenen er oplyst. Paa en Del af

den samme Grund, hvor dette Raadhus er bygget, laa det gamle, der for øvrigt ikke var ældre end fra 1839. Før den Tid stod der en Bindingsværks Bygning, opført 1609 af den adelige Familie Linde-
nov og senere kjøbt af Byen til Raadhus.

Ligesom Skolerne have givet Skolegade Navn, saaledes bærer ogsaa Hospitalsgade Navn efter det deri liggende Hospital. Dette er en grundmuret Bygning paa 27 Fag til Gaden med en Sidebygning til Gaarden paa 14 Fag, og foruden Plads til Lemmerne indeholder det en Bolig for Hospitalsforstanderen. I Hospitalet er i Følge Statshaandbogen for 1876 optaget 23 Lemmer, hvilke, foruden fri Bolig, Lys, Varme, Lægehjælp og Medicin, nyde en Dagpension af forskjellig Størrelse, nemlig fra 20 til 29 Dre. Uden for Hospitalet understøttes 16 Personer med Pensioner af fra 20 til 76 Kr. aarlig. Hospitalet ejer Kongetienden af 7 Sogne samt en Kapital af c. 59,000 Kr. Som Tilfældet er med flere andre Hospitaler her i Landet, har Kolding Hospital Navn efter den tapre Ridder St. Jørgen, der kæmpede med Dragen og overvandt den og derved frelst Kongens Datter i Sybien og hele Landet fra de Øbelvæggelser, dens giftige Aande udbredte. Et St. Jørgenshospital, beliggende sydvest for Byen ved Naen, omtrent hvor Bleggaarden nu ligger, omtales allerede i Begyndelsen af det sextende Aarhundrede. Aar 1578 opførtes det paa den Plads, hvor Hospitalet endnu staar, men det brændte 19 Aar efter og blev da gjenopbygget og udvidet af Høvidsmanden paa Koldinghus. Det havde i lang

Tid sin egen Kirke, Kirkegaard og Præst, men 1803 henviistes Lemmerne til at høre til Kolding Menighed, og Hospitalet ombyggedes og fik den Indretning, som det har endnu.

Ved Siden af Hospitalet ligger Byens Sygehus, fælles for Kolding By og de tvende Landjurisdiktioner. Det opførtes i Aaret 1836, men er nu alt for lille og indskrænket, hvorfor der er nedfat et Udvalg til at forberede Opsørelsen af et nyt.

Sluttelig skal nævnes Byens Fattiggård og Arbejdsgaard, der findes lige over for Friskolen paa det gamle Svietorv. Den har en 2 Stages Bindingsværks Bygning, opført 1839 af Materialerne af det gamle Raadhus. En Økonom forestaar Afskalten, og de arbejdsføre Lemmer beskæftiges med forskellige Arbejder, bl. a. Tilvirkning af Maatter.

VII.

Byens Navn, Naaben og Oprindelse.

Om Oprindelsen til Byens Navn har hverken Lærd eller Læg nogenfinde kunnet give en afgjørende og uimodsigelig Forklaring. Det har i gamle Dage været skrevet paa de forskjelligste Maader: Kalbyng, Kalbynge, Kalbinge, Koldingge, Koldingh, Koldinge, Koldinghe, Kolyng, Koling, Kolding osv., ikke at tale om, at disse Navne igjen skreves dels med K og dels med C. I en Danmarks- og Norgesbeskrivelse fra 1655 finder man dog allerede det nu brugelige „Kolding“. En Forfatter fra 1631 udleder Navnet

fra et gammelt Folkeslag, „Chali“, der efter den romerske Geograf Ptolomæus's Udsagn boede oppe mod Norden i Tiden kort efter Christi Fødsel, og han mener, at ogsaa Kals i Aarhusbugten og Kallundborg paa Sjælland vare nævnte efter dette Folk. Andre gamle Forfattere have uledt det af Mandsnavnet „Kall“ eller „Kalf“, atter andre af den Bakke eller „Kol“, hvorpaa Slottet er bygget. Men P. Resen kommer maaske Sandheden nærmest, naar han i sin „Danske Atlas“ antager Navnet for at stamme fra det „Kalleting“ eller Kvægmarked, der holdtes i gamle Tider ved Byen. Det kan endnu nævnes, at man ogsaa har villet sætte Navnet i Forbindelse med Byens Baaben. Dette er en Orn, der sidder paa en Høj, ved hvis Fod en Plante gror; Planten har man da antaget for en Kaal og Højen for en Dyrge og deraf uledt Navnet „Kaalbyng“, saaledes som det findes skrevet paa et gammelt Segl fra det 15. Aarhundrede, efter hvis ufuldkomne Tegning af Baabenet den hele Slutning er uledt. Med Hensyn til Baabenet er det dog rimeligt at antage, at Ornen paa Højen hentyder til Kongeborgen paa Bakken, medens Linden i Dalen, som Planten nok egentlig skal forekille, betyder den blomstrende By, der voger op ved Borgens Fod.

Allerede i meget gamle Dokumenter findes Byen nævnet, og den formodes derfor at have været til allerede i det 10. eller 11. Aarhundrede. Sammen med Kolding nævnes i ældre Tider Laasby, der altsaa da har været en selvstændig By, som Navnet og tillige Navnene „Laasbybanke“ og „Laasbydam“

antyder, men som nu er en af Byens Gader. Navnet paa denne Gade skrives af Somme „Lassby“, og antages da at stamme fra, at der i gamle Dage har været Lassplads, idet Fjorden gik op, hvor nu Slotsøen er. Pastor Fyhn antager det imidlertid for rimeligere, at Navnet, der i ældre Tider skrives „Lusby“, har skullet betegne denne Byes Fattigdom og Ringhed i Modsætning til den nærliggende Kjøbstad. Som Støtte for denne Antagelse kan nævnes, at ogsaa Ribe har haft sin „Lusby“, der har givet Anledning til et bekendt Ordsprog: „Der er Forstjæl paa Ribe og Lusby“.

VIII.

Byens Historie.

Den første historiske Begivenhed af nogen Betydning, der knytter sig til Kolding, er et Forlig, som i Aaret 1242 sluttedes mellem Kong Erik Bloupenning og hans Broder Hertug Abel i Sønderjylland og som blev indgaaet paa Obden Eldenæs ved Kolding, hvor Hertugen siges at have haft et Slot. Desværre stod Forliget ikke længe ved Magt og Broderkrigen udbrød paany. Abel havde paa den Tid Kolding i Pant, men 1247 afbrændte Erik Bloupenning Byen og de nærmeste Steder i Sønderjylland, for at tage Hævn for nogle Byer i Kongeriget, som Hertug Abel havde brændt. Omtrent 60 Aar senere gjorde Bønderne i det sydlige Jylland Oprør mod Kong Erik Menved, og da han sendte

sin Drost Niels Dlusfen over for at stille Oprøret, floge Bønderne ham og hans Folk ihjel i Nærheden af Kolding. Kongen maatte da selv over til Jylland for at tugte Oprørerne. Han lod flere af dem hænge og paalagde Almuen en Skat, Guldkornskatten, der dog ophævedes saa Aar senere. Kolding blev efter den ovenomtalte Brand gjenopbygget af Kong Erik Klipping; imidlertid fortæller Kæmpevisen om Grev Geert, at denne Aar 1340 atter afbrændte Byen, men Historien melber intet til Bekræftelse heraf. Derimod veed den at fortælle, at der Aar 1365 sluttedes Fred i Kolding mellem Kong Valdemar Atterdag og Grev Geerts Sønner Henrik og Claus, og i 1411 en 5-aarig Vaabenstilstand mellem Kong Erik af Pommeren og den sønderjydske Hertuginde Elisabeth. Flere Gange fandt Forleninger af Sønderjylland Sted i Kolding; saaledes forlenedes det 1254 til Kong Abels Søn Valdemar, 1440 til Hertug Abolph af Holsten og 1521 eller 22 til Hertug Frederik, senere Kong Frederik den Første. Ved den sidste Lejlighed fortælles det, at Kongen, Christian den Anden, forsøgte at skræmme den holstenste Adel, der var ankommen til Byen med Hertugen, ved at rejse en Galge uden for det Hus, hvor Adelen havde taget Bolig. Mange af de oldenborgske Konger ses at have yndet Opholdet i Kolding, men ingen mere end Christian den Tredie. Han havde 1534 en Sammenkomst der med Grev Christoffer af Oldenburg for at prøve et Forlig, der dog mislykkedes; Aaret efter modtog han i Kolding Efterretning om Dansternes Sejer over Lybækkerne

ved Helsingborg, 1545 og 1546 fødtes tvende af hans Børn i Kolding, 1547 holdt han en Herredag i Byen, hvor han stadfæstede Hanseskæbernes Privilegier, næste Aar fejredes den danske Prinsesse Annas Forlovelse med Kurfyrst August af Sachsen, og Kongen og Adelen øvede sig ved denne Lejlighed i Kampege (Turneringer) paa Byens Kendebane. Endelig fandt ogsaa Kongens Død Sted paa Koldinghus, Nytaarsdag 1559. Hans Dronning Dorothea beholdt Slottet og en Del Jordegods mere i Jylland som „Livgeding“ og blev derfor boende i Byen, hvis forskellige Forhold det lader til at hun har omfattet med stor Interesse. At ogsaa Kong Frederik den Anden har opholdt sig i Kolding, kan skjønnes af den gamle Visé:

Kong Friderich hand sidder paa Koldinghus,
 Han holder med sine Sønne et godt Rus,
 De Dytmarste Herrer, de haffue deris Siff forlaaret,

samt ligeledes af, at 3 af hans Børn ere fødte paa Koldinghus. Tiden fra 1627 til 1659 var en Trængselstid for Kolding som jo for det hele Land. Tre Gange var Jylland besat af Fjender, Tyskere og Svenskere, og hver Gang maatte Kolding, som Kongeriget's Grænseby, der skulde forsvares, holde for. Og Fjenderne vare endda ikke de værste til at hærge Byen; de gode Venner og Forbundne, Landet havde i Polakkerne og Brandenburgerne, huserede om muligt værre endnu og skjændte og brændte, hvor de kom. Næppe var denne Plage forbi, før der kom en ny, nemlig Pesten, der bortrev Mennesker i Tusindtal og rasede forfærdeligt i det sydlige

Sjælland. I Trelde ved Fredericia blev der saaledes kun een eneste Mand tilbage, i Jelling Sogn ogfaa kun en enkelt, og i Randbøl Kirke blev der ikke prædiket i 3 Aar derefter af Mangel paa Tilhørere. Aar 1711 rasede Pesten i Kjøbenhavn, i hvilken Anledning Kong Frederik den Fjerde tyede til Kolding. Det var paa et Maffebal her han blev forelsket i den unge, skønne Grevinde Anna Sofia Reventlov. 1807 tyede Christian den Syvende, ligeledes opdragningen, til Byen med sit Hof, Statsraad osv. Det var Englændernes Overtagelse paa Kjøbenhavn, der drev ham her over, og Opholdet varede omtrent en Maaned, efter hvilken Tids Forløb han flyttede til Rendsborg. Aaret efter fik Byen Indkvartering af franske og spanske Hjælpetropper under Anførsel af Marschal Bernadotte. Det var under dennes Ophold paa Koldinghus, at Slottet brændte. I den slesvigske Treaarstrug 1848—50 blev Kolding allerede det første Aar, nemlig den 2. Maj 1848, besat af Preusserne og Oprørerne. Dette skete uden Sværdslag. Aaret efter rykkede Oprørerne paant frem mod Kolding, men fandt den besat af en lille dansk Styrke, der dog efter et kort Forsvar maatte vige for Overmagten. Tre Dage efter, den 23. April 1849, angreb den danske Hær imidlertid Fjenden, og efter en blodig Kamp dels uden for Byen og dels i dens Gader og Gaarde, hvoraf mange bleve et Bytte for Luerne, lykkedes det at drive ham ud af Byen. Denne blev imidlertid nu bestudt fra Bankerne mod Syd, og for at skaane den fra en fuldstændig Ødelæggelse,

trak den danske Hær sig atter tilbage. De i Kampen faldne ligge begravede paa Byens Kirkegaard, og en smuk Mindetaale er, som tidligere omtalt, indsat over dem i Kirkens Mur. Desuden har „Kolding Vaabendrydderdivision“ i 1875 rejst et anseeligt Mindesmærke paa Kirkegaarden over disse og flere andre faldne Krigere. I Krigsaaret 1864 var Byen atter i længere Tid besat af fjendtlige Tropper. — Hvad Fremtidens Historie vil have at melde om Kolding, er for os en lukket Bog; vi ville kun slutte dette Ufsnit med Ønsket om, at den Grænsfestilling Kolding saa længe har indtaget, i Fortiden ved egne Herfæres Misforstand og i Nutiden ved fremmedes Vold, snart maa blive afløst af en Tilstand, da Landet mod Syd som mod Nord, saa langt den danske Tunge rækker, i Frihed og Enhed kan samles saavel til Kampens som til Fjendens Gjerning.

Koldinghus's Historie.

Det gamle, i mange Maader mærkelige Slot Koldinghus, der i 560 Aar knejsede over Kolding By indtil Luerne forvandlede det til en Ruin, har haft en saa stor Betydning for Byen, at det vel fortjener en særskilt Beskrivelse, selv om dets Historie i meget falder sammen med den, der foran findes meddeelt om Kolding. Før det blev bygget, skal der have ligget en Borg, „Schindelborg“ eller „Schinderborg“ nordvest for Slotsøen, der den Gang var en Arm af Fjorden; en anden Fjordarm gik ind nord for Borgen og muliggjorde Sejlsadsen til denne. Mindet om Schindelborg er bevaret i Navnene „Schindelborglykke“ og „Schindelborghave“, men for øvrigt kender man ikke denne Borgs Historie.

Koldinghus blev første Gang bygget i Aaret 1248 af Hertug Abel i Sønderjylland, og det tjente ham som et Grænseværn mod Danmark. Slottets ældste Navn var „Arensborg“ eller „Orneborg“, senere kaldtes det „Middelborg“, men alt tidligt har det faaet Navnet Koldinghus, som man kan finde i Brevskaber fra 1451. I de danske Kongers

Hænder kom Slottet under Erik Blipping, der ombyggede og befæstede det som Værn mod Angreb syd fra. Dets store Betydning som Værn i de Tider kan skjønnes af Christoffer den Andens Haandfæstning, hvori denne Konge lover at nedrive alle kongelige Slotte med Undtagelse af dem i Kolding, Ribe og Skanderborg. Christoffer af Bayern ombyggede Slottets nordre Fløj og indsatte til Minde herom det danske og det bayerske Vaaben i Muren; de andre tre Fløje ombyggedes senere af Christian den Tredie. I Frederik den Andens Tid var Slottet to Gange udsat for Ildsvaade; første Gang brændte den vestre og den nordre Fløj og anden Gang Slottets Kjøkken, Bageri, Bryggeres, Sølvsammer m. m. Af Christian den Fjerde opførtes i Slottets nordvestre Hjørne det mægtige Kæmpetaarn, 76 Fod højt og 24 Fod bredt, i hvis Hjørner der knejsede fire 7 Fod høje Billedstøtter af Kvadersten, forestillende Hannibal, der bar det danske Vaabenskjold, Scipio med det norske, Herkules med de tre Kroner og Hector med det jydsk. Taarnets Tag var fladt og forsynet med et Stenrækværk, og der oppe fra haabes en vid og smuk Udsigt over Egnen. Over Dørgangen til Taarnet saaes Kongens og Dronningens Navnetræk, Kongens Valgsprog regna firmat pietas og Aarstallet 1598, formodentlig det Aar, da Bygningen fuldenedes. Under Taarnet indrettedes nogle Aar senere Slotskirken, der beskrives som et meget smukt lille Kapel paa 7 Fag og igjennem 2 Etager, ikke uligt Frederiksborg Slotskapel, men dog ikke nær saa pragtfuldt som dette.

Spælvingerne bærer af to Rækker kantede Sandstenspiller, forenede ved et Pulpitur, der lige over for Alteret sluttedes med den kongelige Stol. Gulvet var belagt med Marmorfliser og Stolerækkerne vare af Egetræ. Prædikestolen, der var anbragt ved Alteret, hvilede paa en fremspringende Løve, der holdt det danske Vaaben. Altertaalen var af hvidt Marmor med Figurer i Basrelief, men hvad disse skulde fremstille, havde man ikke længe kunnet se, da Taalen i Svenske-Krigene var bleven ødelagt ved fjendtlig Bold. I de oven omtalte Krige, fra 1627 til 1660, led Slottet overordentlig meget, saa Frederik den Tredie maatte foretage en Hovedreparation paa det i 1653, men 5 Aar efter var det lige nær, thi Slottet, der da var besat af Svenskere, blev, Juledag 1658, indtaget ved Storm af de polske Hjælpetropper. Polakkerne havde Dagen i Forvejen forsynet sig i den nærmeste Omegn med 500 Dyrer, og da Morgenens gryede, trængte de, forsynet med hver sin Dyr samt et Knippe Straa til at opfange Kuglerne i, frem mod Murene. Det lykkedes med Dyrerne at gjennebrude disse, og efter en heftig Kamp trængtes Svenskerne i vilde Forvirring og under stort Mandefald ind i Slotsgaarden. Her gik Myrderiet først for Alvor for sig, men en Del Svenskere, deriblandt Kommandanten, lykkedes det at flygte op i Kampetaarnet, hvor fra de underhandlede med Fjenden om deres Liv. Da hørtes pludselig en frygtelig Explosion, Taarnets Mure revnede og en Regn af Ruiner fløj ned i Søen, medens de stakkels Svenskere gik saa højt til Vejs, at somme af dem, efter

hvad en polsk Adelsmand fortæller, der var Djevidne til Explosionen, foer lige til Himmels, hvor Sankt Peter imidlertid ikke vilde lukke op for dem. I hvert Fald tabtes de af Syne og kom først efter nogen Tids Forløb dumpende som Frøer ned i Søen. Explosionen var foranlediget af en polsk Dragon, der havde villet hente Krudt i Kjelderen, men var kommet for nær til det med sin brændende Fakkell. Ogsaa denne Ødelæggelse kom Slottet imidlertid over; Christian den Femte anvendte aarlig 3000 Rd., en større Sum den Gang end nu, paa dets Reparation, og Frederik den Fjerde istandsatte den nordvestre Sidelænge, over hvis Hovedindgang Kongens Navnetræk og Marstallet 1720 anbragtes. Ved den Tid havde Slottet omtrent det Udseende, som det beholdt, indtil en ny Ulykke lagde det i Grus, rimeligvis for sidste Gang. Det var tre Etager højt foruden Kjelderen, var tækket med et spidst Skifertag og havde fire smaa ottekantede Taarne inde i Gaarden foruden det store Kampetaarn i det nordvestre Hjørne. Hele Slottet var bygget i en skæv Firkant, og den vestre Sidesøj var inde i Gaarden over 20 Al. længere end den østre. Midt i Slotsgaarden stod et smukt Springvand, en af Metal støbt Kvindestikkelse med et opløftet Jagthorn i Haanden, hvorfra Vandet løb ud, omgivet af en ottekantet Sandstensarm. Vandet lebedes dertil i Trærender fra Bakkerne nord for Byen. I Kjelderne fandtes skumle Fængsler, omsluttede af 5—6 Al. tykke Mure, og i disse har sikkert mangen uheldig Fange sultet efter Lys og Frihed. Det dybeste og

smukkeste Fængsel kaldes „den svenske Kjælder“. Sagnet har fortalt, at Dronning Margrethe her holdt den svenske Kong Albrecht fangen, men dette er ikke Tilfældet, derimod skal Kjældereren have huset andre svenske Fanger, f. Ex. en Stockholmsk Borger, Herman Borgerink. De forskjellige Etager indeholdt en Mængde, for det meste smaa Bærelser; af disse havde enkelte deres egen Historie. I et forevistes en Alkove prydet med et smukt vævet Billede af Dronning Margrethe til Hest, i hvilken Alkove Christian den Tredie var død. I et andet lille Bærelse fandtes en Blet paa Gulvet, der ikke kunde afvasses og sagdes at være en Blodplet. Om den fortalte Sagnet følgende: I Maret 1558 holdtes et Bal paa Slottet i Anledning af Christian den Tredies Ankomst dertil. Slottets Lehnsmænd var paa den Tid den rige og adelsstolte Jørgen Rosenkrantz, og han havde en Datter Christine, til hvem mange, men navnlig 3 fornemme Riddere bejlede, uden dog at blive hønhørte. Man gjættede længe forgjæves paa Marsfagen til hendes Kulde, men endelig bragte Slotsgartneren en Løsning paa Gaarden ved at fortælle, at han sent om Aftenen havde set to Skikkelser vandre fortroligt sammen i Havens Gange. De tre Riddere, hvem dette kom for Øre, undersøgte Sagen, og da de virkelig en Gang overraskede Christine i en Sammenkomst med en fremmed Mand, glemte de ikke at underrette Jørgen Rosenkrantz herom. Denne, der overbeviste sig om, at hans Datter stod i Kjærlighedsforhold til den fremmede, en ung Billedskærer, der arbejdede paa Slottet, blev rasende over

denne Blet paa sit Abelskfold og lod Dagen derpaa den unge Svend henrette i Slotsgaarden, medens han tvang sin Datter til at se derpaa. Tre Dage efter fandt Ballet Sted paa Slottet, og der lod Jørgen Rosenkrantz de tre Riddere danse uafbrudt med Christine, og da de om Morgenen udmattede forlode Slottet, strømmede det af Anstregelsen ophidsede Blod hende ud af Munden, og hun sank død om paa Gulvet, paa det Sted, hvor Blodpletten siden efter bestandig fandtes. — Hvor meget sandt der er i Sagnet vides ikke, men det er for øvrigt ikke ukjendt fra den Tid, at adelige Jomfruer dansede sig ihjel.

Men med al Slottets Herlighed tog det en brat Ende den 30. Marts 1808. Marschal Bernadotte laa i Kvarter paa Slottet med sine spanske Tropper, og Dagen før den nævnte Dag havde han labet disse staa under Vaaben i flere Timer i Anledning af en paatænkt Revue. Da de nu om Aftenen kom i Kvarter, vare de forfrosne af den skarpe Østenvind, og for i Hast at faa Varme, stoppede de Kaminen i Vagstuen fuld af Halm. Dette blusede op i Kørene, der krydsede hverandre i forskjellige Retninger mellem Gulvene og Loftene, og Allden omspændte snart hele Slottet, saa alt Redningsarbejde var forgjæves. Om Morgenen Kl. 4 slog Luerne ud af Vinduerne over Slotsporten, og inden Dagen var endt, laa Slottet i Aske.

Endnu staar dog Ruinen og knejser paa Bakken som et Minde for Esterlægten om sjunken Storhed, det halve Kampetaarn staar urokket, og paa dets

Top holder Hannibal fremdeles Bagt med det danske Vaabenskjold. I den senere Tid er der kostet en Del paa at udbedre og støtte Murene, og for et Aars Tid siden nedreves den øverste Etage af den søndre Mur, der trods Afslivning og Støtter efterhaanden havde faaet en betænkkelig Hældning. Dette Arbejde har dog ikke vist sig tilstrækkeligt til at sikre den hældende Mur; den truer fremdeles med en skøn Dag at styrte ned. For at forhindre dette, er der paa Finantsloven for 1877—78 af Regeringen forlangt Bevilling af et Beløb til at foretage yderligere Redrivning for.

Kolding-Egnen.

Naar en Fremmed, der gjæster Kolding og har gjort sig bekendt med Byen og dens Seværdigheder, vil vende sig til de Steder i Omegnen, der udmærke sig ved deres Naturskønhed, da maa han til en kortere Udflugt vælge Byens Anlæg, Spadsere-gange eller nærmeste Skove, hvorimod han, hvis han har længere Tid til sin Raadighed, ikke bør forsømme at gjæste den for sin storartede Udsigt og sine rige Nydelsesminder bekendte Skamlingsbanke.

Af Anlægene ved Byen maa først og fremmest nævnes „Marielund“, et venligt Skovparti omkring den lille Sø ved „Skovmøllen“, ca. $\frac{1}{2}$ Fjerdingvej fra Byen og ikke langt fra Koldingsfjord og Fredericia Landevej. Skoven blev for faa Aar siden skænket til Byen af en Privatmand, og et „Selskab til Kolding og Omegns Forfjønelse“ dannedes strax efter til at overtage Anlægget af Gange, Bygning af et Traktørsted med Dansepavillon osv. Gangen ud til Skoven er en yndet Spadseretur for Byens Indvaanere, og der holdes af og til smaa Fester og Baller der ude, dels for Publikum i Almindelighed, dels for „Forfjønelseselskabets“ Med-

lemmer. Tæt ved „Marielund“ ligger „Dyrehavegaards“ Skov, hvori der ogsaa findes Spadseregange, og ca. en halv Mil nordvest for Byen den smukke Bramdrupskov, der er Maalet for mange Skoture fra Byen.

Længere mod Ost, tæt nede ved Fjorden, ligger et Par ganske smukke Smaaskove, der ogsaa nok ere en Udflugt værd. Man kommer lettest til dem ved at sejle fra Byen til det ved den nordre Fjordbred liggende Fisserleje Strandhuse, og samtidig gives der En Lejlighed til at studere Folkelivet i denne lille By, hvis kvindelige Indbyggere hver Formiddag ses i Kolding Gader eller paa Torvet uden for Raadhuset med deres velforsynede Fiskekurve. Det er foran meddelt, hvorledes Strandhuserne i gamle Dage tjente en god Stilling mellem Aar og Dag ved at løse og lade de Skibe, der kom ind i Fjorden. I deres Levemaade for øvrigt i de Tider giver Pastor Fyhn os et Indblik, idet han skriver om dem: „Forresten ere disse Strandhuserne raske, haardsøre Mennesker, som fra den tidlige Barndom af vænnes til at færdes paa Havet; de beho et lidet Fisserleje ved Koldingfjord og bringe der fra til Byen: Lørf, Sild, Makrel, Flynnder, Aal og desl. i deres langagtige med et stort Lværjejl forsynede Baade, som de med megen Færdighed forstaa at styre mellem Grundene; dog er det fornemlig Konerne og Pigerne der fiske, og det er et saare smukt Syn, naar de i Sommernetterne ligge paa Aalefangst i Fjorden med stærke Blus paa deres Baade for at løse ned paa Havbunden. Dersom deres Hovedpynt ikke

i den senere Tid har undergaaet nogen Forandring, udmærke de sig ved et hvidt Lærreds Lørklæde, som er fæstet under Hagen, slutter tæt omkring Ansigtet og falder med en Klip ned ad Ryggen.“

Blandt seværdige Punkter syd for Byen kan nævnes det Kommunen tilhørende Anlæg paa Stejlebjerget. Anlægget er endnu ganske ungt, men om nogle Aar, naar Træerne ere vorede til, vil det bakkede Terræn med sine Gange, Græsplaner, Udfaldser og Bysthusse danne et net Parti, ligesom ogsaa Udsigten der fra ud over Byen og Fjorden er særdeles smuk. I den vestlige, laveste Del af Anlægget, ved Munkensdam, har „Kolding borgerlige Skydeselskab“ sine Baner og sit Skyttehus. Dette Selskab er af gammel Oprindelse, idet det stammer ned fra de i Middealderen bekjendte Broderskaber „Sante Canuti Gilder“, der da fandtes i de fleste Kjøbstæder. Selskabet blev organiseret i sin nuværende Skikkelse i Slutningen af forrige Aarhundrede, og dets aarlige Skivestykning holdes tredje Pinsedag, som derfor især tidligere fejredes som en Fests- og Fridag for Byens ældre og yngre Medborgere. Selskabets Annaler melde, at dets første Konge var Kjøbmand Jeppe Jessen i Seest, der som Gevinst modtog en Sølvpotageffe, hvorpaa var indgraveret en Skive med den Overskrift:

Den, som var Pristen næst,
Det var Jep Jessen Seest.

Idet vi nu forlade Byens nærmeste Omegn, gaar Luren mod Syd til den mægtige Højskæmning. Et rigt og frugtbart Land med store Landsbyer og

velbyggede Gaarde møder Djet paa denne Rejse, og navnlig er Beliggenheden af den af en dyb, skovbevoret Kløft indesluttede Dalby Vandmølle, der ligger omtrent en halv Mil fra Byen, og forbi hvilken Vejen gaar, særdeles tiltalende. Efter at være kommen forbi Kirkebyen Sønder Bjært og igjennem Bunderup, befinder man sig snart ved Bakkem, ved hvis Fod Vejen løber; en mindre Vej er anlagt op ad Skraaningen, saa man kan kjøre helt op paa Toppen; her findes en Pavillon, i hvilken der om Sommeren er Beværtning, ligesom der ogsaa i Nærheden er en tarvelig Stald til Hestene. Her oppe, i en Højde af 363 Fod over Havet, findes en af de mest storartede Udsigter, vort Land kan frembyde. Paa de store Strækninger af Nørrejylland, Sønderjylland og Fyen, som Djet uden Forhindringer overskuer, kan der tælles en Mængde Kirker, med det blotte Øje omtrent fyrretyve. Rundt om Bakkem ligge de frugtbare 8 Sogne af Nørre Tyrstrup Herred, der ved Fredslutningen i 1864 lagdes til Kongeriget; Markerne ere gennemskaarne af levende Hegn og oversaaede med større og mindre Skovpartier, saa det hele ser ud som en stor Have; i Syd ses de stejle gule Skrænter ved Indløbet til Højlsmunde, der for Øjeblikket er Danmarks Grænse yderst mod Lille Bælt; mod Øst breder Bæltets blaa Bælte sig, styggede af en enkelt Sejler og med Fyen til Baggrund; mod Nord endelig gaar Blikket langt ud over den skovfransede Koldingfjord og strejfer Skampetaarnet, det eneste af den 1 $\frac{3}{4}$ Mil her fra liggende Kolding By, der rager op

over Dalens Rand. — Men forud for alle de omliggende Landstaber tiltrækker vistnok den paa Bakkem knejsende Mindestøtte sig den Besøgendes Blik. Støtten er sammensat af 26 tilhuggede, firkantede Granitblokke, hver enkelt 2 à 2 $\frac{1}{2}$ Fod høj, og den danner altsaa en kæmpemæssig Søjle af 50 til 60 Fods Højde. Den rejstes i Maret 1863 til Minde om Dansthedens Forkæmpere i Sønderjylland og bærer følgende Indskrift:

(Med Øst.)

**Minde
om den
danske Sags
Forkæmpere
i
Slesvig.**

NIS LORENZEN, P. HJORT LORENZEN,
Lilholt. Haderslev.

C. PAULSEN.

G. MANICUS, C. WIMPFEN,
Eckernförde. Flensborg.

(Med Nord.)

C. JØSPERSEN, T. HØYER-JENSEN,
Angel. Bov.

A. G. FABRICIUS, W. ABRAHAMSON,
Humtrup. Slesvig.

(Med Syd.)

E. PONTOPPIDAN, C. H. OVERBECK,
Als. Flensborg.

H. NISSEN, H. J. STAAL,
Hammelev. Tørring.

(Med Bist.)

Rejst
1863.P. C. KOCH,
Haderslev.F. FISCHER,
Aabenraa.

C. FLOR.

L. SKAU,
Sommersted.H. KRYGER,
Bovtoft.

H. A. Kleving.

Næppe to Aar efter at Støtten var rejst, sprængtes og omstyrtebes den af Preusserne, men Obelæggelsesværket lykkedes heldigvis ikke anderledes, end at den kunde rejstes paa ny. Den staar altsaa nu igjen knejsende paa Bakken, medens de aflaaede Kanter og Hjørner af Stenblokkene bære Vidne om Hænders Barbari i en oplyst Tidssalder.

Dette synlige Mindesmærke om Kampen mellem Dansk og Tysk er ikke tilfældig rejst paa Skamlingsbanken. Til Stebet her knyttede sig nemlig Mindet om et særligt og ikke uvæsentligt Afsnit af Kampen, nemlig de storartede Folkefester og politiske Møder, der holdtes i Kampens Dage i Aarene efter 1840. I det nævnte Aar (den 14. Maj) udkom et Sprogreskript, der fastsatte dansk Retssprog, hvor Folkesproget var dansk, og til Minde herom holdtes den 18. Maj 1843 det første store Møde her. 6,000 Mennesker vare samlede, og under almindelig Jubel overrakktes Peter Hjort Lorenzen det smukke Drikkehorn, der var „hamret af gode danske Markstykker“ og bar den Indskrift: „Han blev ved at tale Dansk“, et Udtryk, der var brugt af Tyskerne som

Gaan imod ham, men som i Virkeligheden var hans store Ros. Næste Aar (den 4. Juli) samlede paa Bakken 8,000 sønderjydske Bønder for at tales ved om det ny Sprogreskript af 29. Marts 1844, der hød, at der kun maatte tales Dansk i Stenderfalsen, naar vedkommende Taler erklærede, ikke at kunne Tysk. Senere paa Dagen ankom 4,000 Mennesker der til fra Nørrejylland, Fyen, ja selv fra Hovedstaden, og nu holdtes der under det vajende Danebrogsflag stærke og bevægede Taler af Laurids Skau, Grundtvig, P. Hjort Lorenzen og flere af Dansthedens Forkæmpere. — Skamlingsbanken har ikke siden 1864 været benyttet til større Folkefester og vil maaste næppe blive det, før Sønderjyderne atter kunne samles i Frihed med danske Brødre og glæde sig ved at være tilbagegivne til deres rette Fædreland. Bakken ejes af et Aktieselskab, og Udgangen til den er fri for Alle. Den besøges aarligt af en stor Mængde Rejsende, hvilket den i Pavillonen henliggende Fremmedbog noksom vidner om.

Med Skamlingsbanken ere de særlig smukke Punkter omkring Kolding omtrent nævnte. Her skal dog endnu omtales Løverodde paa Syd siden af Indløbet til Koldingfjord. Rejsen fra Kolding der til kan gjøres baade til Lands og til Vand; ad den første Vej kommer man forbi de udstrakte Stenderup Skove, hvoraf det meste tilhører Staten. Ligeledes skal den smukke Natur omkring Gudsjø ved Bigen af samme Navn berøres. Det snævre Pas i Terrænet her er bekjendt fra Fægtningen den 7. Maj 1849 mellem de forenede Insurgenttropper og tyske

Rigstroppe og de langt mindre mandstærke Danske, der sluttede med, at de Danske i fuldstændig Orden trak sig ind i Fredericia.

Af Oldtidsminder ejer Koldingegnen ikke mange, dog findes ved Lejrskov, halvanden Mil vest for Kolding, en stor Rængde Kæmpehøje, og ligeledes findes her Spor af en Jordvold eller Befæstning, der vistnok har staaet i nogen Forbindelse med de talrige Høje. Eggen har i sin Tid været undersøgt af Oldgranskeren, Kammerherre Worsaae, og vi slutte vor lille Beskrivelse med en Meddelelse af denne Undersøgelses Resultat, der findes meddelt i „Annaler for nordisk Oldkyndighed“ 1840—41: „Første Gang saa jeg denne Vold ved Landvejen mellem Lejrskov og Store Andst, omtrent nogle hundrede Skridt sønden for denne By. Den overstæres af Landvejen og gaar saaledes i Retningen af Nordvest til Sydøst, omtrent paa Grænsen af det frugtbare Land og Hebeegnene. Dens Højde er nu henved $3\frac{1}{2}$ M., men oprindeligt har den sandsynligvis været endnu højere. Mod Vest er Skraaningen større end mod Øst, hvoraf det synes at fremgaa, at den er opkastet mod en fra Vest fremtrængende Fjende. Bønderne kalde Volden Trælbig eller Alverdensdige, fordi den, efter Sigende, gaar helt gennem Landet, navnlig i Syd til Rendsborg. Hvor langt den imidlertid strakte sig mod Syd fra Store Andst, fik jeg ikke Lejlighed til at undersøge. Derimod fik jeg paalidelig Underretning om, at den fortsattes mod Nord til Gessing og gaar tæt sønden om ved Beerst Skov, hvor der findes Rubera af en

gammel Borg, som kaldes Trælborg og som siges at have staaet i Forbindelse med Trælbiget. Om Rigtigheden af denne Beretning af Voldens Udstrækning mod Nord blev jeg fuldkommen overbevist, da jeg saa Dage efter selv opdagede Fortsættelsen under det samme Navn paa Jordrup Mark omtrent 150 Skridt vesten for Byen. Paa mange Steder er den naturligtvis overpløjet eller vel endog saa ganske udjævnet, ligesom den ogsaa stanses ved Moser, der formodentlig i ældre Tider have været Søer eller bundløse Moræser og saaledes have afgivet tilstrækkeligt Værn, men ved Jordrup forfulgte jeg den dog i temmelig uskadt Stand over 1000 Skridt. En færdeles lokalkyndig Mand fortalte, at Volden var at se endnu ved Egtved Skov, en liden Mil fra Jordrup og 3 Mil fra Store Andst, hvor jeg første Gang fandt den. En saa betydelig Befæstning kan umulig være opført i en ny Tid eller for et enkelt Slags Skyld. Den maa efter al Sandsynlighed tilhøre en ældgammel Tid, da Befæstningskunsten endnu stod paa et lavt Trin og da den jydsk Halvø var beboet af flere Folkesæd, der til Dels stode i fjendtligt Forhold til hinanden. Det er maasse derfor heller ikke usandsynligt, at den staaer i Forbindelse mod Norden med det saakaldte Margrethes Dige, der forener Gubenaes og Skjernaes Kilder, og mod Sønden med det bekjendte Digers Dige i det Slesvigsk, der har samme Retning som Trælbiget, nemlig Nordvest til Sydøst og som siges at være opkastet af Anglerne mod Friserne. Hvis det kunde lykkes at efterspore en saadan ud-

strakt Befæstning, hvorom Bøndernes bestemte Sagn, at Trældige gaar helt igjennem Landet, saa vel som de forskjellige oven omtalte Volves Retning give os ikke ugrundet Haab, da vilde derved være vundet et saa meget mere vigtigt Resultat for vor Arkæologi, som den berømte byzantiske Historieforfatter Procop beretter, at der tværs gennem Den Britta, hvormed der efter Werlauffs finbrige Fortolkning sikkerlig maa være ment Halvøen Jylland, gaar en lang Mur eller et Dige, som deler Den i to Dele, af hvilke den østlige er frugtbar, medens derimod den vestlige er ufrugtbar og opfyldt med Slanger og allehaande giftige Dyr."

Kolding Kjøbstads Indtægter og Udgifter i Aaret 1875.

	Indtægt:		Kr.	Ør.
1) Overtub fra forrige Aar . . .	15,520	31		
2) Indtægt af Kapitaler, Ejendomme o. besl.	6,980	"		
3) Afgifter og Kjendelser i Følge Næringsloven af ^{29/12} 57 . . .	3,904	80		
4) Paaligede Skatter	52,970	37 ^{1/2}		
5) Tilskud fra andre Kommuner i Fællessager	"	"		
6) Forbrug af Aktiver	3,306	33		
7) Optagne Laan	35,000	"		
8) Andre Indtægter (heraf Gas- værkets Overtub 4,642 Kr. 36 Ør.)	8,016	49		
I alt Indtægt	125,698	30^{1/2}		

	Udgift.		Kr.	Ø.
1) Bidrag til:				
a) Statskassen: Lig-				
ningsstat	2269	"		
Sindssygeanstalten ved Aarhus	655	2		
Expropriationsudg. ved Jernbaneanlæg	1326	"		
b) Amtsrepartitionsf.:				
Landvejsgader	5956	19		
Landveje	1160	40		
c) Amtsskolefonden	924	4		
			12,290	65

	Kr.	Øre.
Transport	12,290	65
2) Byens Bestyrelse i Almindelighed (heraf i Anledning af det ny Raadhus 9,525 Kr. 4 Ø.)	11,834	55
3) Fattigvæsen	11,721	37
4) Skolevæsen	20,356	21
5) Rets- og Politivæsen	7,247	87
6) Den borgl. Militærtjeneste	3	49
7) Medicinalvæsen	1,389	76
8) Byens Gader og Veje	7,655	51
9) Gadebelysning	2,094	50
10) Den offentlige Renlighed	240	33
11) Vandforsyning	87	31
12) Brandvæsen	599	8
13) Indkvarteringsvæsen		
14) De offentlige Bystankløg	580	51
15) Renter af Gjæld	5,132	71
16) Udbrug paa Gjæld	7,502	55
17) Forsøgelse af Aktiver	4,022	50
18) Andre Aktiver	8,181	27
19) Beholdning ved Aarets Udgang	24,758	13½
I alt Udgift	125,698	30½

Af en med samme Regnskab følgende Oversigt over Kommunens Aktiver og Passiver fremgaar det, at Kæmnerkassen ejer 15,805 Kr. 68 Ø., Fattigvæsenet ejer 7,983 Kr. og Skolevæsenet 15,107 Kr. 82 Ø., medens Kæmnerkassen skylder 77,520 Kr. og Skolevæsenet skylder 66,157 Kr. 7 Ø.

Folketællingen i Kolding.

Lirsdagen den 3. Oktober 1876 foretoges efter Byraadets Foranstaltning en Folketælling i Kolding, og denne udviste et Indbyggerantal af 6,535. — Kolding havde ved den i 1850 foretagne Folketælling 2,865 Indbyggere, i 1860 3,978 og i 1870 5,400. Som en simpel Beregning saaledes vil udvise, var hver 100 Indbyggere i 1850 i de næste 10 Aar voxet til 140, i de paafølgende 10 Aar (til 1870) til 188 og 6 Aar efter til 228.

Kreaturtællingen i Kolding.

I Følge den i Juli Maaned 1876 efter Indenrigsministeriets Ordre afholdte Kreaturtælling i Kolding fandtes der her af Valaffer mellem 2 og 6 Aar 27, mellem 6 og 11 Aar 81 og over 11 Aar 89; af Gopper fandtes af samme Alder henholdsvis 3, 26 og 5, og af Føl og Plage under 2 Aar 1. Af Hornkvæg fandtes af Køer paa 2 Aar og derover 344, af Ungkvæg under 2 Aar 15; tilsammen af Hornkvæg 359. Af Faar fandtes 279, af Svin 270. — Af Bislader fandtes 23.

Det besaaede Areal af Kolding Bymarker.

I Følge den i Juli Maaned 1876 efter Indenrigsministeriets Ordre foretagne Optælling var af

Rolding Bymarker befaaet med Hvede 40 Tdr. 5 Skpr. med en Udsæd af 40 Tdr. 1 Skpr., med Byg 91 Tdr. 6 Skpr. med en Udsæd af 92 Tdr. 6 Skpr., med Rug 130 Tdr. 2 Skpr. med en Udsæd af 129 Tdr. 4 Skpr., med Havre 244 Tdr. 5½ Skpr. med en Udsæd af 345 Tdr. 3 Skpr., med Urter 4 Tdr. 4 Skpr. med en Udsæd af 5 Tdr. 7¼ Skpr., med Blandsæd 18 Tdr. 4 Skpr. med en Udsæd af 19 Tdr. 4 Skpr. Med Kartofler dyrkedes 3 Tdr. 6½ Skpr. Land med en Udsæd af 31 Tdr. 6 Skpr., med Gulerødder 3 Tdr. 2 Skpr. og med andre Høfrugter 13 Tdr. 5¾ Skpr.

De ordinære Told- og Skibsafgifter i Rolding i Finantsaaret 1875—76.

De ordinære Told- og Skibsafgifter i Rolding i Finantsaaret 1875—76 beløb sig, efter Fradrag af Godtgjørelser m. v., til 219,734 Kr. 12 Dre, hvortil der som Krigsskat af Vareindsførslen end videre kommer 27,560 Kr. 35 Dre, saa at altsaa den samlede Indtægt af disse Afgifter bliver 247,294 Kr. 47 Dre, hvilket er c. 46,500 Kr. mere end i Finantsaaret 1874—75, og navnlig hidrører fra Indførselstolden som Følge af en større Fortoldning af Trælast, Stentul, Kolonialvarer m. m. Af vigtigere fremmede Indførselsgenstande, som bleve berigtigede ved Toldstedet, anføres efternævnte Kvantiteter: Bomulds- og Lindebarn c. 47,200 Pbd., Bomulds- og Linnedmanufakturvarer i øvrigt c. 14,900 Pbd., Silke og Silkevarer c. 2,175 Pbd., uldne Manufakturvarer lidt over 39,000 Pbd., Rin c. 104,800 Pbd. samt c. 1,740 Potter (paa Bouteiller), andre Spirituosa c. 4,460 Btrkr. og c. 100 Potter paa Bouteiller, Kaffe (raa og brændt) c.

256,200 Pbd., Suffer, Sirup og Mallas c. 200,000 Pbd., The c. 600 Pbd., Risengryn og Rismel c. 184,800 Pbd., Tobaksblade og Stikke c. 167,400 Pbd. samt henved 3,100 Pbd. fabrikeret Tobak og Cigarer, Djer c. 187,300 Pbd., Ost c. 2,500 Pbd., Humle c. 14,500 Pbd., Glas og Glasvarer over 30,200 Pbd., Stentøj og Fajance henved 4,500 Pbd., Porcellæn, Biskuit o. desl. 2,440 Pbd., almindeligt Kogfald c. 687,900 Pbd., Stentul næsten 500 Rlstr. og c. 23,100 Tdr., toldpligtige Metaller og Metalvarer af alle Slags c. 581,300 Pbd., hvorhos der af toldfrit Raametall indkom c. 286,300 Pbd. samt toldpligtigt Lømmer og Trælast c. 1,510 Rlstr. og c. 196,800 Rlfd. — Desuden tilførtes der fra indenrigske Steder en betydelig Del fortoldede Varer. Den direkte Udførsel til Udlandet bestod kun i c. 6,200 Tdr. uformalede Kornvarer og Frøsorter, c. 458,500 Stkr. Mur- og Tagsten m. m. samt nogle Smaapartier Talg, Bog o. fl. Varer, hvorhos der imidlertid til indenrigske Steder udfibedes over 4,700 Tdr. uformalede og c. 17,500 Pbd. formalede Kornvarer, c. 10,000 Pbd. Kartoffelmel, c. 2,500 Tdr. Smør og c. 2,900 Pbd. Ost, c. 28,400 Snefe Ig, over 2,000 Pbd. Flæsk og Kjød, c. 11,300 Pbd. Talg, c. 5,200 Pbd. almindelig Uld og c. 53,700 Pbd. Kradsuld, c. 530,000 Stkr. Mursten og Tagsten, c. 143,800 Pbd. Klude og c. 220 Favne Brænde m. fl. Varer, samt af levende Kreaturer en Snes Heste, 285 Stkr. stort Hornkvæg, 6 Kalve og 55 Stkr. Faar og Lam.

Vareførslen fra og til Udlandet hysjelsatte for Indgaaende 212 Skibe med c. 4,960 Rlstr. Varer, for Udgaaende 163 Skibe med c. 411 Rlstr.s Bestuvning. I den indenrigske Fart indkom 243 Skibe, hvoraf 140 Dampskibe, og udgik 278 Skibe, blandt hvilke 142 vare Dampskibe, med henholdsvis 4,546 og c. 868 Rlstr. Gods.

Antallet af de ved Toldstedet indregistrerede Skibe og maalte Baade var ved Finantsaarets Ud-

gang 39 af tilsammen c. 1,063 Klstr. Drægtighed, blandt hvilke 2 større Skibe paa over 100 Klstr. hvert.

Brænderiafgiften, hvoraf Krigsskatten udgjorde 7,496 Kr. 4 Ore, indbragte, efter Fradrag af Godtgjorelser, i alt 22,256 Kr. 56 Ore; det ubundne Produkt kan anslaaes til c. 229,200 Potter Brændevin à 8 Gr., hvoraf næsten 2,900 Potter gik til Udlandet.

Heste- og Kvægmarkederne i Ribe Stift i Aaret 1877.

(Da disse Markeder af Indenrigsministeriet ere bleve forandrede efter at Almanakkerne for Aaret 1877 vare trykte, og saaledes staa fejlagtig opførte i disse, har „Beviseren“ efter Anmodning optrykt dem her.)

Brande: 28. Juli, Kvæg; 22. September, Kvæg og Faar.

Bække: 14. September, Heste, Kvæg og Faar.

Dalager: 9. April, Heste og Kvæg; 29. og 30. August, Kvæg, Faar og Kram.

Esbjerg: Første Tirsdag i hver Maaned, Fedekvæg. Faldingbro: 25. og 30. April samt 18. Oktober, Kreaturer.

Fredericia: 7. Februar, Heste; 3. og 24. Marts samt 11. Juli, Heste og Kvæg; 17. Marts, Heste; 19. April og 16. November, Kreaturer; 5. Oktober, Kvæg; 26. Oktober, Kvæg og Faar.

Giv: 28. April, Kreaturer; 24. September og 25. Oktober, Kvæg og Faar; 17. November, Kreaturer.

Grindsted: 8. September, Kvæg og Faar.

Herning: 10. April, Kreaturer; 11. Maj, Kreaturer og Kram; 31. August og 1. September, Kvæg, Faar og Kram; 13. Oktober, Kvæg og Faar.

Holstebro: 2. Januar, Heste; 5. Februar, Heste, Kvæg og Kram; 1. Marts, Heste og Kvæg;

21. April, Kreaturer; 5. Maj, Kreaturer og Kram; 11. Juni, Heste og Faar; 26. Juli, Kvæg, Faar og Kram; 10. September, Kvæg og Faar; 11. og 12. Oktober, Kvæg, Faar og Kram; 19. November, Kreaturer.

Holsted: 13. April og 13. November, Kreaturer.

Jellinge: 14. Maj, Kreaturer; 25. September, Kvæg og Faar.

Kolding: 10. Januar, Heste; 9. Februar, Heste og Kram; 16. og 23. Februar, 9., 16. og 23. Marts, Heste; 14. og 28. April samt 4. Maj, Kreaturer; 11. Maj, Kreaturer og Kram; 15. September, Heste, Kvæg og Faar; 5. Oktober, Kvæg og Kram; 12., 19. og 27. Oktober samt 2. og 9. November, Kvæg.

Kollemorten: 5. Maj og 16. November, Kreaturer.

Lemvig: 3. Februar, Heste; 19. April, Kreaturer; 10. Juni, Heste og Faar; 25. Juli og 9. Oktober, Kvæg, Faar og Kram; 17. November, Kreaturer og Kram.

Randbøl: 26. April, Kreaturer.

Ribe: 8. Februar og 3. Marts, Heste og Kvæg; 17. og 24. April, Kreaturer; 1. Maj, Kreaturer og Kram; 8. og 14. Maj, Kreaturer; 12. Juni, Heste, Faar og Kram; 31. Juli, Kvæg og Faar; 31. August, Kvæg; 2., 9., 16., 23. og 30. Oktober samt 6. November, Kvæg og Faar.

Ringkjøbing: 6. Februar, Heste og Kvæg; 26. April, Kreaturer; 22. Oktober, Kvæg, Faar og Kram.

Sønderomme: 25. April, Kreaturer.

Tarm: 28. April, Kreaturer; 4. Maj, Kreaturer og Kram; 11. September, Heste, Kvæg, Faar og Kram.

Tim: 20. Oktober, Kvæg og Faar.

Ulftjær: 25. April, Kreaturer; 28. August, Kvæg og Faar.

Varde: 7. Februar, Heste og Kvæg; 2. Marts,

Heste, Kvæg og Kram; 23. April og 7. Maj, Kreaturer; 12. Juni, Heste og Faar; 30. Juli, Kvæg og Faar; 12. og 13. September samt 24. og 25. Oktober, Heste, Kvæg og Faar.

Bejen: 20. Juni, Heste og Kvæg.

Vejde: 9. Januar, 6., 15. og 22. Februar samt 8., 15. og 22. Marts, Heste; 7. April, Kreaturer; 1. Maj, Kreaturer og Kram; 29. September og 26. Oktober, Kvæg og Faar.

Videbæk: 19. Oktober, Kvæg og Faar.

Vinderup: 10. Oktober, Kvæg og Faar.

Vorbasse: 12. April, Kreaturer; 3. og 4. August, Kvæg og Faar.

Vejde Amtsraad.

Amtmand C. Rughorn (Formand).
 Gaardejer A. Madsen, Omvraa.
 do. Th. Madsen, Brigsted.
 do. J. Christensen, Tolstrup.
 do. A. Johnsen, Høved.
 do. B. Jørgensen, Hesselballe.
 do. J. Fink, Højs.
 Proprietær Th. Sabroe, Alstedgaard.
 do. J. C. F. Eckardt, Drumgaard.
 do. G. A. Lorenzen, Driedgaard.
 do. B. Ingwersen, Kirstinehøst.
 do. S. C. Bramsen, Vinderup.

Ribe Amtsraad.

Amtmand G. Nielsen (Formand).
 Møllejer N. Møller, Leibæk Mølle.
 Proprietær B. Fabricius, Bramminge.
 Gaardejer S. M. Sørensen, St. Hebo.
 do. G. Larsen, Hæreborg.
 Kammerraad G. Abdolp, Seest.
 Landvæsenkommisær J. Mønsen, Skovlyst.
 Gaardejer C. Brødsgaard, Jorstrup.

Kolding Kommunalvæsen.

Cand. jur. H. C. Bennike, konst. Borgmester og
Byfoged i Kolding. Kontor: Høfdingsgade
Nr. 421. Kontortid: 9—12 og 2—7. Ordinær
Møtisdag: Onsdag. Politiret: Lørdag.

Byrådet.

Borgmesteren (Formand).
Aulsbruger H. Daugaard.
Konsul H. H. Grau.
Bankdirektør J. J. Groofs.
Sagfører J. L. Hansen.
Bærtshusholder J. Koeb.
Kjøbmand E. A. Borch.
Tobaksfabrikant S. W. Bruun.
Bankdirektør J. Warburg.
Prokurator M. F. E. Zahn.

Staaende Udvalg:

For Havnevæsenet: Borgmesteren (Formand), Kjøb-
mand E. A. Borch og Kammerjfr., Lodsfor-
valter Späth.
For Kasse- og Regnskabsvæsenet: Borgmesteren (For-
mand) og Konsul H. H. Grau.
For Fattigvæsenet: Tobaksfabrikant S. W. Bruun
(Formand), Proprietær G. Røder og Proku-
rator M. Zahn.
For Skolevæsenet: Borgmesteren (Formand), Sag-
fører J. L. Hansen og Proprietær G. Røder.

For Byens Gader, offentlige Veje og Gangstier:
Bankdirektør J. J. Groofs (Formand) og Auls-
bruger H. Daugaard.

For Gasværket og den offentlige Belysning: Borg-
mesteren (Formand) og Tobaksfabrikant S. W.
Bruun.

For Kommunens Bygninger, med Undtagelse af
Havne-, Fattig- samt Skolevæsenets og Gas-
værkets: Bankdirektør J. Warburg (Formand)
og Bærtshusholder J. Koeb.

For Kommunens Jorder, Skov- og Lystanlæg samt
Markveje: Aulsbruger H. Daugaard (Formand)
og Bærtshusholder J. Koeb.

For Ledelsen af de kommunale Valg og Affattelsen
af de forskellige Valglister: Borgmesteren (For-
mand), Konsul H. H. Grau og Prokurator
M. Zahn.

Ligningskommissionen.

Kjøbmand Andr. Kralund (Formand).
Snedker B. Rasmussen.
Uhrmager C. P. Lind.
Gartner E. T. Nyegaard.
Uhrmager A. Nørregaard.
Partikulier J. J. Grau.
Strødbermester Alb. Hansen.
Kjøbmand N. Kaalund.
do. M. C. Osterwaldt.

Revisorer.

Kjøbmand E. J. Haas.
Overretssagfører L. Schwensen.

Kirketilspektionen.

Sognepræsten (Formand).
Borgmesteren.
Konsul H. H. Grau.

Skolekommissionen.

Sognepræsten (Formand).
Sagsfører J. L. Hansen.
Partikulier J. J. Grau.

Bygningskommissionen.

Borgmesteren (Formand).
Brandinspektør, Kjøbmand Fred. Warburg.
Sagsfører J. L. Hansen.
Køtskueholder J. Koeb.
Lømrermester C. F. Holm.
Murermester Joh. Petersen.

Sundhedskommissionen.

Læge Chr. Petersen (Formand).
Politimesteren.
Distriktslæge D. F. Beck.
Bankdirektør J. Warburg.
Slagtermester F. Graff.

Indkvarteringskommissionen.

Bankdirektør J. J. Groos.
Kjøbmand C. J. Haas.

Brandkommissionen.

Politimesteren (Formand).
Brandinspektør, Kjøbmand Fred. Warburg.
Kjøbmand C. H. Borch.
Tobaksfabrikant S. W. Bruun.
Sagsfører J. L. Hansen.

Bestyrelsen for de Fattiges Kasse.

Kjøbmand C. J. Haas.
Pastor Leunbach.
Snedkermester J. C. Schou.

Sygehusinspektionen.

Borgmesteren (Formand).
Herredsfogden i Andst m. fl. Herreder.
Forstanderen for St. Jørgens Hospital.
Bankdirektør J. Warburg.

Fattigforstandere.

Guldsmed H. J. Abeck.
Hospitalsforstander L. C. C. Estrup.
Pastor C. Meyling.
Gjæstgiver S. Svensson.

Underkæmner.

For de nordre Beje: Aulsebruger H. C. Daugaard.
For de søndre og østre: Bognmand H. Jørgensen.

Snefogder.

For de nordre Beje: Garver L. Kohl og Lømrermester A. Synther.
For de søndre Beje: Bognmand N. Jensen og Aulsebruger P. Nielsen.
For de østre Beje: Snefker H. Nielsen.

Modemestre.

1. Fjerding: Kjøbmand J. J. Hjort.
  2. Fjerding: Kjøbmand Henrik Nielsen.
  3. Fjerding: Kjøbmand Th. Thomsen.
  4. Fjerding: Kjøbmand N. B. Stenderup.
- Udenbys Kvarter: Kjøbmand J. J. Christensen.

Kommunale Embeds- og Bestillingsmænd.

Kæmner A. Rosenkilde.
Skoleinspektør og Overlærer Fr. Skouboe.
Lærer H. Chr. Geisl.
do. P. Hansen.
do. C. Blumfjæ.

Lærer P. Frandsen.
 do. M. B. Kjeldgaard.
 do. S. Ejler.
 do. N. J. Juhl.
 Lærerinde S. Winther.
 do. S. Becker.
 do. P. Myhre.
 do. C. Marestrop.
 do. M. Brøstrup.
 Skolebud S. Fledelius.
 Politibetjente P. Nielsen og C. Borch.
 Patrouillebetjente J. Knudsen, S. Møller, N. Thuesen
 og J. Kähler.
 Retsspidner: Høker M. Brandt, Smedker S. Fledelius,
 Skræbder J. L. Jordahn og Stomager C.
 Marchusen.
 Havnekasserer: Toldassistent L. Müller.
 Havnefoged C. Lykke.
 Gasværksbestyrer L. C. Staal.
 Økonom ved Fattiggaarden S. J. Lau.
 Fattigfoged: Patrouillebetjent J. Knudsen.
 Skorstensfejer J. S. Maad.

Politikorpsjet.

Løjtnant: Sabelmager N. Hansen.
 Korporal: Stomager S. P. Heinsen.
 (De øvrige Nr. ere for Tiden ubesatte.)

Brandkorpsjet.

Brandinspektør Kjøbmand Fred. Warburg.
 Vicebrandinspektør Kjøbmand L. P. Christensen.
 Assistent: Sprøjtten Nr. 1 Malermester Burcharth.
 Sprøjtten Nr. 2 Gæstgiver Svensson.
 Sprøjtten Nr. 4 Kjøbmand N. Jørgensen.

Assistent ved Vandforsyningen: Kjøbmand M. C.
 Osterwaldt og Murermester S. L. Gynther.
 Assistent ved Rødbrydningsafdelingen: Murermester
 M. Nielsen.
 Assistent ved Redningsafdelingen: Smed S. Møller.
 Underassistent: Lømrermester Gynther, Kjøbmand
 Nøder og Kjøbmand P. Simonsen.
 Underassistent ved Sprøjtten Nr. 1: Garver Ham-
 mershøj, Smed A. Olsen og Kjøbm. S. B. Hirth.
 Underassistent ved Sprøjtten Nr. 2: Kjøbmand A.
 Hansen, Kjøbmand C. Raben og Kjøbmand N.
 Raalund.
 Underassistent ved Sprøjtten Nr. 4: Stomagermester
 A. Ryster, Kjøbmand Lindholm og Værtshush.
 J. Simonsen.
 Underassistent ved Vandforsyningen: Kjøbmand A.
 Kralund, Garver Chr. Daugaard, Kjøbmand
 S. C. Rissen og Nølsbruger Chr. Daugaard.
 Underassistent ved Rødbrydningsafdelingen: Lømrer
 S. Christensen og Murermester Joh. Petersen.
 Underassistent ved Redningsafdelingen: Guldsmed
 J. Jørgensen og Navigationslærer Stok.

Offentlige Embeds- og Beskillingsemænd.**Prokuratorer.**

- Kancelliraad D. F. Kralund. Kontor: Helligtorsk-
gade Nr. 350. Kontortid: 9—12 og 2—7.
(Udsalg af Stempelpapir.)
F. J. Find. Slotsgade Nr. 150.
M. F. C. Zahn. Kontor: Vestergade Nr. 255.
Kontortid: 10—5.

Sagførere.

- B. C. E. Schwensen (Overretssagfører). Kontor:
Østergade Nr. 365. Kontortid: 9—12 og 2—6.
F. B. Grünert (Overretssagfører). Kontor: Hyrde-
stræde Nr. 95. Kontortid: 9—7.
E. W. Sørensen. Kontor: Klostergade Nr. 457.
Kontortid: 9—12 og 2—6.
S. F. Raaber. Kontor: Søndergade Nr. 338. Kon-
tortid: 9—12 og 2—7.
F. C. Nielsen. Kontor: Kendebanen Nr. 316.
J. L. Hansen. Kontor: Klostergade Nr. 392. Kon-
tortid: 9—7.
J. Hofengaard. Kontor: Slotsgade Nr. 417. Kon-
tortid: 9—12 og 2—6.

Svensk-norsk Vicekonsul.

- H. H. Grau. Laasbygade Nr. 22.

Kgl. Translator og Tolk i Engelsk.

- Lærer N. J. Juhl. Søndergade Nr. 201.

Branddirektører.

- Sagfører E. W. Sørensen (for Kolding Kjøbstad).
Klostergade Nr. 457.
Premierløjtnant P. S. Frost (for Andst-Slaugs
Herreder, Jerken-Brust Herreder og Kolding
Herred). Laasbygade Nr. 22.

Læger.

- D. F. Beck (Distriktslæge).
Kancelliraad C. F. P. E. Bloch.
E. N. Chr. Petersen.
H. D. Th. Fich.
L. B. Jensen.
L. M. Warming i Egved.
J. J. Albrechtisen, Sønder Hjært.
F. Paulsen, Frederikshøj.

Apotekere.

- Joh. Mint, Kolding.
D. Th. Gliemann, Egved.

Dyrlæger.

- B. Niendahl, Kolding.
C. Riisen, do.
S. Sørensen, do.
D. E. Schmidt, Bonstid.
J. M. Grøn, Holsted.
N. J. Ravn, Sjølundgaard.
J. G. N. Noofs, Vandrup.
M. P. Madsen, Braa.

Grensetoldpolitikorpset.

- Chef: Oberst N. J. C. Marcher. Søndergade 337.

Toldvæsenet.

- Kammerjfr. B. C. E. Späth, Toldforvalter i Kolding.

J. C. S. Albrecht, Toldkontrollør i Kolding.
 L. P. F. Thümann, Toldassistent i Kolding.
 L. C. Müller, do. do.
 H. C. Berche Jørgensen, do. do.
 H. K. Willenstein, Toldforvalter i Bamdrup.
 J. C. Foss, Toldkontrollør i Bamdrup.

Oppebørselsstuen i Kolding.

Kammeraad G. H. M. Holgersen. Kontor: Sønder
 Landevej Nr. 488. Kontortid: 9—12 og 2—5.

Jærnbanevæsenet.

L. Parelus, Forvalter paa Kolding Station.
 J. J. C. Skovsted, Forvalter paa Bamdrup Station.
 N. Hansen, Forvalter paa Lunderskov Station.
 C. S. G. Petersen, Forvalter paa Taulov Station.
 Klizbüll, Stationsmester paa Uttang Station.

Post- og Telegrafvæsenet.

Justitsr. C. A. F. L. Deichmann, Postmester i Kolding.
 Dvertelegrafist J. S. Sprechler, Kolding Telegrafist.

Bygningsinspektør.

Justitsraad L. A. Winstrup i Kolding.

Amtsvejsinspektører.

For Vejle Amt: C. H. Ridde i Vejle.
 For Ribe Amt: C. Schmidt i Ribe.

Spar- og Laanebanker m. m.

Kolding Laane- og Diskontokasse. Kontor: Høff-
 bingsgade Nr. 422. Kontortid: 9—12 og 2—6.
 Den danske Landmandsbanks Kolding-Afdeling. Kon-
 tor: Klostergade Nr. 457. Kontortid: 10—3.
 Kolding Folkebank. Kontor: Helligforsgade Nr. 345.
 Kontortid: 10—4.
 Kolding Sparekasse. Kontor: Hjørnet af Slotsgade
 og Slotsstræde. Åben hver Fredag Kl. 9—3.

H. W. Meyers Gtflgr.s (Ab. Goldsmidt) Vexelkontor
 i Østergade er aabent hele Dagen.

Brand- og Livsforfiktungselskabet „Danmark“. Agen-
 tur ved Hov. Kjøbmand P. Brandorff, Sønder-
 gade Nr. 339.

Det fgl. oktroyerede almindelige Brandassurance-
 Kompagni for Varer og Effekter. Agentur ved
 Kjøbmand Warming, Søndergade Nr. 337.

Ny danske Brandforfiktungselskab af 1864. Agentur
 ved Kjøbmand Lindholm, Høffdingsgade Nr. 408.

Livsforfiktungselskabet „Dania“. Agentur ved Kjøb-
 mand Lindholm, Høffdingsgade Nr. 408.

Forfiktungsforeningen mod Hagelskade i Nørrejylland.
 Agentur ved Kjøbmand Stahnke, Hjørnet af
 Østergade og Torvet.

Schweizisk Forfiktungselskab mod Ulykkestilfælde.
 Agentur ved Kjøbm. Ab. Goldschmidt i Østergade.

Sj-Asurance. Agentur ved Ab. Goldschmidt.

Kolding Kirke.

- H. C. Leunbach, Sognepræst. Bolig i Præstegaarden.
Træffes sikrest fra Kl. 8—9 og 2—3.
- H. C. Meyling, residerende Kapellan. Bolig i Hospitalsgade. Træffes sikrest Kl. 9 og 2—3.
- A. Schmidt, Kordegn. Bolig: Laasbygade Nr. 70.
Kirkeværge: Smedler N. Jørgensen.

Kolding Bys Legater.

Helts og Belts Minde, 4000 Kr., Fundats af 14. Oktober 1750, bestyres af Sognepræsten og Byraadet. Renten anvendes til Kolding Kirke, til Bøger for fattige Børn og til 9 fattige Borgere eller Borgercenter.

Kammerraad Riises Legat, en Loft syb for Byen, Fundats af 7. November 1765, bestyres af Byraadet. Renten anvendes til Givskud Sogn og til Kolding Fattigvæsen.

Kollins Legat, 1800 Kr., Testamente af 14. Maj 1772, bestyres af Sognepræsten og Byraadet. Renten anvendes til Kolding Skolevæsen, til Kolding Kirke, til en fattig Student, til Linned til fattige Haandværkere og til 15 Husarme.

Bispinde Blochs Legat, 3798 Kr. 70 Ore, Disposition af 15. April 1789, bestyres af Byraadet. Renten gives til 2 ældre Tjenestepiger og til 4 faderløse Embedsmænds Døtre.

Justsraad Junghans's Legat, 400 Kr., Gavebrev af 17. April 1800, bestyres af Sognepræsten og Byfogden. Renten gives til 2 Borgercenter i Kolding.

J. S. Gjedbergs og C. H. Walthersdorffs Legat, 8607 Kr. 82 Ore, Gavebrev af 17. Marts 1817 og Testamente af 24. Decbr. 1845, bestyres af Sognepræsten og Byraadet. Renten gives til 8 trængende Enker og til fattige Børns Oplæring i nyttig Haandgjerning.

Asmus Phillipfens Legat, 7122 Kr. og Leje af et Engstykke, Gavebrev af 27. Marts 1824, bestyres af Byraadet med Tiltrædelse af Forstanderen for Kolding Slotsgrund. Renten gives til en trængende Borgerente.

Laura P. E. Blichers Minde, 800 Kr., Gavebrev af 4. Maj 1836, bestyres af Sognepræsten og Borgmesteren. Renten gives til en Enke eller forældreløs ugift Datter af Embedsklassen eller agtede Borgerfolk.

Georg Saxilbs Legat, 1200 Kr., Gavebrev fra Agent J. P. Wisning af 9. Maj 1844, bestyres af Skolekommissionen. Renten anvendes i særlige Djeved under Kolding Borger- og Fattig-Skolevæsen.

Jomfruerne Johanne og Margrethe Wisnings Legat, 3200 Kr., Testamente af 24. Februar 1847, bestyres af Sognepræsten og Byfogden. Renten gives til 4 Enker eller Jomfruer.

Sigismund Leidersdorffs Legat, 10,000 Kr., Testamente af 1. Juni 1852, bestyres af Byraadet med Tiltrædelse af Forstanderen for Kolding Slotsgrund.

Andst-Slags og Jerlev-Brusk Herreder.

Justitsraad G. C. Sagild, Herredsfoged i Andst-Slags og Jerlev-Brusk Herreder. Kontor: Øster-Klostergade Nr. 427. Kontortid: 9—12 2—7. Ordinerer Retsdag: Tirsdag. Politiret: Mandag.

Andst Herred.

Seeft Sogn: Seeft By og Mark.

Bohr, Sognepræst.

H. N. Bøch, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningskreds 82. Lægds.

Skolelærer Nielsen, Formand i Sogneraadet.

Hjarup Sogn: Hjarup By og Mark.

Kind, Sognepræst.

P. Friis, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 78. Lægds.

Gaardejer Jeppe Jesen, Hjarup, Formand i Hjarup-Bamdrup Sogneraad.

Bamdrup Sogn med Byerne Øier- og Vester-Bamdrup, Horskær, Holte, Bøvstrup og Søgaard samt Vastrup og Hafdrup.

Johnsen, Sognepræst.

Gaardejer Joh. Jørgensen, Ø.-Bamdrup, Sognefogd. Gaardejer P. Nielsen, Ø.-Bamdrup, Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 76. Lægds.

Standerup Sogn med Byerne Standerup, Nagbøl, Døllerup, Lunderkølv, Gjelballe.

Jørgensen, Nagbøl, Sognepræst.

C. Peterien, Standerup, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 75. Lægds.
Løjtnant de Nully, Døllerup, Sogneraadform.
Lejrskov-Jordrup Kommune.

Knudsen, Lejrskov, Sognepræst.

Gaardejer L. Schelde, Ferup, Sogneraadform. i Lejrskov: Byerne Lejrskov, Eggholt, Ure, Kirsebøl, Braa, Højrup, Ferup.

N. Madsen, Lejrskov, Sognefoged for Lejrskov Fogderi og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 79. Lægds.

Ebbe Nielsen, Sognefoged for Ferup Fogderi og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 80. Lægds. i Jordrup: Byerne Jordrup og Knudsbøl.

Joh. F. Jørgensen, Sognefoged og Lægdsmand.

Beerst-Bække Kommune.

Herfind, Beerst, Sognepræst.

Gaardejer N. Pøder, Bække, Sogneraadform. i Beerst: Byerne Beerst, Tersbøl, Husted og B.-Løsteb.

H. P. Nielsen, Beerst, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 81. Lægds.

i Bække: Byerne Bække, Kragelund, Åsbo.

N. Johnsen, Bække, Sognefoged.

C. Prusse, Kragelund, Lægdsmand 4. Kr. 83. L.

Andst-Gjesten Kommune.

Provst Schousboe, Gamst, Sognepræst.

Prpt. Schousboe, Keffingaaard, Sogneraadform. i Andst: Byerne St. Andst, L. Andst, Nøved, Gamst, Glibstrup, Gjøfing.

C. P. Møller, Gjøfing, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 86. Lægds.

i Gjesten: Byerne Øier- og Vester-Gjesten, Keffing, Nøj, Ravnholt.

Gaardejer M. Møsegaard, Ø.-Gjesten, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningskr. 85. Lægds.

Slangø Herred.**Vorbasse-Hejnsøvig Kommune.**

Jensen, Vorbasse, Sognepræst.

Gaardejer N. Madsen, Nebel, Sogneraadsform.

i Vorbasse: Byerne Vorbasse, Rankenbjerg, Gølle, Nebel, Donslund, Fitting, L. Almkof, Østervig.

N. Jørgensen, Vorbasse, Sognefoged.

Chr. Johnsen, Fitting, Lægdsmand i 4. Udskrivningstr. 72. Lægd.

i Hejnsøvig: Byerne Hejnsøvig, Klint, Trøllund, Fugdah, Silberg, Donslund.

M. Hansen, Hejnsøvig, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningstr. 74. Lægd.

Grindsted-Grene Kommune.

Vøllemose, Grindsted, Sognepræst.

S. Dvøfen, Ege, Sogneraadsformand.

i Grindsted: Byerne Grindsteddal, Grindsted, Sønderby, Hørsbøl, Ege, Ferrig, Utoft, Røllund, Rødvig, Hinum, Morsbøl, Urup, Dypelskræffe.

Jens Andersen, Morsbøl, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningstr. 70. Lægd.

i Grene: Byerne Grene, Billund, Blouglund, Ankelbo, Kroge, Elljær, Silkeborg.

N. Christensen, Grene, Sognefoged og Lægdsmand i 4. Udskrivningstr. 73. Lægd.

Ferlev Herred.

Egtved Sogn med Byerne Vølling, Vork, Hjelmdrup, Ballegaard, Fuglsang, Aostrup, Spjarup, Bøgvad, Laagelund, Ambede, Øster-Torsted, Nordbøl, Refsgaard, Bollund.

Brummer, Egtved, Sognepræst.

Gaardejer J. Madsen, Egtved, Sogneraadsfm.

N. Geertsen, Fuglsang, Sognefoged i Fuglsang Fogderi.

L. Nyegaard, Refsgaard, Sognefoged i Refsgaard Fogderi.

J. Jensen, Egtved, Lægdsmand i 3. Udskrivningstr. 234. Lægd.

L. Nyegaard, Refsgaard, Lægdsmand i 3. Udskrivningstr. 235. Lægd.

Ødsted Sogn med Byerne Ødsted, Vesterby, Ammitsbøl, Høllund, Ludvad, Rugsted.

Brummer, Egtved, Sognepræst.

P. Hansen, Vesterby, Sognefoged.

J. Hansen, Ammitsbøl, Sogneraadsformand.

N. Andersen, Mølkjær, Lægdsmand i 3. Udskrivningstr. 236. Lægd.

(Ødsted Sogn hører til Bølle Forligskreds.)

Bruff Herred.

Dyrehavegaard, Røbling Slotsgrund.

Prop. Røber, Formand i Distriktsraadet.

Murermeister G. P. Hansen, Sognefoged og Lægdsmand i 3. Udskrivningstr. 237. Lægd.

Kolding Herred.

Kammerjunker C. F. v. Tillisch, Herredsfoged i Kolding Herred. Kontor: Sdr. Landevej Nr. 408. Kontortid: 9—12 og 2—7. Ordinær Retsdag: Torsdag. Politiret: Onsdag.

Bonsild Sogn: Bonsild By og Mark.
Mort Hansen, Bonsild, Sognepræst.
Gaardejer H. B. Ravn, Sognefoged.
Gaardejer S. B. Raben, Sogneraadsformand.
Politibetjent Christensen, Lægdsmand i 3. Udskrivningskreds 223. Lægds.
Dalby Sogn med Byerne Dalby, Rebæk og Lved.
Mort Hansen, Bonsild, Sognepræst.
Gaardejer Anker Schulz, Dalby, Sognefoged.
Gaardejer Jørg. Schulz, Dalby, Sogneraadsfm.
Gaardejer Kaj Schulz, Lved, Lægdsmand i 3. Udskrivningsstr. 224. L.
Sønder Hjært Sogn med Byerne Sønder Hjært, Binderup, Startved, Agtrup og Agtrupstov.
Probst Mørch, Sdr. Hjært, Sognepræst.
Gaardejer N. Fønss, Agtrup Mark, Sognefoged.
Gaardejer Chr. Lind, Startved, Sogneraadsfm.
Gaardejer N. Bramsen, Sdr. Hjært, Lægdsmand i 3. Kreds 225. L.
Sønder Stenderup Sogn med Byerne Sønder Stenderup, Barmark og Gammelaaugaard.
Olsen, Sdr. Stenderup, Sognepræst.
Krojer P. Jørgensen Bruhn, Stenderup, Sognef.

Gaardejer C. A. Frost, Stenderup, Sogneraadsf.
Gaardejer M. E. Tonnesen, Stenderup, Lægdsmand i 3. Kreds 226. L.
Vejsrup Sogn med Byerne Vejsruprød, Sjølund og Grønninghoved samt Højskalling.
Lopsøe, Hejls, Sognepræst.
Gaardejer A. J. Ravn, Grønninghoved, Sognef.
Gaardejer F. Krogh, Grønninghoved, Sogneraadsformand.
Gaardejer P. Bluff, Sjølund, Lægdsmand i 3. Kreds 228. L.
Hejls Sogn med Byerne Hejls, Bargaarde og Troppendal samt Hejlsminde (Udskivningssted).
Lopsøe, Hejls, Sognepræst.
Gaardejer S. Poulsen, Hejls, Sognefoged.
Gaardejer A. Hansen, Hejls, Sogneraadsfm.
Gaardejer S. G. Lauridsen, Hejls, Lægdsmand i 3. Kreds 227. L.
Laps Sogn med Byerne Mastorp, Lapsure og Brænsre.
Ransen, Laps, Sognepræst.
Gaardejer H. Rasmussen, Mastorp, Sognefoged og Sogneraadsformand.
Gaardejer L. Juhl, Mastorp, Lægdsmand i 3. Kreds 221. L.
Ødis Sogn med Byerne Ødis, Ødis-Bramdrup, Drenderup og Fovslet.
Hartnaa, Ødis, Sognepræst.
Gaardejer J. P. Schmidt, Ødis, Sognefoged.
Gaardejer Kjærbølling, Ødis-Bramdrup, Sogneraadsformand.
Gaardejer H. J. Tingleff, Ødis, Lægdsmand i 3. Kreds 222. L.
Eltang Sogn med Byerne Eltang, Lilballe, Nørre Stenderup, Nørre Hjært, Strandhuse og Drejens.
Knudsen, Nørre Stenderup, Sognepræst.
Gaardejer Boesen, Eltang, Sogneraadsformand.

Gaardejer A. Thomsen, Eltang, Sognefoged for Eltang Fogderi samt Lægdsmand i 3. Kreds 256. L.

Gaardejer Jørg. Nielsen, Nørre Hjært, Sognefoged for Nørre Hjært Fogderi samt Lægdsmand i 3. Kreds 255. L.

Gaardejer M. G. Skov, Strandhuse, Sognefoged for Strandhuse Fogderi samt Lægdsmand i 3. Kreds 258. L.

Viuf Sogn med Byen Viuf samt Blaaflærskov.
Wagner, Alminde, Sognepræst.
Gaardejer Ube Ravn, Viuf, Sognefoged og Sogneraadsformand.
Gaardejer Chr. Jessen, Viuf, Lægdsmand i 3. Kreds 258. L.

Alminde Sogn med Byerne Alminde, Dons og Rosevraa.
Wagner, Alminde, Sognepræst.
Gaardejer Chr. Andersen, Alminde, Sognefoged og Sogneraadsformand.
Gaardejer Søren Jensen, Alminde, Lægdsmand i 3. Kreds 233. L.

Harth Sogn med Byerne Harth, Paaby, Eistrup, Stubdrup og Raadvad.
Grove-Rasmussen, Paaby, Sognepræst.
Gaardejer Poul Knudsen, Harth, Sognefoged.
Gaardejer P. Rønning, Bramdrup, Sogneraadsf.
Gaardejer Jørg. Hansen, Harth, Lægdsmand i 3. Kreds 229. L.

Bramdrup Sogn med Byen Bramdrup samt Bramdrupdam.
Grove-Rasmussen, Paaby, Sognepræst.
Gaardejer Anton Tonnesen, Bramdrup, Sognefoged og Lægdsmand i 3. Kreds 230. L.
Gaardejer P. Rønning, Bramdrup, Sogneraadsf.

Starup Sogn med Byerne Starup, Aagaard, Fredsted, Hesselballe, Borlev og Brakker.
Blicher, Starup, Sognepræst.

Gaardejer Jakob Berg, Starup, Sognefoged og Lægdsmand i 3. Kr. 231. L.

Gaardejer Poul Jensen, Bester Nebel, Sogneraadsformand.

Bester Nebel Sogn med Byen Bester Nebel.

Blicher, Starup, Sognepræst.

Gaardejer Niels Jørgensen Poulsen, Bester Nebel, Sognefoged og Lægdsmand i 3. Udskrivningskr. 232. L.

Gaardejer Poul Jensen, Bester Nebel, Sogneraadsformand.

Storre Gaarde i Kolding-Eggen.

Kolding Landsogn.

Dyrehavegaard. 15½ Td. Hartkorn. G. Røder.

Standerup Sogn.

En Gaard i Døllerup. 19 Tdr. Hartk. M. W. Meyer.

Nolles Mølle. 13 Tdr. Hartk. Poul Thomsen.

Bisfingsminde. 17 Tdr. Hartk. Krog-Meyer.

Nagbøl. 14 Tdr. Hartk. Poul Pedersens Enté.

Hjarup Sogn.

Eliselund. 13 Tdr. Hartk. Bøssen.

Hjarupgaard. 15 Tdr. Hartk. Kammerh., Greve
C. F. Ranzau.

Bamdrup Sogn.

Horsker. 14 Tdr. Hartk. Johannes H. Juhl.

Bamdrupgaard. 25 Tdr. Hartk. Løjtnant B. Trap.

Dkerbygaard. 127 Tdr. Hartk. Madelung.

Andst Sogn.

Petersborggaard. 17 Tdr. Hartk. B. Hansen.

En Gaard i Store Andst. 16 Tdr. Hartk. Carl
Sørensens Enté.

Gjæsten Sogn.

En Gaard i Vester Gjæsten. 15 Tdr. Hartk. Niels

Jørgensen Bundsgaard.

Røjgaard. 12 Tdr. Hartk. Peder Jørgensen.

Jordrup Sogn.

En Gaard i Jordrup. 12½ Td. Hartk. Claus M.
Brødsgaard.

Lejrkov Sogn.

En Gaard i Lejrkov. 14 Tdr. Hartk. N. G. Buch.

En Gaard i Braa. 14 Tdr. Hartk. Chr. J. Schelde.

En Gaard i Ferup. 14 Tdr. Hartk. Th. Jørgensen.

Højen Sogn.

Horskedgaard. 21 Tdr. Hartk. N. N. Windel.

Bindgaard. 13 Tdr. Hartk. G. Windel.

En Gaard i Højen. 13 Tdr. Hartk. J. Chr. Poulsen.

Bius Sogn.

Elisabethsminde. 21 Tdr. Hartk. J. Ingwersen.

Biusgaard. 14 Tdr. Hartk. Møller.

En Gaard i Bius. 13 Tdr. Hartk. And. Rielsen.

En Gaard i Bius. 12 Tdr. Hartk. N. J. Terp.

Starup Sogn.

Hesselballegaard. 30 Tdr. Hartk. L. Fredsted.

Phønixborg. 29 Tdr. Hartk. Wolbsen.

Nygaard. 26 Tdr. Hartk. N. Lind.

Egeland. 24 Tdr. Hartk. J. W. Berthelsen.

Stovgaard. 22 Tdr. Hartk. J. Henriksen.

Højgaard. 16 Tdr. Hartk. Binding.

En Gaard i Hesselballe. 16 Tdr. Hartk. Peter
Jørgensen.

Vester Nebel Sogn.

Elkjerholm. 23 Tdr. Hartk. C. G. Campen.

Alminde Sogn.

En Gaard i Dons. 12 Tdr. Hartk. P. Hansen.

Dons Mølle. 13 Tdr. Hartk. Møller H. Jørgensen.

Sønder Vilstrup Sogn.

Landerupgaard. 17 Tdr. Hartk. Flakkebjerg Institut.

Eltang Sogn.

En Gaard i Eltang. 14 Tdr. Hartk. Kammerraad
Thomsen.

En Gaard i Eltang. 13 Tdr. Hartk. Boesen.

En Gaard i N. Stenderup. 18 Tdr. Hartk. Flensborg.

En Gaard i N. Hjert. 12 Tdr. Hartk. N. P. Pedersen.
Nebergaard. 19 Tdr. Hartk. Bøde.

Jerlev Sogn.
 Jerlevgaard. 16 Tdr. Hartk. Bergh.
 Obis Sogn.
 En Gaard i Obis. 12³/₄ Tdr. Hartk. Jep Clausen
 Bjerg.
 En Gaard i Obis. 17¹/₄ Tdr. Hartk. Peter Mad-
 sen Hardt.
 Drenderup. 18¹/₂ Tdr. Hartk. Christian Bonde.
 Fovslet. 38³/₄ Tdr. Hartk. Georg Lorenzen.
 Krandsbjerggaard. 16³/₄ Tdr. Hartk. Hans Peter
 Schmidt.
 En Gaard paa Fovslet Mark. 15¹/₄ Tdr. Hartk.
 P. C. Sørensen.
 Bramdrupgaard. 24¹/₄ Tdr. Hartk. Nis Sørensen.
 Bonsild Sogn.
 En Gaard i Bonsild. 21 Tdr. Hartk. Niels H.
 Tingleff.
 Paulinesminde. 12¹/₂ Tdr. Hartk. Chr. J. Byff.
 En Gaard i Bonsild. 14¹/₂ Tdr. Hartk. J. P.
 Chr. Hansen.
 Sønderffovgaard. 27 Tdr. Hartk. Hans Wisling.
 Dalby Sogn.
 Dalbygaard. 26¹/₂ Tdr. Hartk. Hans Hansen
 Petersen.
 En Gaard i Dalby. 12³/₄ Tdr. Hartk. Anter J.
 Schulz.
 Bindgaard. 15¹/₂ Tdr. Hartk. Hans D. Lind.
 Bøgelund. 23¹/₄ Tdr. Hartk. Johannes Christlieb
 Petersen.
 Højgaard. 23¹/₂ Tdr. Hartk. Jørgen Clausen
 Petersen.
 Straarup. 33¹/₄ Tdr. Hartk. Heinrich Haltermann.
 Sønder Hjært Sogn.
 En Gaard i Sdr. Hjært. 12¹/₂ Tdr. Hartk. Ras-
 mus Chr. Bramsen.
 En Gaard i Sdr. Hjært. 14¹/₄ Tdr. Hartk. Hans
 M. Uball.

En Gaard i Sdr. Hjært. 13¹/₂ Tdr. Hartk. Peter
 Petersen Besterby.
 En Gaard i Startved. 16¹/₂ Tdr. Hartk. Ole
 Laurfen Juhl.
 En Gaard i Startved. 12 Tdr. Hartk. Peter
 Andersen Seg.
 En Gaard i Binderup. 24 Tdr. Hartk. Truels
 Hansen Uball.
 En Gaard i Binderup. 19¹/₂ Tdr. Hartk. Hans
 Johansen Bøgh.
 Dalagergaard. 17¹/₂ Tdr. Hartk. Peter Hansen
 Petersen.
 En Gaard i Binderup. 14¹/₂ Tdr. Hartk. Simon
 Chr. Bramsen.
 En Gaard i Agtrup. 12¹/₄ Tdr. Hartk. Niels
 Mikkelsen Uball.
 Sønder Stenderup Sogn.
 En Gaard i S. Stenderup. 15 Tdr. Hartk. Poul
 Clausen Tonnesen.
 Stenderupgaard. 17 Tdr. Hartk. Peter Thygesen.
 En Gaard i S. Stenderup. 15¹/₂ Tdr. Hartkorn.
 Poul Julius Brodersen.
 En Gaard i S. Stenderup. 18¹/₂ Tdr. Hartkorn.
 Jep Lausen Bøf.
 En Gaard i S. Stenderup. 16 Tdr. Hartk. Chr.
 Christiansen.
 En Gaard i S. Stenderup. 13 Tdr. Hartk. Thomas
 Laurigens Arvinger.
 Dyffesgaard. 27¹/₂ Tdr. Hartk. Jes Jessen Ravn
 Thygesen.
 En Gaard i S. Stenderup. 14 Tdr. Hartk. Nis
 Jørgensen.
 En Gaard i Barmark. 16³/₄ Tdr. Hartk. Poul
 Mikkelsen.
 En Gaard i Barmark. 23¹/₄ Tdr. Hartk. Frederik
 Petersen.
 En Gaard i Barmark. 13¹/₂ Tdr. Hartk. Peter
 Andreas Bøghaum.

- En Gaard i Barmark. 14 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. Simon
Fallefen Ulball.
En Gaard i Barmark. 15 $\frac{3}{4}$ Tdr. Hartf. Mette
Cathrine Juhl.

Bejstrup Sogn.

- Bejstrupgaard. 17 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. M. Dall.
En Gaard i Bejstruprød. 12 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. Andr.
Krog.
En Gaard i Bejstruprød. 13 Tdr. Hartf. Jørgen
Truelfsen Ravn.
En Gaard i Grønninghoved. 15 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartforn.
Anders Jørfesen Ravn.
Sjølundgaard. 24 Tdr. Hartf. Nis Jensen Ravn.
En Gaard i Sjølund. 15 $\frac{1}{4}$ Tdr. Hartf. Truels
Damgaard.

Hejls Sogn.

- Bællund. 14 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. Niels Dall.
Hejlsgaard. 17 $\frac{1}{4}$ Tdr. Hartf. B. P. Gelker.
En Gaard i Hejls. 14 $\frac{1}{4}$ Tdr. Hartf. J. J. Fint.
En Gaard i Bargaard. 12 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. Simon
Erichsen Lassen.

Laps Sogn.

- Rønhojgaard. 12 $\frac{3}{4}$ Tdr. Hartf. Thomas G.
Sievvert.
En Gaard i Lapsøre. 12 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartforn. Jens
Lund.
En Gaard i Brønøre. 12 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. Frederik
Wilhelm Jessen.
En Gaard i Aastorp. 21 $\frac{1}{4}$ Tdr. Hartf. Johannes
Peter Johansen.
En Gaard i Aastorp. 12 $\frac{1}{2}$ Tdr. Hartf. Mikkel
G. Damgaards Arvinger.
En Gaard i Aastorp. 14 Tdr. Hartf. Hans
Rassnise.

Bamdrup Sogn.

- En Gaard i Bastrup. 17 $\frac{3}{4}$ Tdr. Hartf. Peter
Hansen Hørløf.

Jærnbane- og Postliste.

Jærnbanetogene.

- Rolding: syd paa Kl. 5 $\frac{10}{10}$, 11 $\frac{25}{25}$, 2 $\frac{48}{48}$ *, 7 $\frac{20}{20}$, 11
og 3 $\frac{3}{3}$ *; nord paa Kl. 6 $\frac{10}{10}$, 9 $\frac{32}{32}$, 1 $\frac{47}{47}$ *, 5 $\frac{33}{33}$,
7 $\frac{10}{10}$, 11 $\frac{12}{12}$ og 1 $\frac{47}{47}$; vest paa Kl. 5 $\frac{10}{10}$, 9 $\frac{25}{25}$, 2 $\frac{48}{48}$
og 7 $\frac{20}{20}$.
Eltang: syd paa Kl. 4 $\frac{48}{48}$, 8 $\frac{55}{55}$, 11 $\frac{10}{10}$, 7 $\frac{2}{2}$ og 10 $\frac{37}{37}$;
nord paa Kl. 6 $\frac{20}{20}$, 9 $\frac{42}{42}$, 5 $\frac{42}{42}$, 7 $\frac{25}{25}$ og 11 $\frac{23}{23}$.
Tavlov: syd paa Kl. 4 $\frac{32}{32}$, 8 $\frac{35}{35}$, 10 $\frac{59}{59}$, 6 $\frac{45}{45}$ og 10 $\frac{20}{20}$;
nord paa Kl. 6 $\frac{33}{33}$, 9 $\frac{55}{55}$, 5 $\frac{52}{52}$, 7 $\frac{40}{40}$ og 11 $\frac{35}{35}$.
Ejstrup: syd paa omtr. Kl. 5 $\frac{20}{20}$, 11 $\frac{35}{35}$, 7 $\frac{30}{30}$ og
11 $\frac{10}{10}$; nord paa omtr. Kl. 5 $\frac{45}{45}$, 9 $\frac{15}{15}$, 5 $\frac{15}{15}$, 6 $\frac{45}{45}$
og 10 $\frac{48}{48}$; vest paa omtr. Kl. 5 $\frac{20}{20}$, 9 $\frac{40}{40}$ og 7 $\frac{30}{30}$.
Lunderskov: syd paa Kl. 5 $\frac{45}{45}$, 11 $\frac{47}{47}$, 3 $\frac{2}{2}$ *, 7 $\frac{55}{55}$
og 11 $\frac{30}{30}$; nord paa Kl. 5 $\frac{35}{35}$, 8 $\frac{55}{55}$, 1 $\frac{23}{23}$ *, 5 $\frac{5}{5}$,
6 $\frac{30}{30}$ og 10 $\frac{35}{35}$; vest paa Kl. 5 $\frac{50}{50}$, 10 $\frac{15}{15}$, 3 $\frac{15}{15}$
og 7 $\frac{50}{50}$.
Bejen: øst paa Kl. 8 $\frac{16}{16}$, 12 $\frac{52}{52}$, 5 $\frac{35}{35}$ og 9 $\frac{57}{57}$; vest
paa Kl. 6 $\frac{25}{25}$, 10 $\frac{51}{51}$, 3 $\frac{38}{38}$ og 8 $\frac{7}{7}$.
Brørup: øst paa Kl. 7 $\frac{57}{57}$, 12 $\frac{37}{37}$, 5 $\frac{16}{16}$ og 9 $\frac{37}{37}$; vest
paa Kl. 6 $\frac{47}{47}$, 11 $\frac{17}{17}$, 3 $\frac{52}{52}$ og 8 $\frac{24}{24}$.
Hølsted: øst paa Kl. 7 $\frac{38}{38}$, 12 $\frac{25}{25}$, 4 $\frac{40}{40}$ og 9 $\frac{20}{20}$;
vest paa Kl. 7 $\frac{15}{15}$, 11 $\frac{45}{45}$, 4 $\frac{15}{15}$ og 8 $\frac{39}{39}$.
Bamdrup: nord paa Kl. 5 $\frac{10}{10}$, 8 $\frac{32}{32}$, 1 $\frac{25}{25}$, 4 $\frac{55}{55}$, 10 $\frac{20}{20}$
og 1 $\frac{15}{15}$ *.

(De med * betegne ere Skog.)

Landposter.

(Med Afgang hver Søndags Morgen Kl. 6 og Retur til Udgangspunktet om Eftermiddagen.)

- Rijrende Landpost fra Kolding over Raadvad, V. Nebel, Bølling til Egtved; tilbage over Hjelmstrup, Borlev (der fra Bud til Brakker), Gesfellsballe, Starup, Nagard, Dons.
- Landpost mellem Bius og Kolding over Fredsted, Tiuffjær, Mminde, Mosevraa, Bramdrupdam og Bilballe.
- Landpost fra Egtved over Lubvad, Rugsted, Besterby til Ødsted; tilbage over Søllund og Ammittsbøl.
- Landpost fra Egtved over Bøgvad, Umbede, Laagelund, Norbæk, Spjarup, Bollund, Refsgaard til Bork; tilbage over Austrup.
- Landpost fra Kolding over Gjelballe, Brannerup, Seest, Standerup, Standerup Mølle, Hjarup, Nagbølle og Døllerup.
- Landpost fra Bamdrup over Østerbygaard, Drenberup, Bamdrup, Farris, Bostrup, Holte, Hafdrup, Øster Bamdrup, Bønstrup, Søgaard og Horsfjær.
- Landpost fra Bamdrup over Roved og Lille Andst.
- Landpost mellem Sønder Stenderup og Kolding over Stenderup, Stenderup Skov, S. Hjært, Agtrup Skov, Agtrup Mark, Agtrup og Straarup Mark.
- Landpost mellem Sønder Hjært Strand og Kolding over S. Hjært Strand, Binderup, Bøgelund, Skartved, Dalby, Lved og Nebæk.
- Landpost fra Kolding over Hartbe, Baaby, Gistrup, Højrup, Aabøl, Lejrskov, Uhre, Jordrup, Knudsbøl, Braa, Ferup og Stubdrup.
- Landpost fra Etlang over N. Hjært, N. Stenderup, S. Vilstrup og Landerupgaard.
- Rijrende Landpost, medtagende Passagerer, fra Lunderkøvs Eftermid. Kl. 3½ over Røjskovhus,

- Røjgaard, Lillerøj, Ravnholt til Kragelund med Retur næste Morgen Kl. 6.
- Landpost fra Kragelund over Skjødberg, Borbasse, Rankenberg, Nebel, Donslund, Risbøl, Søgaard og Frederiksnaade.
- Landpost fra Ravnholt over Beerst, D. Thorsted, B. Thorsted, Fitting og Bække.
- Landpost fra Taps over Tapsøre, Bransøre, Ødis, Tagfjær, Fovslet, Goppes, Mastorp, Sjølund, Fløjbjerg, Grønninghoved, Vejstruprød, Sejls, Rjær Mølle og Sejlsminde.
- Landpost fra Bejen over Lundgaard, Drennabgaard, Brogaard, Laborggaard, Dalgaard, Mejlund-Bejen-Knude, Bjerregaard, Stobborghus, Skibelund, Jelsbøj, Egerisgaard, Maltbæk, Melvanggaard, Åfsov Mark, Åfsov By, Vandamgaard, Dorotheasminde og Malt Kirke.
- Landpost fra Bejen over Gamst, Store Andst, Gjesing, Glibstrup, Øster Gjesten, Bester Gjesten og Hefling.
- Landpost fra Bejen over Drostrup, Drostrupkrog, Løborg, Nsbo, Njby, Hundsbæk, Aggersgaard, Gammelby og Bejen Mølle.

Private Landposter.

- Nørre Hjært hver Dag (fra Kjøbmand L. P. Christensen, Slotsgade).
- Sønder Hjært Mandag, Onsdag og Lørdag (Kjøbmand Haas, Søndergade).
- Sønder Stenderup hver Dag (Kjøbmand Warburg, Rendebanen).
- Ødis Sogn Mandag, Onsdag og Fredag („Kolding Folkeblad“s Kontor, Adelgade).
- Ødis-Bramdrup Tirsdag, Torsdag og Lørdag (Værtshusholder Henriksen, Rendebanen).
- Seest hver Dag (fra Kjøbmand N. P. Stenderup, Søndergade).

Gjelballe hver Mandag og Fredag (fra Bagermester P. Webel, Søndergade).

Eltang, Ebr. Vilstrup og N. Stenderup Tirsdag, Torsdag og Lørdag (Kjøbmand L. P. Christensen, Slotsgade).

Bække, Nsbo og Kragelund hver Tirsdag (Kjøbmand E. A. Borch paa Torvet).

Rjørende Post til Biuf Tirsdag og Lørdag.

Rjørende Post til Alminde og Biuf Mandag, Tirsdag, Torsdag og Lørdag Eftermid. Kl. 4 (fra Kjøbmand E. A. Borch paa Torvet).

Dagvogne.

Fra Kolding hver Dag Kl. 7 Morgen og 4 Efterm. over Bonsild og Taps til Christiansfeld og Haderslev; i Haderslev Kl. 10 Formiddag og 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Fra Haderslev Kl. 8 Formid. og 5 Eftermid.; i Kolding Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Formid. og 8 $\frac{1}{2}$ Aften.

Brevkasserne tømmes daglig Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Form., Kl. 12 $\frac{3}{4}$ Middag og Kl. 9 Aften.

Brevkassen uden for Postkontoret tømmes $\frac{1}{4}$ Time før hver Posttogs Afgang (dog ikke efter Kl. 10 $\frac{3}{4}$ Aften).

Brevkassen uden for Jærnbane gaarden tømmes 10 Minuter før hvert Posttogs Afgang.

Postkontoret, Vestergade Nr. 259, er aabent hver Dag fra 8 Morgen til 9 Aften.

Telegram-, Post- og Jærnbane-Chart.

Telegram-Chart.

For et Telegram paa ikke over 20 Ord betales mellem indenlandske Stationer 50 Ore. Ud over 20 Ord betales for hver 10 Ord og derunder 25 Ore. Indeholder et Ord flere end 7 Staveller, regnes de følgende Staveller indtil 7 for et nyt Ord. Ferr Taltegn og derunder regnes for et Ord. Brøkkereg betragtes som et Taltegn. Til Steder, hvor ingen Telegrafstation er oprettet, kunne Telegrammer befordres med Post, Bud eller Stafette fra nærmeste Station. Svar ved Telegraf kan forudbetales, hvorom Bemærkning: „Svar betalt“, tilføjes Telegrammet foran Underkristen.

For et Telegram paa indtil 20 Ord betales:

til Slesvig, Holsten, Hamborg og Østersøstæderne	1 Kr. 44 Ore.
til Nordflæsvig fra jydsk Stationer inden for 10 Mils Afstand	„ — 72 —
til Norge	2 — 52 —
til Sverige	1 — 80 —
til Storbritanien	4 — 32 —
til Lyffland	2 — 16 —
til Frankrig	4 — 68 —
til Østrik og Ungarn	3 — 60 —
til Nederlandene og Luxemborg	2 — 68 —
til Belgien	3 — 24 —
til Schweiz	3 — 60 —

Jærnbanebillet-Taxt.

Fra Kolding til:	Enkelt-Billetter				Dobbelt-Billetter			
	2. Kl.		3. Kl.		2. Kl.		3. Kl.	
	Kr.	Dre.	Kr.	Dre.	Kr.	Dre.	Kr.	Dre.
Nalborg	11	85	7	30	17	80	11	30
Narhus	6	50	4	5	9	55	6	10
Bramminge	2	80	1	75	3	80	2	45
Bjørup	1	75	1	10	2	40	1	55
Eltang	"	40	"	25	"	55	"	35
Gøbjerg	3	65	2	30	5	5	3	20
Fredericia	1	10	"	70	1	50	"	95
Frederikshavn	15	20	9	35	22	95	14	50
Gjerding	2	45	1	55	3	40	2	15
Hjørring	13	85	8	50	20	85	13	20
Hobro	10	5	6	20	15	"	9	55
Holstebro	9	20	5	70	13	80	8	75
Holsted	2	10	1	30	2	90	1	85
Horsens	4	15	2	60	5	75	3	65
Langaa	8	40	5	20	12	50	7	95
Lunderskov	"	70	"	45	"	95	"	60
Middelfart	1	95	1	20	2	65	1	70
Nyborg	5	85	3	65	8	45	5	40
Odense	4	45	2	80	6	25	4	"
Randers	8	80	5	45	13	15	8	35
Ribe	3	65	2	30	5	5	3	20
Ringkjøbing	7	45	4	65	11	5	7	5
Silkeborg	6	80	4	25	10	5	6	40
Standerborg	5	45	3	40	7	85	5	"
Skive	11	5	6	80	16	55	10	50
Taarlov	"	60	"	40	"	85	"	55
Vamdrup	1	"	"	65	1	40	"	90
Varde	4	50	2	80	6	30	4	"
Vejen	1	35	"	85	1	85	1	20
Vejle	2	50	1	55	3	45	2	20
Viborg	9	85	6	10	14	75	9	35
Kjøbenhavn	11	80	6	70	17	70	10	10
Hamburg	14	61	10	67	"	"	"	"

Til næbennævnte Stæder betales, foruden Taxten til England eller Frankrig, for hvert Ord:
 til New-York . . . . . 3 Kr. 60 Dre.
 til Chicago . . . . . 4 — 22 —
 til St. Francisco . . . . . 4 — 36 —

Post-Taxt.

For almindelige Breve under Luft (og Brevfort), naar de forud frigjøres . . . . . 8 Dre.
 do. do., naar de ikke frigjøres . . . . . 16 —
 For Koresbaandsforsendelser . . . . . 4 —
 For Notabenebreve . . . . . 24 —
 For Expressbreve . . . . . 24 —
 For Postanvisninger indtil et Beløb 30 Kr. . . . . 8 —
 For Postopkrævninger indtil et Beløb 30 Kr. . . . . 12 —
 For Pengebreve indtil Beløb 200 Kr. . . . . 16 —

For almindelige Breve til esternævnte Lande betales ved Paaskæbning af Frimærker:

til Slesvig, Holsten, Hamborg og Lübeck 12 Dre.
 til do. do. for Brevfort 10 —
 til Sverig og Norge . . . . . 12 —
 samt for Brevfort henholdsvis . . . . . 6 og 10 —
 til Frankrig, for hver 2 Kvint . . . . . 33 —

Samtlige andre europæiske Lande, der høre til den almindelige Postforening, asiatisk Rusland, asiatisk Tyrki, Egypten, Marokko, kanariske Der, azoriske Der, Madeira og de forenede Stater i Nordamerika, for hver 3 Kvint . . . . . 20 Dre.
 for Brevfort . . . . . 10 —

For almindelige Breve til Landpoststruterne S. Stenderup—Kolding, Kolding—Jorstrup, Kolding—Egtved og Bius—Kolding er Taxten 4 Dre. til de øvrige Ruter samt Christiansfeld og Haderslev derimod 8 Dre pr. Brev.

hørende i Kolding Coldistrikt.

Byggeaar.	Materiale og Forhudning.	Dybde midtst.	Dreagtighed.	Skibets Ejer.	Fører.
1870	Eg, Metal.	13 1/2	240 1/2	J. S. Borch.	H. Thislund.
1868	Eg & Fyr, do.	8 1/2	105 1/2		P. Sørensen.
1861	Eg, Zink.	9	79	A. H. C. Fischer.	H. J. Broch.
1876	Jern.	13 1/2	329		Ejeren.
1868	Eg, Metal.	11 1/2	171 1/2	N. W. Bastrup.	J. N. Rjong.
1852	Eg.	10	106		H. Svinding.
omb. 1870					
1867	Eg, Metal.		c. 257 1/2	Stiftetjesfab.	H. Thomsen.
1872	do. do.	10 1/2	177	H. Ned. G. Strub.	J. Lund.
1874	do. do.	12	200	P. Christensen.	A. Nielsen.
1866	do. do.	11	126	B. C. Niise.	Ejeren.
1851	Fyr & Eg.	11	107 1/2	M. Falkenberg.	C. Pedersen.
1872	Eg, Metal.		c. 100	L. N. Cornett.	Ejeren.
1875	do. do.	7	39 1/2	N. P. Skjøth.	Ejeren.
1856	Eg.	6	33 1/2	J. P. Jensen.	Ejeren.
1857	Eg.	7	32	A. L. Koch.	M. L. Koch.
1875	Eg.	7	39 1/2	H. J. Løyer.	Ejeren.
1796	Eg.	7 1/2	31	P. Nielsen.	Ejeren.
1859	Eg.	6	22	N. P. Skjøth.	Ejeren.
1857	Eg.	6	21	P. J. Gattlob.	Ejeren.
1841	Eg.	6 1/2	20	M. M. Skou.	Ejeren.
1855	Eg.	5 1/2	20	M. P. Skjøth.	Ejeren.
1855	Eg.	5 1/2	17	H. M. Skou.	Ejeren.
1861	Eg.	5 1/2	12 1/2	H. P. Nielsen.	Ejeren.
1875	Eg.	5	11	A. P. Knudsen.	Ejeren.
1875	Eg.		10 1/2	E. Jacobsen.	Ejeren.
	Fyr & Eg.		10	L. D. Juhl.	A. Nissen.
	Eg.		9	C. Christensen.	Ejeren.
	Eg.		c. 8 1/2	C. N. Knudsen.	Ejeren.
	Eg.		8 1/2	L. Thomsen.	J. Jørgensen.
	Eg.		c. 6 1/2	L. Thomsen.	Ejeren.
1853	Fyr & Eg.	3 1/2	5 1/2	J. Jensen.	Ejeren.
			5	P. Christensen.	Ejeren.

Fortegnelse over Skibe, hjemm.

Signal-Bogstaver.	Skibets Navn.	Slags.	Byggested.
NFPH.	Koldinghus.	Brig.	Kolding.
NBMT.	Anine.	Skonert.	Kalmar.
NGPB.	Elise.	Skonert.	Middelfart.
NPWB.	Anna Cecilie.	Varkstib.	Flensborg.
NPRL.	Kolding.	Skonertbr.	Kolding.
NDQW.	Ana.	Skonertbr.	Kiel (omb. i Kolding)
	Otto.	Brig.	Bremen.
NJFK.	Roseidon.	3-mst. St.	Kolding.
NLKW.	Dan.	Brig.	Kolding.
NLCV.	Adelaide.	Skonert.	Middelfart.
NPLB.	Gilda.	Skonertbr.	St. Johns (N. F.)
	Catharine Marie.	Skonert.	Nabenraa.
NPKD.	Jacobine Christine.	Skonert.	Fredericia.
NKBM.	Maria.	Skonert.	Husum.
NJQR.	Mary.	Jagt.	Kiel.
NPTS.	Maria Christine.	Jagt.	Haderslev.
NHLQ.	Johanne Marie.	Jagt.	Troense.
NBSQ.	Svithilde.	Jagt.	Omb. i Faaborg
NHKS.	Caroline.	Jagt.	Sønderborg.
NHWF.	Marie Cecilie.	Jagt.	Ubbølle.
NMVB.	Stenderupstrand.	Jagt.	Kolding.
NJVQ.	Mathilde.	Jagt.	Faaborg.
NHTB.	Maria.	Jagt.	Kiel.
NJFW.	Maagen.	Jagt.	Haderslev.
	Anne Cathrine.	aab. Fiskev.	Kolding.
	Havlykken.	Fiskevase.	
NGLT.	Johanne Raskov.	aab. Fiskev.	
	Forsøget.	Jagt.	
	Marie.	Fiskevase.	
	Assens.	Jagt.	
	Lykkens Brøve.	Datåbaad.	Nyborg.
	Charles & William.	aab. Fiskev.	

Rolding Sns Indvaanere.

Magaard, B., Kjøbm. og Materialist, Rendebanen 331.
 — J., Ihv. Kjøbm., Søndergade 475.
 — B., Arbejdsmand, Nørregade 1.
 — B., Fotograf, Rendebanen 331.
 Malberg, Pensionist, S.-Klostergade 424.
 Marestrup, C., Lærerinde, Laasbygade 107.
 Abel, C. C. P., Kærtshush., Kirketorvet 223.
 Abell, S., Frøker, S.-Klostergade 467.
 Abelfædt, Garver, Laasbygade 75.
 Ahrenkiel, Murer, Skolegade 213.
 Albinus, J. B., Kjøbm. og Klædefabr., S.-Klosterg. 389.
 Albrecht, Toldkontrollør, Søndergade 546.
 Albrechtsen, Entemadam, Alleegade 155.
 *Amtsstolen, Kirketorvet 215.
 *Amtsbygehuset, Hospitalsgade 68.
 Andersen, Strædderente, Østergade 303.
 Andersen, A., Arbejdsmand, S.-Landsvej 513.
 — A. B., Glarmester, Adelgade 230.
 — C., Damaskvæver, S.-Landsvej 488.
 — C., Detaillist, Alleegade 153.
 — C., Manufakturhdlr., Søndergade 343.
 — Fr., Murer, bag Slotsøen.
 — H., Murer, bag Slotsøen.
 — J., Skipper, S.-Klostergade 464.
 — M. J., Sadelmager, Laasbygade 99.
 — P., Murer, Rendebanen 326.
 — S., Lømrer, Kathrinegade 156.
 — V., Læderhandler, Søndergade 344.

Fremmed Mønts Værdi i dansk Mønt.

Nordamerika: 5 Dollars	18 Kr. 40 Dre.
1 Dollars	3 — 65 —
Brasilien: 1 Milreis (1000 Reis)	1 — 94 —
Frankrig: 20 Francs	14 — 40 —
1 Francs	" — 68 —
England: 1 Pd. Sterl.	18 — " —
1 Shilling	" — 86 —
1 Pence	" — 7 —
Rusland: 1/2 Imperial	14 — 62 —
1 Rubel (100 Kopek)	2 — 83 —
Tyrkiet: 1 Piafter (40 Paras)	" — 15 —
Spanien: 1 Dublon (100 Realer)	18 — " —
1 Pesos (20 Realer)	3 — 60 —
1 Real (100 Centimer)	" — 18 —
Portugal: 1 Milreis (1000 Reis)	3 — 92 —
5 Bortoes (500 Reis)	1 — 77 —
Italien: 1 Lire (100 Centimes)	" — 68 —
Grækenland: 1 Drachme (100 Lepta)	" — 63 —
Holland: 1 Gylben	1 — 47 —
10 Gylben	14 — 31 —
Belgien: 1 Francs (100 Cents)	" — 68 —
Østsig: 1 Gylben	1 — 47 —
Tyskland: 100 Reichsmk.	88 — 88 —
1 Reichsmk. (100 Pf.)	" — 88 —

Blichert, C., Krøker, Laasbygade 23.
 Bloch, Rancelliraad, Løge, Gyrdestræde 95.
 Boesen, Entefrue, Høffdingsgade 408.
 — Entemadam, Helligforsgade 385.
 — Farver, Laasbygade 76.
 Bohnsen, Mariane, Kranstøfferinde, S.-Klosterg. 388.
 Bonnesen, Skrædder, Vestergade 277.
 Bonnichsen, Bager, Blåsbjerg 161.
 Borch, A., Cand. theol., Lærer, Laasbygade 107.
 — C. S., Kjøbm., Helligforsgade 449. → 347
 — C. A., Kjøbm., Areltorvet 292.
 — J. S., Stadhauptmand, Areltorvet 293.
 — M. H., Kalkværksejer, Areltorvet 293.
 — Overpolitibejant, Dalbyvej 489.
 Borella, Otto, Konditor, Adelgade 229.
 *Borgerstolen, Skolegade 176.
 Boyesen, J., Skibsstørrer, Kathrinegade 183.
 Bram, L., Kommissionær, Nørregade 5.
 Bramsen, Joh., Arbejdsmand, S.-Landsvej 487.
 Brandorff, P., fhu. Kjøbm., Søndergade 339.
 Brandt, F. C., Manufakturhdlr., Areltorvet 294.
 — G., Maler, Laasbystræde 149.
 — M., Høter, Areltorvet 294.
 Bredahl, S., Skrædder, Søndergade 483.
 Brind, J., Skibsstørrer, V.-Klostergade 424.
 Brod, Entefrue, S.-Landsvej 496.
 — H. J., Skibskaptejn, Løvegade 291.
 Bronner, Th., Bager, S.-Klostergade 460.
 Bruun, S., Stomager, Laasbygade 126.
 — J., Slagter, Laasbygade 126.
 — J., Stølemager, Kathrinegade 183.
 — L., Kandidat, Helligforsgade 312.
 — S. W., Tobaksfabrikant, Helligforsgade 346.
 Bræstrup, M., Lærerinde, Kathrinegade 185.
 Brøchmann, A., Forner, Kathrinegade 156.
 Buch, D. M., Kommissionær, S.-Landsvej 493.
 — Frøtnerne, Søndergade 516.
 — M. P., Værtshush, Laasbygade 44.

Anderson, fhu. Gæstgiver, Laasbygade 129.
 Andresen, Enke efter Pantelaaner A., Skolegade 209.
 — Entemadam, Areltorvet 239.
 — H. C., Detaillist, Kathrinegade 156.
 — B., Arbejdsmand, Slotsgade 382.
 Andrup, H., Stomager, Laasbygade 36.
 — Skrædder, Helligforsgade 385.
 *Apotheker, Areltorvet 367.
 Asbal, D. S., Volsmand, Kathrinegade 187.
 *Asylet, Slotsstræde 239.
 Aubek, S., Guldsmed, Søndergade 478.
 Axel, S., Detaillist, S.-Klostergade 397.
 Bach, J., Værtshush, Rindebanen 330.
 Bante, J. J., Volsbruger, Rolding Nørremark.
 Bardram, Handffemager, Rindebanen 333.
 Bastrup, Entefrue, Laasbygade 133.
 — Louis, Forretningsfører for Firmaet N. W.
 Bastrup, Laasbygade 133.
 Baunsgaard, C., Hestehandler, Laasbygade 138.
 Bay, Fr., Bogholder, V.-Klostergade 428.
 Bay & Thomsen, Grossererere, Rindebanen 330.
 Bayer, H. H., Arbejdsmand, Allégade 152.
 — Telegrafist, V.-Klostergade 434.
 Bed, Distriktslæge, Høffdingsgade 408.
 Becher, A., Drejer, Adelgade 230.
 Behn, Entefrue, Søndergade 517.
 Bennesen, Cand. jur., konst. Politimester, Høffdings-
 gade 408.
 Bengon, B., Murer, Laasbygade 46.
 Berg, L., Slagter, Blåsbjerg 201.
 Bergenhammer, M., Barber, S.-Landsvej 502.
 Bernhard, Carl, Drejer, Østergade 362.
 Berthelsen, J., Volsbruger, Rolding Søndervang.
 — P., Landpostbud, Slotsgade 417.
 Bie, S. S., Graver, S.-Landsvej 508.
 Bjerrum, Kreaturhandler, Havnegade 450.
 Blichert, A., Volsbruger, Rolding Nørremark.

- Buch, N. D., Værtshush., Laasbygade 113.
 — S. J., Detaillist, Vestergade 283.
 Buchwald, P., Tømrer, Langelinje 192.
 Buhl, Entefrue, S.-Landevej 488.
 Buhl, J. P., Konditor, S.-Klostergade 394.
 Burckhardt, A. D., Maler, Vestergade 258.
 — G., Handelsagent, S.-Klostergade 390.
 Busch, N., Strædder, Kendebanen 321.
 Busse, J., Bankbogholder, Blæsbjerg 110.
 Bødcher, Handelsgartner, Stolestræde 267.
 Dagh, F. C., Marfandiser, Søndergade 341.
 Dalling, M. J., Uhrmager, Østergade 302.
 Dønnelycke, Damestrædderinde, Laasbygade 45.
 Døving, Entefrue, Kendebanen 329.
- Caprani, Fotograf, Helligkorsgade 348.
 Carlsen, C., Skibstømrer, Kathrinegade 183.
 — H., Stomager, Laasbygade 32.
 — Kobbersmed, Laasbygade 39.
 — L., Detaillist, Hospitalsgade 63.
 Carstens, fhy. Væststøber, Laasbygade 103.
 Carstensen, H. B., Detaillist, Laasbygade 73.
 Cederlund, D., Garversvend, Sygehusvejen.
 Christensen, A., Arbejdsmand, Bleggaardstræde 264.
 — A. C., Kommissionsør, Seestvejen.
 — Bageribestyrer, Slotsstræde 234.
 — B. C., Arbejdsmand, Bleggaardstræde 263.
 — C., Fisser, Blæsbjerg 160.
 — Chr., Klobdemager, S.-Klostergade 468.
 — Chr., Smed, Kendebanen 323.
 — H., Snekker, Sygehusvejen.
 — H., Tømrer, S.-Landevej 503.
 — J., Detaillist, Søndergade 518.
 — J. P., Smaakjører, Areltorvet 232.
 — Instrumentfliber, Vestergade 325.
 — L. P., Kjøbm., Slotsgade og Østergade 357.
 — Lukas, Murer, S.-Landevej 496.
 — N., Handelsmand, Laasbygade 98.

- Christensen, N., Murer, Vestergade 279.
 — N., Fisser, Blæsbjerg 117.
 — Th. B., Stomager, Langelinje 195.
 Christensen & Ko., Grosserer, Laasbygade 72.
 Christiansen, Fabrikbestyrer, Slotsgade 374.
 — J., Aolsbruger, Kolding Nørremark.
 — N., Strædder, Hospitalsgade 62.
 — Nis, Værtshush., Kolding Nørremark.
 Clausen, C. Th., Ledvogter, Havnegade 450.
 — Chr., Murer, Starbys Gaard.
 — Entefrue, Kathrinegade 183.
 — J., Gasværksarbejder, Dønnen 443.
 — J., Slagter, Søndergade 336.
 — Jngvards, Manufakturhdlr., Østergade 358.
 — Jomfru, Nestvratrice (L. Mommers Eftflgr.), Slotsgade 365.
 — L. C., Snekker, Laasbygade 85.
 Cornett, Entefrue efter Sejlmager C., Havnegade 447.
 Crøger, W., Bliffenslager, Adelgade 221.
- Dahl, Entefrue, Vestergade 257.
 — J., Snekker, Laasbygade 70.
 — J. P., Værtshush., Kathrinegade 187.
 — Stomager, S.-Landevej 506.
 Dam, H., Slagter, Søndergade 521.
 Damberg, N. J., Daglejer, Søndergade 520.
 Damgaard, A., Snekker, Brostræde 469.
 — N., Værtshush., Laasbygade 390.
 Dangaard, B., Herreekviperingshdlr., S.-Klosterg. 395.
 — C., Aolsbruger, Kendebanen 392. 372.
 — Chr., Garver, Laasbygade 136.
 — Chr. H., Aolsbruger, S.-Klostergade 460.
 — H., Aolsbruger, Kendebanen 329.
 — J., Partikulier, Seestvejen.
 — N., Bogmand, Laasbygade 96.
 — P., Herreekviperingshdlr., Østergade 357.
 — P. H., Aolsbruger, Kolding Nørremark.
 — S., Partikulier, Sygehusvejen.

Kerslew, Arrestforvarer, Raad-, Thing- og Arresthuset.
 Kich, S., Læge, Adelgade 228.
 Kind, Procurator, Slotsgade 356.
 Fischer, M. Chr., Gaardskarl, Langelinje 187.
 Kistebæthus, Dorteia, Enke, Skolegade 178.
 Fledelius, Snedker, Skolegade 265.
 Flintholm, M., Gjæstgiver, Høfdingsgade 406.
 Franc, S. M., Værtshusholder, Laasbygade 29.
 Frandsen, F. N., Avlsmand, Langelinje 191.
 — S., Arbejdsmand, Rendebanen 227.
 — Lærer, D.-Klostergade 425.
 Franzen, C., Uhrmager, Arletorvet 240.
 *Fremad's Klub, Laasbygade 72.
 Frederiksen, C. C., Karper, Laasbygade 85.
 Fremming, J. P., Typograf, Slotsgade 409.
 Frid, Chr., Værtshush., bag Slotsøen.
 Friis, L., Mølleforpagter, Kolding Nørremart.
 — N., Arbejdsmand, Blæsbjerg 110.
 — Landlæge, Slotsgade 365.
 — Vinhandler (Firma: Friis & Juhl), Laasby-
 gade 74.
 *Friskolen, Skolegade 265.
 Friskner, Stomageribestyrer, Østergade 365.
 Frost, W., Branddirektør, Laasbygade 22.
 Fusch, Kurvemagerente, Høfdingsgade 406.
 Gaarsmann, Joh., Arbejdsmand, Slotsstræde 369.
 — Smed, Skolegade 212.
 Gamst, S. H., Sadelmager, Nørregade 17.
 Geertsen, P., Tobakspinder, Langelinje 157.
 Geill, S. Chr., Lærer, Skolegade 176.
 Geitner, Strømpevæver, Laasbygade 47.
 Gimling, Chr. S., Arbejdsmand, bag Slotsøen.
 Gjærnyr, Chr. Vilh., Typograf, Blæsbjerg 166.
 Glumfse, Lærer, Skolegade 265.
 Goldschmidt, Ad., Kjøbm. (Firma: S. W. Meyers
 Gtflgr.), Østergade 356.
 Gottlob, A., Skipper, D.-Klostergade 424.

Dedla, M. A., Detaillist, Blæsbjerg 175.
 Dehlholm, L. C., Pastor emeritus, Kathrinegade 145.
 Deichmann, C., Justitsraad, Postmester, Vestergade 259.
 Deisner, C., Pantelaaner, Blæsbjerg 162.
 — Th., Læderhandler, Rendebanen 317.
 Dengau, J., Arbejdsmand, Slotsgade 379.
 Diedmann, J., Børstebinder, Østergade 365.
 Dohm, Th., Blikkenslager, Arletorvet 239.
 Dons, N., Proprietær, S.-Landevvej 494.
 Due, Chr. J., Fister, Vestergade 285.
 — Friskolelærer, Hospitalsgade 65.
 Dupont, Jr., Stræbber, Kathrinegade 182.
 Døpping, W., Arbejdsmand, Brostræde 468.
 Düring, Entetue, D.-Klostergade 434.
 Ebbesen, P., Lømrer, Laasbygade 102.
 Edvardsen, D., Detaillist, Rendebanen 320.
 Eggers, W., Kjøbm., Laasbygade 27.
 Ehrhorn, J. B., Arbejdsmand, S.-Landevvej 493.
 Eiler, Frøken, Fredericiavejen.
 — Lærer, Fredericiavejen.
 Eppers, Stationsbud, Langelinje 187.
 Eriksen, Modehandlerinde, Østergade 354.
 — B., Murer, Slotsgade 419.
 Ernst, A. S., Handelsmand, Dalbyvej 491.
 Eskildsen, Chr., Værtshush., S.-Klostergade 461.
 Estrup, Hospitalsforstander, Hospitalsgade 69.
 Falt, C., Stomager, Helligkorsgade 347.
 — F., Gjæstgiver, D.-Klostergade 435.
 Faunne, B., Musikus, S.-Klostergade 462.
 *Fattiggaarden, Skolegade 181.
 Fedde, Entemadam, Slotsbalken.
 — S., Betsent, Staldgaarden.
 Fedder, C., Fæstemand, Laasbygade 110.
 — S., Husejer, Hospitalsgade 65.
 Feiser, K., Murer, Hospitalsgade 58.
 — Snedkerente, Rendebanen 320.

Hansen, A. N., Gadefører, Laasbygade 90.
 — Adolph, Kjøbm., Laasbygade 130.
 — Alb., Strædder, Areltorvet 233.
 — Amalie, Entemadam, Blæsbjerg 202.
 — B., Lømrer, Nørrebakke.
 — C., Bødler, Laasbygade 127.
 — C., Naalemager, Laasbygade 92.
 — C., Skibsbygmester, Havnegade 450.
 — C., Snedker, Blæsbjerg 115.
 — C. B., Værtshush., Østergade 308.
 — Chr., Gaardejer, S.-Landsvej 495.
 — D. B., Entemadam, Nendebanen 326.
 — Enke efter Hotelejer H., S.-Klostergade 456.
 — Enke efter Manufakturhdl. Chr. H., Laasbyg. 28.
 — Enke efter Uhrmager Fris H., Helligforsg. 344.
 — F., Bundmager, Laasbygade 96.
 — F., Sandskipper, D.-Klostergade 427.
 — G., Bødler, Laasbygade 127.
 — G., Gartner, D.-Klostergade 427.
 — G., Snedker, Hospitalsgade 54.
 — G., Værtsfører paa Skibsværftet, Havneg. 450.
 — G. B., Husejer, Nendebanen 322.
 — G. C., Murer, S.-Landsvej 488.
 — G. J., Bager, Vestergade 256.
 — G. M., Stomager, Laasbygade 84.
 — G. P., Glarmester, Vestergade 249.
 — G. N., Partikulier, Søndergade 515.
 — J., Detaillist, Helligforsgade 353.
 — J., Stomager, D.-Klostergade 400.
 — J., Træstomager, Nørregade 2.
 — J., Ølbryggeribestyrer, D.-Klostergade 428.
 — J. A., Musikus, Adelgade 229.
 — J. L., Sagfører, S.-Klostergade 391.
 — Jes. L., Frugthandler, Areltorvet 232.
 — L., Partikulier, Rattrinegade 157.
 — L. J., Kæbllager, Søndergade 521.
 — M., Slagter, Rattrinegade 183.
 — M. J., Kornmaaler, Stolegade 180.

Gottlob, P., Skipper, D.-Klostergade 425.
 Graff, Entemadam, Helligforsgade 309.
 — J., Slagter, Helligforsgade 309.
 — J., Stomager, Laasbygade 31.
 Grandjean, Entefrue, Fredericiavejen.
 Grau, G. H., Konsul, Laasbygade 22.
 — J. J., Partikulier, Areltorvet 227.
 — Johs. T., Kjøbm., Laasbygade 143.
 Grave, Søren, Markmand, Rolding Nørremart.
 Grevlund, S., Bøder, Langelinje 196.
 Grevsen, J., Murer, Langelinje 192.
 — M., Detaillist, Nendebanen 332.
 — M., Værtshush., Areltorvet 239.
 — N., Partikulier, S.-Landsvej 501.
 Groos, J. J., Bankdirektør, Helligforsgade 345.
 Grube, N., Entefrue, Cigar- og Farvehandel, Laasby-
 gade 77.
 Grünbaum, M., Bundmager, Areltorvet 226.
 Grüner, Overretsagfører, Gydestræde 95.
 Grøn, N. Chr., Lømrer, Slotsgade 411.
 Grønlund, N., Snedkerjvend, Skarbys Gaard.
 Gudsø, Mogens, Snedker, S.-Landsvej 495.
 Guldberg, J., Stomager, Laasbygade 87.
 Gyderjen, L., Snedker, Laasbygade 45.
 Gynther, A., Tommermester, Langelinje 157.
 — L., Murmester, Langelinje 199.
 — S., Murmester, Langelinje 199.
 Gøhlmann, Møllejer, Rolding Nørremart.
 Haar, M., Kareimager, Søndergade 475.
 Haas, C. J., Kjøbm., Søndergade 342.
 Hadberg, C., Strædder, Nørregade 14.
 — N., Strædder, Vestergade 283.
 Hageded, Entefrue, S.-Landsvej 501.
 Halby, P. A., Mægler, Havnegade 446.
 Halklein, Strædder, Vestergade 260.
 Hammershøj, G., Garver, Vestergade 260.
 Hansen, A., Stomager, Laasbygade 113.

Henriksen, Tobakspinder, Blæsbjerg 117.
 — Enke (Gæstgiveri og Dagvognsbefordring),
 Kændebanen 318.
 Hengen, J., Bager, Laasbygade 99.
 — J., Kæbflager, S. Landevej 512.
 — J. W., Bager, Søndergade 516.
 — S., Bødker, Søndergade 520.
 Hertel, Enkefrue, S. Klostergade 455.
 — Handelsagent, Laasbygade 81.
 Hergum, M., Gjørtler, Laasbygade 89.
 Hildebrandt, Seilmager, S. Klostergade 455.
 Hillerup, J., Slagter, Laasbygade 83.
 — J. S., Drejer, Laasbygade 84.
 Hinrichsen, E., Maler, Vestergade 286.
 Hirth, Enkemadam, Laasbygade 98.
 — G. B., Bogholder, Helligforsgade 349.
 — G. B., Drejer, Vestergade 301.
 — D., Bantbogholder, Slotsstræde 237.
 Hjort, J. J., Kjøbm., Hj. af Adelgade og Kirketorvet.
 Hoff, A., Håndstemmer, Laasbygade 118.
 Hoffmann, Stabskammer, S. Klostergade 392.
 Holdt, S., Snedker og Maskinbygger, Blæsbjerg 160.
 — Nis Chr., Rognmand, S. Landevej 504.
 Holgeresen, Kammeraad, Oppebørjelsbetjent, S. Lande-
 vej 488.
 Hollænder, Teglbænder, Rolding Søndervang.
 Holm, C. A., Cigarmager, Katrinegade 156.
 — C. R., Snedker, Vestergade 252.
 — Chr. H., Lærer, S. Landevej 506.
 — J. M., Arbejdsmand, Blæsbjerg 174.
 — M. J., Skrabbervend, Laasbygade 99.
 — P., Gaardskarl, S. Landevej 507.
 — Tømmermester, Høfdinggade 404.
 Holt, Lærer, Slotsgade 365.
 Hufsmann, Kurvemager, Alleege 454.
 Husted, Sadelmager, Helligforsgade 311.
 Hvind, D. Chr., penl. Lærer, Laasbygade 134.
 Hüttlein, G. L., Drejer, Laasbygade 110.

Hansen, N., Arbejdsmand, Katrinegade 156.
 — N., Bødker, Laasbygade 46.
 — N., Handelsmand, Skolegade 211.
 — N., Maskinarbejder, Langelinje 190.
 — N., Partikulier, Laasbygade 76.
 — N., Partikulier, S. Landevej 501.
 — N., Bortør, D. Klostergade 430.
 — N., Sadelmager, S. Klostergade 464.
 — N., Skibstømrer, Alleege 152.
 — N. J., Murer, Blæsbjerg 168.
 — D., Slagter, Blæsbjerg 202.
 — P., Volsbruger, Rolding Nørremart.
 — P., Drejer, Søndergade 344.
 — P., Dampskibserpeditør, D. Klostergade 428.
 — P., Lærer, Skolegade 176.
 — P., Slagter, S. Landevej 503.
 — P. C., Guldsmed, Laasbygade 100.
 — N., Håndstemmer, Laasbygade 120.
 — N., Skibstømrer, bag Slotsøen.
 — N., Værtskush, D. Klostergade 423.
 — S., Skomager, Vestergade 276.
 — S., Snedker, S. Klostergade 396.
 — W., Damestrædderinde, Søndergade 344.
 Harboe, J., Handelsagent, S. Klostergade 390.
 Hartmann, C., Maler, Slotsstræde 236.
 Hauffmann, A. J. L., Toldofficiant, bag Slotsøen.
 Hedding, N., Skrabber, Helligforsgade 344.
 Hedegaard, Skrammer, Vestergade 278.
 Hedlund, Skrabber, Adelgade 230.
 Heinrich, J. C., Guldsmed, Kiretorvet 368.
 Heisel, R., Skrabber, Alleege 152.
 Heimann, M., Bogtrykker, Slotsgade 409.
 — M. jun., Redaktør, Slotsgade 409.
 Heinsen, S. P., Skomager, Slotsgade 387.
 — T., Maler, Laasbygade 38.
 Hellrung, Barber, Helligforsgade 347.
 Henriksen, C., penl. Toldassistent, Langelinje 157.
 — J., Skomager, Vestergade 275.

- Jensen, H., Fisser, Allegade 152.
 — H., Klødssemager, Laasbygade 99.
 — H., Bærtshush, Laasbygade 134.
 — H., Hestehandler, Nørrebakke.
 — H., Smed, Klostergade 393.
 — H., Arbejdsmand, Vestergade 280.
 — H., Jørg., Kjøbmand, Laasbygade 73.
 — H. P., Nølsbruger, Kolding Nørremark.
 — J., Nølsbruger, Nørregade 16.
 — J., Bogfabrikant, Laasbygade 51.
 — J., Styrmand, S.-Landevej 493.
 — J., Murer, Kolding Nørremark.
 — Jakob, Bankbød, Laasbygade 124.
 — C., Børnevognsfabrikant, Østergade 304.
 — C., Gartner, S.-Klostergade 390.
 — P., Farvervend, Langelinje 188.
 — P., Nølsbruger, Laasbygade 134 (= 134a)
 — P., Detaillist, Ø.-Klostergade 401.
 — P., Søjmesmed, Sygehusvejen.
 — J. S., Slagter, Kolding Nørremark.
 — L., Bærtshush, S.-Klostergade 393.
 — L. P., Væge, Laasbygade 115.
 — M., Klødssemager, Seestvejen.
 — N. F., Landpostbud, Laasbygade 23.
 — Niels, Bogmand, S.-Landevej 510.
 — P., Markør, Langelinje 157.
 — P., Modelsnedler, Allegade 152.
 — P., Handelsagent, Havnegade 449.
 — P. C., Nølsbruger, Slotsgade 417.
 — Th., Daglejer, Seestvejen.
 Jepsen, Styrmand, Klosterstræde 454.
 — A., Smedler, Hendebanen 331.
 — J., Stomager, Laasbygade 42.
 Jeppesen, N., Møller, S.-Landevej 501.
 Jesen, J., Smedler, Vestergade 252.
 — J. M., Herreeviperingsh., S.-Klosterg. 392.
 — J. Th., Bærtshush, S.-Klostergade 455.
 — P., Arbejdsmand, Vestergade 253.

- * „Høstolebladet“s Kontor, Kirketorvet 227.
 Jøner, C., Telegrafbud, Søndergade 520.
 Jøyn, S. D., Bærtshush, Laasbygade 131.
 — Hans, Tømrer, S.-Landevej 503.
 Jøynem, Kobbersmed, Laasbygade 89.
 Jøyn, Enkefrue, Laasbygade 130.
 — Knud, Overlærer, Kirketorvet 215.
 — L., Modehandlevinde, Kæltorvet 232.
 Jøbsen, Modehandlerinde, Adelgade 226.
 — Herredsfuldmægtig, S.-Klostergade 298.
 — A., Manufakturhdlr., Østergade 304.
 — C., Baadebygger, Søndergade 474.
 — J., Arbejdsmand, Slotsgade 383.
 — J., Detaillist, Slotsgade 415.
 — J. P., Tømrer, Blæsbjerg 203.
 — Knud, Stomager, Laasbygade 91.
 — Knud, Detaillist, Blæsbjerg 170.
 — L. P., Klædefabrikant, Hendebanen 319.
 — N., Klubvert, Laasbygade 83.
 Jøns, N., Stomager, Vestergade 282.
 Jønsen, J., Stipper, S.-Landevej 496.
 Jønsen, Jærnbaneassistent, Laasbygade 90.
 Jensen, N., Bager, Adelgade 227.
 — A., Arbejdsmand, Slotsstræde 370.
 — A., Kjøbm. (Firma: C. F. Müllers Citflgr.), Søndergade 340.
 — B., Partikulier, Laasbygade 138.
 — B., Nølsbruger, Adelgade 225.
 — B., Stomager, Skarby's Gaard.
 — C., Glasgiver, Laasbygade 129.
 — C., Maler, Laasbygade 51.
 — C., Bybud, Slotsstræde 238.
 — C., Manufakturhdlr., Hendebanen 315.
 — Chr., Koromaaler, Skolegade 211.
 — F. K., Stationsbud, Ø.-Klostergade 424.
 — Fr., Grosserer, Laasbygade 79.
 — H., Partikulier, Kathrinegade 186.

- *Industriforeningens Klub, Høffdingsgade 422.
Johansen, Eufe, Skolestræde 267.
 — Handelsbestyrer, Laasbygade 28.
 — Strædder, Laasbygade 85.
 — A. L., Snebker, Høffdingsgade 408.
 — G., Kæbflager, Dalbyvejen 491.
 — J., Kæbflager, Laasbygade 40.
 — J. L., Former, S.-Landsvej 511.
Johnsen, A. B., Snebker, Blæsbjerg 163.
 — Chr., Lømrer, Vestergade 289.
Jordahn, J. R., Strædder, Vestergade 279.
 — L., Skibskaptejn, Laasbygade 135.
Jochumsen, Slagterenske, Nørregade 20.
 — Chr., Slagter, Laasbygade 134.
 — P., Slagter, Høffdingsgade 423.
Juhl, Fristolelerer, Katrinegade 183.
 — Franslatør og Lærer, Søndergade 344.
 — Ølbrygger, S.-Landsvej 498.
 — C. S., Gæstgiver, D.-Klostergade 399.
 — K. J., Modehandlerinde, Skolestræde 269.
 — N. N., Murer, Kolding Nørremark.
 — P., Gadebører, Søndergade 521.
 — St. J., Detaillist, Kendebanen 327.
Just, J., Partitulier, Kendebanen 317.
 — N., Stomager, Vestergade 285.
Justesen, D. A., Maler, Søndergade 421.
Jversen, Tobakspinder, Laasbygade 86.
 — Jr., Handelsmand, D.-Klostergade 403.
 — H., Bognmand, Høffdingsgade 407.
 — J., Maskindifer, Udelgade 227.
 — J., Stomager, Slotsgade 378.
 — J., Barber, Slotsstræde 234.
 — J., Vertshush, Klostergade 402.
 — Juer, Stomager, D.-Klostergade 432.
 — J., Gaardskarl, Kendebanen 326.
 — J., Slagter, Vestergade 253.
 — D., Stomager, Laasbygade 97.
 — P., Skibslømrer, Katrinegade 157.

- Jversen, S. H.**, Kjøbmand, S.-Landsvej 496.
 — L., Stabssergent, Laasbygade 117.
Jørgensen, Entefrue, Kæltornet 368.
 — Fabrikbestyrer, S.-Klostergade 468.
 — A. C. B., Kreaturhandler, Gaanegade 444.
 — A. N., Murer, Blæsbjerg 110.
 — C., Pumpemager, Søndergade 519.
 — C., Stomager, Udelgade 94.
 — C. A., Maler, Helligforsgade 310.
 — Ditlev, Arbejdsmand, Slotsgade 411.
 — G., Snebker, Brostræde 468.
 — H., Volsbruger, Kolding Nørremark.
 — H., Handstemager, Helligforsgade 310.
 — J., Bybud, Kendebanen 322.
 — J., Guldsmed, Østergade 298.
 — J., Lømrer, Blæsbjerg 110.
 — Konrad, Redaktør, Udelgade 227.
 — L., Drejer, Laasbygade 100.
 — M., fhv. Kammer, Laasbygade 90.
 — N., Kjøbm., S.-Klostergade 398.
 — N., Snebker, Kirkevej, Laasbygade 81.
 — N., Snebker, Skolestræde 271.
 — N. B., Gæstgiver, D.-Klostergade 425.
 — P., Pumpemager, Vestergade 282. *og Lømrer med*
 — Sine, Modehandlerinde, Laasbygade 92. *star*
 — Søren, Murer, bag Slotsjøen.
 — S. R., Uhrmager, Laasbygade 34.
 — Th. N., Savskerer, Slotsgade 413.
Jürgensen, C. S., Bogbinder, Udelgade 242.
 — J., fhv. Kjøbm., Vestergade 325.
Kaaber, S., Sagfører, Søndergade 338.
Kaad, H., Volsbruger, Kolding Nørremark.
Kaakund & Henriksen, Grosserere, Helligforsg. 353.
Kaarsgaard, Fæstemand, Kendebanen 327.
Kirschbaum, P., Uhrmager, Østergade 362.
Kjelgaard, Lærer, Skolegade 265.
Kjer, Bognmand, D.-Klostergade 425. → 425

Kruze, S. Chr., Brænderibestyrer, Vestergade 274.
 Krølstrup, Chr. S., Grosserer, Skolegade 210.
 Kyfter, A., Skomager, Abdegade 230.
 — C., Skomager, Abdegade 222.
 — Enkemadame, Rensbane 328.
 Kähler, Raadskabskassens, Raadhuset.
 Kølpin, Bøver, Hospitalsgade 56.
 Kønne, J. Chr. J., Smedev., Bleggaardstr. 262.
 Kühn, Snebter, Kathrinegade 182.
 Klüfers, S., Viktualiehandler, Vaasbygade 82.

Laffen, G., Maler, Vestergade 251.
 Lage, S. J., Detailist, Vaasbygade 135.
 Langen, J., Skomager, Søndergade 481.
 Langkjær, Maler, Kathrinegade 156.
 — S., Kjøbm., Helligforsgade 345.
 Langwadt, Partikulier, S. Landevej 502.
 Larsen, A., Nebslager, Rensbane 326.
 — C., Volsbruger, Kolding Nørremark.
 — H., Skomager, Vaasbygade 33.
 — J. S., Manufakturhandler, Hjørnet af Kirke-
 torvet og Abdegade.
 — N. J., Skomager, Blæsbjerg 200.
 — P., Fisker, S. Landevej 495.
 — S., Kjøbm., Vaasbygade 30.
 Lassen, Professor, Kirketorvet 215.
 — H., Volsbruger, Abdegade 225.
 — H., Mølleluff, S. Landevej 499.
 — J., Skomager, Blæsbjerg 204.
 — M., Gartner, Abdegade 225.
 — S. Chr., Arbejdsmand, Vestergade 285.
 — Th. L., Manufakturhandler, Kirketorvet 231.
 Lassen, Th., Restauratør, Kolding Nørremark.
 Lau, Økonom, Skolegade 181.
 — L. P., Former, Søndergade 241.
 Laugesen, M., Træskomager, Nørrebank.
 Lauridsen, Chr., Høfer, Vaasbygade 128.
 — S. N., Værtshush., Helligforsgade

Rjør, A., Teglbænder, S. Landevej 496.
 — J., Skæbder, Slotsgade 416.
 — J., fhu. Nebslager, Rensbane 315.
 Klingenberg, Bortør, D. Klostergade 424.
 — Enkemadam, D. Klostergade 424.
 Knuth, Voldassistent, Blæsbjerg 163.
 Knudsen, A., Volsbruger, Kolding Nørremark.
 — C., Typograf, Altegade 153.
 — C., Arbejdsmand, Høffdingsgade 421.
 — J., Politibetjent, Langelinje 193.
 — J., Smed, Vaasbygade 37.
 — K., Smed, Slotsgade 417.
 — N., Snebter, S. Klostergade 467.
 — N. P., Skæbder, Kolding Nørremark.
 Knudt, P. C., Tømrer, D. Klostergade 403.
 Kof, A. L., Kjøbm., Vaasbygade 133.
 Koch, Chr. C., Bogmand, Vaasbygade 137.
 — H. M., Bøger, S. Klostergade 465.
 — J. F. A., Skæbder, Vaasbygade 123.
 Koefod, Mad., Jordemøder, Vestergade 250.
 Kohl, L., Garver, Vaasbygade 78.
 * Kolding Avis's Kontor og Trykkeri, Vaasbyg. 107.
 * Kolding Folkebl.'s Kontor og Trykkeri, Abdeg. 227.
 * Kolding Klub, Høffdingsgade 422.
 * Koldingpostens Kontor og Trykkeri, Høffdingsg. 409.
 Kollemorten, Chr. N., Bogmand, Slotsgade 417.
 Kontadsen, J., Smaaskjører, Abdegade 226.
 Koops, Bliffenlager, S. Klostergade 463.
 Korsbøng, P., Brolægger, Skolestræde 268.
 — P. K., Brolægger, Blæsbjerg 139.
 Korb, C., Skæbder, Vestergade 325.
 Krag, L., Former, Slotsgade 415.
 Kragh, P., Former, Langelinje 189.
 Kralund, A., Manufakturhøder, Vaasbygade 129.
 — D., Rancelltraad, Profurator, Helligforsg. 353.
 Kræmper, Enkemadam, S. Klostergade 456.
 Krautwald, Handelsgartner, Søndergade 521.
 Krosgaard, S., Enkefrue, Helligforsgade 344.

Lyften, Fr., Værtshusholder, Søndergade 342.
 Løding, H. M., Boghandler, Helligkorsgade 311.
 Lønborg, Jærnbaneassistent, Vestergade 257.
 Løye, J. P., Typograf, Adelgade 227.

Maad, H., Stortensfeier, S.-Klostergade 462.
 Madsen, Entefru, Helligkorsgade 313.
 — A., Værtshush., Slotsgade 417.
 — B., Nebflager, D.-Klostergade 436.
 — C., Manufakturhandler, Østergade 360.
 — J., Kommissionsør, Langelinje 157.
 — J., Tømrer, Laasbygade 142.
 — J., Smedler, Kolding Nørremarf.
 — J. F., Møllebyggerjoens bag Slotsøen.
 — J. K., Gasværksarbejder, Havnen 443.
 — J. L., Tobakspinder, Alteegade 152.
 — N., Smedesvend, Alteegade 153.
 — N., Smedler, Adelgade 224.
 — N., Bognmand, S.-Klostergade 463.
 — P., Tømrer, Kathrinegade 183.
 — P., Vejmand, Kolding Nørremarf.
 — S., Nebflager, D.-Klostergade 436.
 — Th., Volebruger, Kolding Nørremarf.
 Mains, J. M., Herreeviveringsh., Kendedanen 331.
 Marcher, C., Oberst, Søndergade 337.
 Marcus, L., Bøndmager, Hj. af Kreltorvet og Adelg.
 Marschall, C., Landinspektør, Kathrinegade 157.
 Martens, fhv. Gjøstgiver, D.-Klostergade 437.
 Mathiesen, A., Kreaturhandler, Laasbygade 126.
 Mathiesen, Th., Harevandler, Søndergade 516.
 Mau, J., Partikulier, Kathrinegade 156.
 Mazanti, Besprer af Slotsmøllens Fabrikker, Fre-
 dericiavejen.
 Meeste, H., Kolportør, Laasbygade 113.
 Meyer, L., Manufakturhandler, Søndergade 344.
 — M. W., Grosserer, S.-Klostergade 457.
 Mink, Smedler, S.-Landevej 501.
 — Chr. P., Smed, Søndergade 520.

Lauridsen, J., Smedler, Laasbygade 33.
 — A., Uhrmager, Laasbygade 49.
 Laurfen, Chr., Handelsmand, Slotsgade 418.
 — Entefru, Slotsgade 410.
 — B., Værtshush., S.-Klostergade 463.
 Laufen, Mad., Jordemoder, Adelgade 225.
 Led, Kommissionsør, Havnegade 449.
 Leitner, L. G., Pottemager, Laasbygade 109.
 Leneth, J. P., Jærnstaber, S.-Landevej 485.
 Lerche-Jørgensen, Tolbasffistent, D.-Klostergade 407.
 Leih, Cand. theol., Lærer, D.-Klostergade 425.
 Leubach, Sognepræst, Torvegade 289.
 Lind, C. P., Uhrmager, Laasbygade 90.
 — J. P., Murer, Kathrinegade 156.
 Lindemann, Strædderente, Hospitalsgade 55.
 — Fr., Strædder, Laasbygade 84.
 Lindholm, Chr., Handelsagent, Høffdingsgade 408.
 Loessl & Lillelund, Symaffinesfabrik, Langelinje 157.
 Logie, Entemadam, S.-Landevej 487.
 Lorengen, C., Kjøbm., Laasbygade 71.
 — L. P., Skomager, Vestergade 289.
 — D. J., Hattemager, Adelgade 242.
 Lorup, J., Arbejdsmand, Klosterstræde 453.
 Ludvigsen, Nebflager, Laasbygade 182 4/2
 Lund, A. M., Høker, Blæsbjerg 162.
 — F. C., Mølpinder, Kolding Nørremarf.
 — G. J., Strædder, Søndergade 520.
 — J. P., Ledvogter, Søndergade 340.
 — L., Arbejdsmand, Hospitalsgade 64.
 — N. M., Skibstømrer, Alteegade 152.
 — P. B., Typograf, Laasbygade 99.
 — S. L., Smed, Laasbygade 26.
 Lundager, S., Kjøbm., D.-Klostergade 402.
 Lundahl, J. P., Maler, Kreltorvet 232.
 — Chr. P., Handelsmand, Dalbyvejen 491.
 — Guldsmed, Søndergade 344.
 — Havnefoged, Havnen 442.
 — D. C., Værtshush., Kreltorvet 368.

Meyling, Præst, Hospitalsgade 67.
 — Chr. P., Fisser, Bleggaardsstræde 263.
 Mikkelsen, C., Bogmand, Laasbystræde 148.
 — C., Smed, Torvegade 290.
 — D., Murer, Laasbygade 23.
 — N., Arbejdsmand, Nørregade 15.
 Milbenstein, C. C., Materialist, Østergade 308.
 *Mineralvandsfabrikken, Slotsgade 374.
 Mogensen, N. S., Arbejdsmand, Langelinje 374.
 — P., Murmester, Slotsgade 410.
 Mordrup, J. J., Partifulier, S.-Landevej 493.
 Mortensen, A., Stomager, Blaabjerg 175.
 — C., Arbejdsmand, Katrinegade 183.
 — C., Farver, Søndergade 415.
 — G., Vejmand, Seestvejen.
 — J., Skibstømmer, Klosterstræde 451.
 — L., Postbud, Vestergade 287.
 — S., Smaalkjører, Vestergade 325.
 Mouritzen, Bantbud, Katrinegade 183.
 Mundt, J., Bogbinder, Slotsgade 417.
 Myhre, P., Lærerinde, Slotsgade 414.
 Müller, Soldatsistent, Klosterstræde 455.
 — V., Sulfervarefabrikant, Høfdingsgade 407.
 Møller, Landinspektør, Slotsgade 375.
 — Bager, S.-Landevej 496.
 — Entefrue, Torvegade 291.
 — Tilkøber, Vestergade 279.
 — V., Redaktør, Laasbygade 107.
 — Chr., Detaillist, S.-Klostergade 455.
 — F. Th., Stomager, Helligkorsgade 351.
 — G., Entefrue, Laasbygade 107.
 — G., Smed, Ø.-Klostergade 437.
 — G. N., Politibetjent, Alleegade 152.
 — G. N., Murer, Laasbygade 132.
 — J., Stomager, Kendebanen 333.
 — P., Stomager, Vestergade 251.
 — P., Skrædder, Sygehusvejen.
 — P. M., Stomager, Helligkorsgade 351.

Møller, N. G., Stomager, Slotsstræde 238.
 — S., Stomager, Laasbygade 41.
 — U. F., Skrædder, Slotsstræde 372.
 Mendel, Kurvemager, Søndergade 520.
 Reuhausen & Grün, Stentrykkere, Vestergade 254.
 Rielsen, Brødrene, Kjøbmand, Søndergade 484.
 — Robehandlerinde, Søndergade 481.
 — Pensionist, Dalhøvejen 491.
 — C., Manufakturhandler, Laasbygade 43.
 — C., Guldsmed, Næltorvet 368.
 — C., Sagsfører, Kendebanen 316.
 — C. F., Billedhugger, Laasbygade 81.
 — G., Melhandler, Nælgade 219.
 — G., Værtshush, Næltorvet 232.
 — G., Smeder, S.-Klostergade 391.
 — G., Murer, Vestergade 287.
 — G. A., Gartner, Kolding Nørremark.
 — G. P. C., Værtshush, S.-Landevej 505.
 — Henrik, Hentrammer, Laasbygade 116.
 — J., Værtshush, Vestergade 325.
 — J., Fotograf, Laasbygade 99.
 — J., Smeder, Katrinegade 145.
 — J., Værtshush, Laasbygade 23.
 — J., Brænderibestyrer, Klosterstræde 451.
 — J., Højer, Brostræde 470.
 — J., Avlsbruger, Kolding Nørremark.
 — J. Høy, Værtshush, Laasbygade 41.
 — L., Mobelmæder, S.-Landevej 495.
 — L., Fisser, Kolding Søndervang.
 — L. C., Maler, S.-Landevej 487.
 — L. P., Gartner, Kolding Nørremark.
 — Lange, Gjæstgiver, Nælgade 224.
 — M., Bogmand, Kendebanen 328.
 — M., Murmester, Slotsgade 419.
 — N., Sulfertøjer, Laasbygade 114.
 — N., Partifulier, Laasbygade 24.
 — N., Guldsmed, Slotsstræde 235.

- Olesen, D., Smed, Laasbygade 50.
 — P., Glarmester, Laasbygade 122.
 — P., Stomager, Søndergade 480.
 — Th., Kjøbm., Laasbygade 79.
 Olsen, A., Slagter, Nørregade 3.
 — A., Klejnsmed, S.-Klostergade 395.
 — Enke efter Detaillist D., Kendebanen 317.
 — D. W., Slagter, Kathrinegade 156.
 Orm, J., Bøver, Nørrebakke.
 Osterwaldt, M. C., Kjøbm., Laasbygade 24.
 Orholm, Entesrue, S.-Landsvej 488.

- Paaby, J. J., Bøver, Blæsbjerg 200.
 Parelus, Stationsforvalter, D.-Klostergade 428.
 Petersen, Partikulier, Kendebanen 330.
 — Madam, Jordemoder, Kirketorvet 216.
 — Tilfører, Kirketorvet 216.
 — Enke, Kirketorvet 218.
 — Bintyper, Blæsbjerg 117.
 — Portør, Abdegade 224.
 — Adolf, Bogbinder, Abdegade 244.
 — Andreas, Bogbinder, Laasbygade 46.
 — C., Gjestgiver, D.-Klostergade 431.
 — Chr., Klobsemager, Laasbygade 138.
 — Chr., Læge, Helligforsgade 344.
 — C. A., Stomager, Nørregade 11.
 — C. F. L., Partikulier, Helligforsgade 344.
 — C., Institutbestyrerinde, Østergade 357.
 — Ernst, Handelsagent, D.-Klostergade 399.
 — F., Tømrer, Blæsbjerg 161.
 — H., Smaakfører, Nørregade 15.
 — H., Værtshush., Slotsgade 419.
 — H., Skibstømrer, Slotsgade 416.
 — H., Bødter, S.-Klostergade 387.
 — Hans, Gjestgiver, D.-Klostergade 434.
 — J., Bogbinder, Abdegade 244.
 — J., Slagter, Kathrinegade 183.
 — J., Værtshush., S.-Klostergade 396.

- Nielsen, N., Tømrer, Slotsgade 381.
 — N., Værtshush., S.-Klostergade 468.
 — N., Værtshush., Søndergade 520.
 — N. D., Brolægger, Nørregade 7.
 — N. P., Detaillist, Laasbygade 91.
 — N. P., Økust, S.-Landsvej 495.
 — Nielsine, Modehandlerinde, Laasbygade 91.
 — P., Smeder, Hospitalsgade 59.
 — P., Guldsmedhv., Slotsstræde 369.
 — P., Politibetjent, Slotsgade 417.
 — P., Skipper, S.-Klostergade 459.
 — P., Volsbruger, Dalbyvejen 489.
 — P., Stomager, Søndergade 520.
 — P., Maltgjører, Kolding Nørremark.
 — P., Marstandiser, Søndergade 476.
 — N., Arbejdsmand, Blæsbjerg 173.
 — S., Skrædder, D.-Klostergade 431.
 Niendahl, Dyrlæge, Kendebanen 320.
 Nikolaisen, S., Volsbruger, Kolding Nørremark.
 — N. P., Smeder, Langelinje 198.
 Nisfen, Bagerente, Laasbygade 135.
 — A., Former, Laasbygade 25.
 — C., Organist, Laasbygade 89.
 — C., Dyrlæge, Østergade 296.
 — S., Manufakturhandler, Søndergade 521.
 — P., Volsbruger, Kolding Søndervang.
 — S., Værtshush., Nørrebakke.
 Niz, S., Manufakturhandler, Kirketorvet 232.
 Nyegaard, S. L., Gartner og Fjerhødlr., Vesterf. 249.
 — C., Manufakturhandler, Helligforsgade 312.
 Nyholm, Herredsfuldmechtig, Kendebanen 332.
 Nørregaard, Uhrmager, Søndergade 521.
 Olesen, A., Stomager, Søndergade 476.
 — H., Stomager, Laasbygade 122.
 — J., Stomager, Søndergade 476.
 — M., Stomager, Søndergade 480.
 — N., Arbejdsmand, Vesterf. 283.

Ramsing, J. P., Klobsemager, Østergade 363.
 — B., Former, Slotsgade 377.
 — Th., Murer, Slotsgade 377.
 Rasmussen, Entemadam, Vestergade 253.
 — Slagter, Slotsgade 381.
 — A., Maler, Adelgade 227.
 — E., Tobaks- og Cigarhandler (Firma: Sophus Ravn), Østergade 355.
 — D., Gartner, Østergade 365.
 — G. J., Typograf, S.-Lundvej 506.
 — W., Tømrer, Dalbyvejen 491.
 — N. P., Melhandler, Laasbygade 53.
 — P., Snebker, D.-Klostergade 425.
 — Th., Slagter, Vestergade 253.
 — J., Stomager, Østergade 301.
 Ravn, J. F., Handelsmand, Vestergade 278.
 Ravnkjær, M., Detaillist, S.-Klostergade 391.
 Refslund, Entefrue, S.-Lundvej 500.
 Refsing, J. D., Gaardstærk, S.-Klostergade 468.
 Rint, Joh., Apotheker, Areltorvet 367.
 Riis, J., Herreeviperingshldr., Høffdingsgade 420.
 Riise, Skibskaptejn, D.-Klostergade 437.
 Rit, P., Stomager, Laasbygade 108.
 Richter, J., Handelsgartner, S.-Lundvej 513.
 Rode, B., Værtshush., Blæsbjerg 166.
 Roed, J., Værtshush., Laasbygade 134 (s. 134 L.)
 — P. G., Kjøbmand, Adelgade 210.
 — Poul, Handelsagent, Laasbygade 134.
 Roseler, Høferente, Søndergade 479.
 Rosendahl, J., Bogbinder, Høffdingsgade 420.
 — U. W., Stomager, Vestergade 260.
 Rooze, Chr., Grodserer, Søndergade 340.
 Rosacker, Klubvært, Høffdingsgade 422.
 Rosengaard, J., Sagfører, Slotsgade 417.
 Rosenkilde, A., Former, Dalbyvejen 491.
 — E., Maler, Alleegade 152.
 — N., Kømmer, Østergade 364.
 Rugsted, J. C., Melhandler, Slotsgade 418.
 Røder, Th., Handelsagent, Høffdingsgade 420.

Petersen, J., Partikulier, S.-Lundvej 502.
 — J., Stræbder, S.-Lundvej 493.
 — J. Chr., Sømmand, Klosterstræde 451.
 — J. P., Smed, Søndergade 520.
 — Jens, Arbejdsmand, Alleegade 156.
 — Jeppe, Smaaktører, Nørrebakke.
 — Jeppe, Slagter, Nørregade 21.
 — Johan, Arbejdsmand, Alleegade 152.
 — Johan, Murer, Hospitalsgade 54.
 — K., Kalkbrænder, Bleggaardsstræde 182.
 — L., Værtshush., Kolding Søndervang.
 — Laur., Arbejdsmand, Kathrinegade 183.
 — M. M., Bager, Blæsbjerg 207.
 — P., Drejer, Adelgade 243.
 — P., Sadelmager, Laasbygade 138.
 — P., Manufakturhandler, Søndergade 475.
 — P., Partikulier, S.-Lundvej 488.
 — P. F., Herreeviperingshldr., Adelgade 220.
 — S., Murer, Blæsbjerg 172.
 — S. D., Partikulier, Havnegade 444.
 — Søren, fhv. Kjøbm., Østergade 357.
 — Th., Hattemager (Firma: P. Christensens Ekstfgr.), Laasbygade 104.
 — Th., Dverpørtør, Laasbygade 102.
 — Th., Slagter, Laasbygade 105.
 — Th., Manufakturhandler, Areltorvet 368.
 — Th., Mørmester, Søndergade 520.
 — U., Typograf, Laasbygade 41.
 Bingel, B., Landinspektør, Østergade 363.
 Poulsen, C., Værtshush., Søndergade 517. *06 ROSM. P. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
 — Jørg., Partikulier, Kolding Nørremark.
 — N., Tømrer, Skolegade 180.
 — N., Pumpemager, S.-Lundvej 495.
 — P., Murer, Sygehusvejen.
 Preuthun, G., Bankbogholder, S.-Klostergade 457.
 Puggaard, A. L., Værtshush., Areltorvet 233.
 Raben, C., Manufakturhandler, Østergade 305.
 Ramsing, J., Bøver, Hospitalsgade 61.

- Sønnichsen, G., Bøkker, Laasbygade 108.
 Sørensen, Forner, Kathrinegade 182.
 — A., Skomager, Laasbygade 121.
 — Chr., Sabelmager, Laasbygade 124.
 — C. H., Tømrer, bag Slotsjaen.
 — C. W., Sagfører, S. Klostergade 457.
 — Cnevold, Redaktør, Adelgade 227.
 — G., Tømrer, Blæsbjerg 128.
 — J., Kornmaaler, Kirketorvet 217.
 — Jver, Murer, S. Landevej 496.
 — M., Bærtshusholder, S. Klostergade 388.
 — N., Portør, Apeltorvet 232.
 — N. Chr., Partikulier, Nørregade 13.
 — N., Cigarmager, Kendebanen 327.
 — P., Tømmersvend, Bleggaardsstræde 263.
 — Poul, Skipper, V. Klostergade 425.
 — N., Jernbaneassistent, Kendebanen 321.
 — N., Skrædder, Kendebanen 326.
 — S., Dyrlege, Laasbygade 48.
 — S. A., Bærtshusholder, Blæsbjerg 151.
 Schadt, J., Partikulier, Søndergade 339.
 Schiern, Emanuel, Arbejdsmand, Hospitalsgade 55.
 Schid, Blikkenslager, Laasbygade 105.
 Schleger, J., Murer, Kathrinegade 186.
 Schlessinger, Sennopsmaaler, Enke, S. Landevej 505.
 Schmidt, A., Drejer, Helligtørgsgade 310.
 — Anthon, Kordegn og Klokker, Laasbygade 70.
 — August, Handelsagent, S. Klostergade 396.
 — B., Nølsbruger, Kolding Nørremarf.
 — C. H., Skomager, Laasbygade 103.
 — J., Bæver, Slotsstræde 370.
 — Jes, Husejer, S. Landevej 505.
 — J. N., Bærtshusholder, Nørregade 15.
 — J. L., Stagter, Nørregade 18.
 — N., Manufakturhandler (Firma Schmidt & Komp.), Laasbygade 133.
 — N. C., Bærtshusholder, Laasbygade 132.
 — N. S., Murer, Skolegade 214.

- Salomon, Enkefrue, Kathrinegade 157.
 Sarild, Justitsr., Herredsfoged, V. Klostergade 427.
 — Skomagerente, Østergade 365.
 Sællerup, N. Th., Invalid, Klosterstræde 451.
 Sennichsen, N. B., Skomager, Vestergade 280.
 Simonson, Brydere, Manufakturh., Adelgade 228.
 — A., Postbud, Laasbygade 88.
 — A., Gæstgiver, Kendebanen 316.
 — V. M., Kjøbmand, Laasbygade 115.
 — J., Gæstgiver, Laasbygade 88.
 — B., Manufakturhandler, Helligtørgsgade 348.
 Starbye, N. S., Tømmersker, S. Klostergade 393.
 Skouboe, Jr., Skoleinspektør, Skolegade 176.
 Skyttegaard, J., Toldofficiant, Sygehusvejen.
 Slot, Enke, Laasbygade 142.
 Sloth, A., Gæstgiver, Søndergade 515.
 Specht, J. B., Kontorist, Adelgade 220.
 Spiess, Sælmager, Havnegade 449.
 Sprengler, Telegrafbestyrer, V. Klostergade 426.
 Späth, v., Kammerj., Toldsv., Bleggaardsstræde 182.
 *St. Jørgens Hospital, Hospitalsgade 69.
 Staal, Gasværksbestyrer, Havn 443.
 — Rejbetjent, Fredericiavejen.
 Stahne, M. G., Hentrammer, Hjørnet af Torvet og Østergade.
 Stallnecht, Kalkværksbestyrer, Havnegade 444.
 Staugaard, N. J., Smedesvend, Blæsbjerg 166.
 Stein, Skindhandler, Laasbygade 73.
 Steinfath, Blikkenslager, Kendebanen 326.
 Stenderup, N. B., Kjøbmand, Søndergade 314.
 Stos, Navigationslærer, Havnegade 447.
 Strandby, H. B., Ubrugger, Bleggaardsstræde 261.
 — Modehandlerinde, Østergade 363.
 Strarup, Aug., Institutbestyrerinde, Laasbygade 77.
 Støyer, L., Skomager, Vestergade 283.
 Svensson, S., Hotelejer, Østergade 308.
 Svøgaard, Darthe, Enkemadam, Skolegade 213.
 Søndergaard, N. B., Rætmager, Laasbystræde 150.

Therkildsen, Gunner, Smaakjører, Nørregade 15.
 — J., Murer, Nørrebatte.
 Thislund, Handelsagent, Søndergade 476.
 — J. H., Skibskaptein, D.-Klostergade 400.
 Thomsen, E., Hotelejer, Helligforsgade 314.
 — C. L., Smed, Slotsgade 417.
 — Chr., Arbejdsmand, Slotsgade 382.
 — Glarmesterente, Østergade 360.
 — Glarmesterente, Laasbygade 106.
 — Kammerraad, bag Slotskøen.
 — J., Detaillist, Laasbygade 108.
 — M., Arbejdsmand, Kathrinegade 156.
 — M., Bogmand, Hospitalsgade 66.
 — B., Kjøbmand, Kathrinegade 156.
 — S., Handelsagent, S.-Klostergade 459.
 — S., Værtshush., Laasbygade 101.
 — Th., Kaffemager, Laasbygade 100.
 — Th. N., Voksbruger, Kolding Nørremart.
 Thorsen, Styrmænd, Laasbygade 42.
 — N. S., Partikulier, Slotsgade 414.
 — B., Garver, Østergade 296.
 Thorup, Chr. N., Gaardskarl, Langelinje 195.
 Thorvaldsen, C., Maler, Skolegade 180.
 Thuesen, N. N., Politibetsent, Laasbygade 140.
 — Th., Typograf, Langelinje 187.
 Thuge, D., Faktor, Kirketorvet 227.
 Thygesen, Esild P., Arbejdsmand, Vestergade 284.
 — Th., Værtshush., bag Slotskøen.
 Thyrmann, Tolbasistent, Slotsgade 413.
 Tost, J. C., Dansetøler, Vestergade 260.
 — J. P., Portør, Hoffingsgade 406.
 — N., Skredder, Laasbygade 72.
 — D. J., Partikulier, Laasbygade 72.
 Tonnesen, M., Mølleforspagter, S.-Landevvej 501.
 Tronne, N. W., Arbejdsmand, Blæsbjerg 154.
 Tusché, G., Kædemager, S.-Klostergade 393.
 Uhre, N. N., Murer, Langelinje 157.

Schmidt, N. S., Postbud, D.-Klostergade 424.
 — P., Sabelmager, Laasbygade 35.
 — P. H., Bæver, Blæsbjerg 169.
 — P. L., Stomager, Vestergade 284.
 — S., Klødslemager, Dalbyvejen 491.
 — T. C. B., Husejer, S.-Landevvej 513.
 Schnau, H., Smedkølv, Havnegade 440.
 Schnidter, P. J., Lømrer, Alleegade 152.
 Schou, C. C., Sabelmager, Laasbygade 53.
 — Chr., Smedker, Langelinje 187. 157 f
 — G., Smedker, Skolegade 208.
 — J. C., Smedker, Skolegade 208.
 — J. C., fhv. Uhrmager, S.-Landevvej 496.
 — S. S., Smedker, Søndergade 476.
 Schougaard, P., Partikulier, S.-Landevvej 486.
 Schourup, Gjuler, Kathrinegade 182.
 Schrøder, Modehandlerinde, Helligforsgade 344.
 — F., Kæslager, Laasbygade 141.
 Schumacher, Gartner, Alleegade 155.
 Schulz, Entefrue, Søndergade 340.
 — Madam, Jordemoder for Sæst Sogn, Vestergade 285.
 — C., Maler, Laasbygade 113.
 — H., Bager, Laasbygade 121.
 — M., Bøkker, Vestergade 285.
 Schytte, P., Herreeviperingshandler, Østergade 359.
 Schwenen, Overretssagfører, Østergade 365.
 Schönemann, L., Murer, Laasbystræde 147.
 Schönebeck, F., Pantelaaner, Vestergade 249.
 — Fr., Barber, Østergade 360.
 — Dine, Damefrisørinde, Slotsgade 417.
 Samms, Partikulier, D.-Klostergade 433.
 Sillefen, Stomager, Vestergade 285.
 Sillisch, Kammerst., Herredsfoged, S.-Landevvej 509.
 Singleff, Entefrue, Østergade 305.
 Sjøvæn, C. J., Istantammer, Kirketorvet 227.
 Tertelsen, P., Jærnbaneassistent, D.-Klosterg. 425.

Udbahl, N. M., Arbejdsmand, Blæszbjerg 165.
 — P. M., Arbejdsmand, Klosterstræde 453.
 — S., Klodsemager, S.-Landevej 513.
 Uzon, F., Farver, Søndergade 339.
 — N., Økonom, Hospitalsgade 68.
 Vest, G., Baadebygger, Havnegade 439.
 Viby, L. M., Bærtshush., Nørregade 19.
 Vogel, C., Skomager, Søndergade 520.
 Brigsteb, Frøken, Institutbestyrerinde, Stalngaarden.
 Warburg, Fr., Manufakturhandler (Firma: Jakob Warburg), Hj. af Sønderg. og Hendebanen.
 — J., Bankdirektør, S.-Klostergade 458.
 Waltersdorff, C., Jærnstøber, Laasbygade 117.
 — J. G., Aolsbruger, Kolding Nørremark.
 Warming, C. C., Kjøbm., Søndergade 337.
 — Chr. C., Manufakturhandler, Østergade 354.
 — M., Agent, Søndergade 337.
 Webel, P., Bager, Søndergade 338.
 Weiss, Th., Slagter, Søndergade 520.
 — W., Frugt- og Brødhandlerse, Østerg. 299.
 Wejrup sen., Gartner, Seestvejen.
 — jun., M. J., Handelsgartner, Sønderg. 519.
 Wenzel, C., Arbejdsmand, Skolegade 179.
 Wergeltoft, Skomagerente, Laasbygade 119.
 Westergaard, N. L., Bager, Laasbygade 135.
 Weyen, C., Skibstømmer, Vestergade 288.
 Wichmann, F., Kjøbm., Helligkorsgade 352.
 — F., Bøver, Langelinje 197.
 Windeløv, Entemadam, S.-Klostergade 468.
 — G., Aolsbruger, Kolding Søndervang.
 Winstrup, Justitsr., Bygningsinsp., Høffdingsg. 404.
 Winther, F., Tømmer, Laasbystræde 150.
 — G., Bærtshush., Laasbygade 46.
 — S., Lærerinde, Skolegade 176.
 Winterberg, Snedker, Adelgade 229.
 Wisbech, J. L., Boghandler, Østergade 307.

Wisfing, Entesfrue, Adelgade 226.
 Wolthers, C., Klasselotterikollektrice, Østergade 364.
 Wulff, A., Garn- og Broderihandler, Helligkorsg. 309.
 — H. C., Snedker, Kolding Søndervang.
 Zahn, Procurator, Vestergade 255.
 Zeiler, J., Murer, Kolding Nørremark.
 Zindorff, J., Snedkerjvend, Allegade 152.
 Drum, N. P., Slagter, Østergade 361.
 — C. C., Slagter, Laasbygade 30.
 — C. L., Slagter, Østergade 397.
 — G., Sabelmager, Hendebanen 315.
 — P., Slagter, Østergade 306.
 Østergaard, N. M., Kreaturhandler, Havnegade 444.

Fortegnelse over de Averterende.

- Aagaard, B., Kjøbmand og Materialist, Side 47.
 — P., Fotograf, 141.
 Andersen, A. P., Glarmester, 77.
 — C., Manufakturhandler, Symastineudsalg, 34—35.
 — R. J., Sadelmager, 83.
 — B., Læderhandler, 134.
 Albinus, J. G., Klædefabrik, Uld- og Binnedvæveri, 101.
 Bakrup, N. W., Korn-, Smør- og Trølaftforretning, 44—45.
 Boesen, Farveri og Trykkeri, 6.
 Borella, Otto, Konditori, Restauration og Billard, 99.
 Bram, Jørgen L., Gjendoms-Ræglerekontor, 157.
 Brandt, G. J., Maler og Boglakere, 53.
 Bronner, Th., Bageri og Konditori, 118.
 Buhl, J. P., Konditori, Kafe og Billard, 33.
 Burchardt, A. D., Maler og Lakerer, Tapet- og Maler-
 varehandel, 18—19.
 Dølling, M. J., Uhrmager, optiske og musikalske Instru-
 menter, 56—57.
 Caprani, J., fotografisk Atelier, 20.
 Carlsen, S., Skomager, 15.
 Christensen, A. C., Landbokontor, Nummerbygning osv., 138.
 — Eftflgr., P., Hatte-Etablisement, 59.
 — Erik, Knivsmed og Instrumentfløjer, 132.
 — E. P., Kolonial- og Produkthandel, 94.
 — P., „Petersminde“, Badeanstalt, Restauration og
 Reglebane, 142.
 Christiansen, Nis, Beyerntningsstedet „Soldan“, 157.
 Clausen, Ingvardt, Manufakturhandel, 51.
 — E. C., Snebder, Lager af Sigstifter, 133.
 Crüger, W., Bliffenlager, 30.
 Dahl, J., Snebder, Møbelmagasin, 70.
 Daugaard, B., Herreekviperingsforretning, 32.
 — Chr., Garveri og Læderudsalg, 80.
 — Peter, Magasin for Herreklæder, 120—121.
 Den danske Landmandsbank, 122.
 Edvardsen, D., Kolonialhandel, 130.
 Falk, C., Skomager, 112.
 Franzen, C., Uhr-Etablisement, 31.
 Frederiksen, E. C., Farveri og Trykkeri, 22.
 Friis, C., Kolding Damp- og Windmølle, 62.
 Friis & Juhl, Vin- og Spiritusahandel, 7.
 Grau, Joh. S. L., Delikatesse- og Urteframhandel m. m., 72—73.
 Grevsen, M., Herreekviperingsforretning, 81.
 Grünbaum, M., Bundtmager, 36.
 Gydersen, J. L., Snebder, 37.
 Haar, M., Karetmager, 133.
 Hammershøj, P. C., Garveri og Læderudsalg, 128.
 Hansen, Alb., Stræbder, Udsalg af Klæde og Dufskin, 125.
 — C., Raalemager, 76.
 — Enke, Chr., Manufakturhandel, 29.
 — F., Bundtmager, 21.
 — H., Bøbler, 54.
 — H. J., Rug- og Hvedebrødbager, 75.
 — H. P., Glarmester, 23.
 — R., Sadelmager, 102.
 — P. C., Guldsmed, 70.
 — P. J., Drejer, 143.
 Harboe, J., Gjødning og Foderstoffer, 128.
 — J., Herre-, Dame- og Børnefødtøj, 97.
 Hartmann, Carl, Maler og Boglakere, Kullegardiner, 106.
 Hedding, N., Stræbder, 112.
 Heinzen, S. P., Skomager, 114.
 Hellrung, J., Barber, Udsalg af Vandager, 145.
 Henzen, J., Bageri og Konditori, 14.
 — J. W., Bageri og Konditori, 143.
 Hildebrandt, J. C., Sejl-, Flag- og Kompasemager, 159.
 Hjort, J. J., Kolonial-, Urtefram- og Delikatessehandel, 2.
 Hoff, A., Handskemager, 28.
 Holst, S., Snebder og Mastinsbygger, 86.
 „Højskolebladet“, 111.
 Hättlein, G. L., Drejer, 100.
 Jakobsen, A., Mode- og Manufakturhandel, 87.
 — E. P., Kolding Klædefabrik, 117.
 — N., Gæstgiver i Foreningen „Fremad“, 94.
 Jensen, C., Manufakturhandel, Herreekvipering, 104—105.
 — C., Gæstgiver, 139.
 — Carl, Bygningsmaler og Boglakere, 22.
 — Frederik, Korn- og Smørforretning, Foderstoffer m. m., 67.
 — J., C., Børneogstfabrik, 108.
 — Jøns, Bogstfabrik, 95.
 Jesen, J. M., Herreekviperingshandel, 5.

Johansen, A. L., Møbelmagasin og Dampsavværk, 107.
 Jochumsen, C., Slagter, 77.
 Jusfesen, D. A., Maler, Kullegardiner etc., 154.
 Jørgensen, Jørg, Stomager, 108.
 — Ole, Stomager, 60.
 — S. H., Kolonial- og Produkthandel, 116.
 Jørgensen, A., Kreaturhandler, 158.
 — C. A., Maler og Bogmalerer, Kullegardiner, 131.
 — J., Gulds- og Sølvvareforretning, 55.
 — L., Drejer, 23.
 — Margrethe, Haarbejder, 147.
 — P., Handskemager og Hvidgarver, 150.
 — Sine, Modehandel, 38.
 Jürgensen, E. S., Bogbinderi, Papir- og Galanterihandel, 1.
 Kaalund & Henriksen, Vareforretning en gros, 113.
 Kahl, L., Garveri og Røderudsalg, 12.
 Kolding Avis's Bogtrykkeri, 82.
 Kolding Folkehøjskole, 103.
 Kolding Folkeblad, 110.
 Koops, D., Bliffenflager, 60.
 Koch, H. M., Bager, 43.
 Koch, A. L., Kolonial-, Urtekram-, Faience- og Jærnhandel, 61.
 Krørdrup, Chr. S., Vin- og Kolonialforretning, 147.
 Kyffer, Chr., Stomager, 80.
 — Andreas, Stomager, 84.
 Küsters, P., Viktualiehandel, 119.
 Langkær, S., Kolonial- og Urtekramhandel, 16.
 Larsen, J. S., Mode- og Manufakturvarer, Modepynt, Piano-
 forter, Tapeter, Symaskiner etc., 126—127.
 — Sophus, Kolonial-, Urtekram- og Delikatesshandel, 140.
 Lassen, Th. L., Klæde- og Lærredsvare m. m., 134.
 Lassen, Th., Traktørstedet „Munkenborg“, 129.
 Lauridsen, J., Snebder, 9.
 — A., Uhrmager, Driller, Thermometre m. m., 78.
 Leneth, J. P., Jærnstøberi og Maskinfabrik, 10.
 Lind, C. P., Uhrmager, 8.
 Lindemann, F., Skræbder, Lager af Klæde, 75.
 Løesfl & Lillelund, Symaskinefabrik, 96.
 Lorenzen, D. J., Hatte-Tablisement, 39.
 Lundt, H. C., Guldsmed, 46.
 Lundager, S., Urtekram- og Delikatesshandel, 8.
 Lyndbye, O. S., Diltapper, 85.
 Lyding, H. M., Bog- og Papirhandel, 48—49.
 Ladsen, Carl, Manufakturhandler, 79.
 Mains, J. M., Herreekviperingsforretning, 11.
 Marcus, L., Bundmager, 69.
 Meyers Eftflgr (Ad. Goldschmidt), Rjshmand, 136—137.

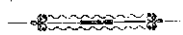
Thayfen, C. J., Jsentkremmer, 152—153.
 Milbenstein, C. C., Materialhandl., 27.
 Mommers Eftflgr. (Marie Clausen), Kafe, Bill. og Restavrat, 115.
 Mortensen, Edvard, Farver, 90.
 Müllers Eftflgr. (A. Jensen & Ko.), Rjshmand, 24—25.
 Neuhäusen & Grün, Stentrykkeri, 20.
 Nielsen, Brødrene, Kolonial- og Urtekramvarer m. m., 123.
 — E. F., Billed- og Stenhugger-Tablisement, 40—41.
 — J., fotografisk Atelier, 114.
 — N., Guldsmed, 84.
 — N., Sukkerkoger, Udsalg af Kolonialvarer, 91.
 — C., Mode- og Manufakturhandel, 65.
 Nissen, A., Dampfarteri, Udsalg af Urtekramvarer, 64.
 Nysgaard, C. L., Gartner og Fjerhandler, udskarne Træ-
 arbejder, 63.
 Nørregaard, A. F., Uhrmager, 130.
 Nielsen, Nabs, Stomager, 125.
 — Thorvald, Urtekram- og Delikatesshandel, 43.
 — P., Glarmester, 42.
 Pedersen, P., Drejer, Udsalg af Løgetøj, Løbstedler til Fyl-
 lands Værelotteri, 66.
 Petersen, Adolph, Bogbinderi og Bstfabrik, Galanteri-
 handel, 68.
 — S., Bødler, 36.
 — Postfuldmægtig, Pengefkonvoluter og Løbstedler, 53.
 — P., Sadelmager, 50.
 Raben, Carl, Mode- og Manufakturhandel, 97.
 Rasmussen, A., Maler, 4.
 Ravn, Sophus, Cigar- og Tobakshandel, 58.
 Riis, J., Herreekviperingsforretning, 3.
 Richter, F., Kunst- og Handelsgæstner, 155.
 Roed, Poul, Foderstoffer, Landbrugsartikler og Maskiner, 93.
 — P. S., Kolonial-, Urtekram- og Delikatessvarer, 124.
 Rosendahl, Jacob, Bogbinderi og Papirhandel, 135.
 Simonson, A. M., Urtekram- og Delikatesshandel, 13.
 — Brødrene, Udsalg af Manufakturvarer, 33.
 — P., Mode- og Manufakturforretning, 109.
 Spies, Hendrik, Seilmager, 151.
 Stahnte, M. S., Jsentkramhandel, 71.
 Steinfaht, Wilh., Bliffenflager, Udsalg af Søstpletvarer, 149.
 Schmidt, C. S., Stomager, 12.
 — P., Sadelmager, Handel med Bogne, 74.
 Schulz, S., Bager, 54.
 Schytte, P., Herreekviperingsforretning, 17.
 Schönebeck, Fr., Barber og Haarskærer, 52.
 Søndergaard, N. P., Kæremager, 102.

Meyer, Leopold, Mode- og Manufakturhandel, 144.
 Thorsen, P., Garveri og Læderudsalg, 141.
 Tonnesen, M., Gjelms Mølle, 156.
 Tusché, G., Kæstmager, 98.
 Waltersdorph, C., Jærnstøberi og Maskinfabrik, 26.
 Wedel, P., Bageri og Konditori, 160.
 Wejrup, M. J., jun., Handelsgartner, Blomster-Udsalg, 146.
 Wisbech, J. L., Bog- og Papirhandel, 88—89.
 Wichmann, Kolonial-, Urtefram- og Delikatessehandel, 92.
 Drum, G., Sadelmager, 142.
 — P., jun., Slagter, 138.

1

C. S. Jürgensens
Bogbinderi,
Papir- & Galanterihandel,

Adelgade Nr. 242.

Tager af:

Større Handelsbøger,
linjerede og ulinjerede Protokoller,

Kontrabøger,

Lommebøger

og

Skole - Skrivebøger.

Skrivematerialier.

Salmebøger.

 Bøger indbindes.

Linjering udføres efter opgivne Skemaer.

Fra

J. J. Hjorts Udsalg,

Ni. af Udelgade og Kirketorvet,
Kolding,

anbefales et stort og velassorteret Lager af
**Kolonial-, Urtekram- &
Delikatessevarer,**

alt i bedste prima Sorter til de billigste Priser.

NB. Ved Indkjøb i større Partier gives Rabat.

J. J. Hjort.

Cigarer & Tobakker.

Fra J. J. Hjorts Udsalg

anbefales et stort Udvalg i ægte holl. Røgtobakker
samt ægte importerede Cigarer saavel som inden-
landske til billige Priser.

Vinlager.

Udsalg af Joh. Fr. Schaburgs velrenommerede

Vine & Spirituosa.

bringes i Publikums velvillige Erindring.

J. J. Hjort.

Lager af: Regnfrakker, Rejse-
tæpper, Rejsetasker m. m.

Lager af: Klæde, Buckskin, Dybel, Flokoné & Rainé samt sorte Klæder & Brekskiner.

J. R. Ris,

Kolding,

Hoffingsgade Nr. 420.

Herre-Skæpipering.

Lager af: færdige Herrekjæder
samt alle Slags Herreartikler.

Bestilling paa Herrekjæder efter Maal udføres efter nyeste Mode paa 1-2 Dage. Prøver udleveres.

Herre-Økshiperingshandelen,

Støfvegade Nr. 392,

Stolding,

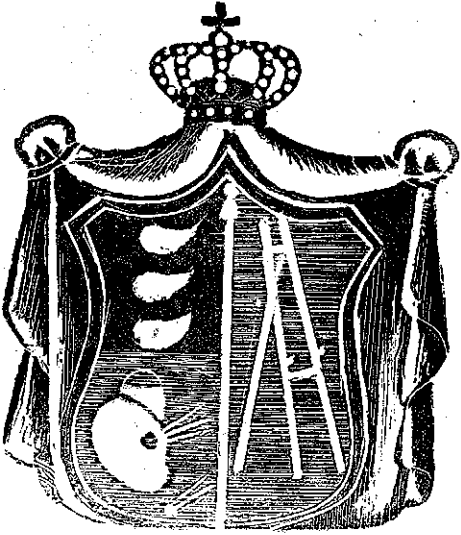
anbefales færdigstede Serreflæder m. m. til de billigste Priser.

N.B. Et meget stort Udbvalg af

Støfler og Sko

fra flere af Hølandets Fabrikker, for Herre, Damer og Børn, anbefales i burable og smukke Maarer.

S. M. Jesen.

A. Rasmussen,

Maler & Vognlakerer,

Adelgade 227, lige for Kirken,

anbefaler sig med alt til Faget henhørende, saasom:

Forgyldning samt Oplakering
af alle mulige Bliksager.

Gibsfigner

oppudses og blive som ny.

Dekorationer

til Værelser, Baller og Skovfester etc. udføres til Nutidens billigste Priser.

76. Raasbygade. 76.

C. J. Boesens

Farveri og Trykkeri.

Med Anskaffelsen af ny Maskiner ser jeg mig i Stand til at forarbejde Badmél lige saa smukt som Klæde.

Uldgarn

farves i smukke rene og ægte Kulører.

Til Udsalg have:

Hjemmevævede Hvergarn, meleret, blaat og hvidt Badmél, Multum, Shawler, Hør- og Blaar-lærreder i forskjellige Finheder.

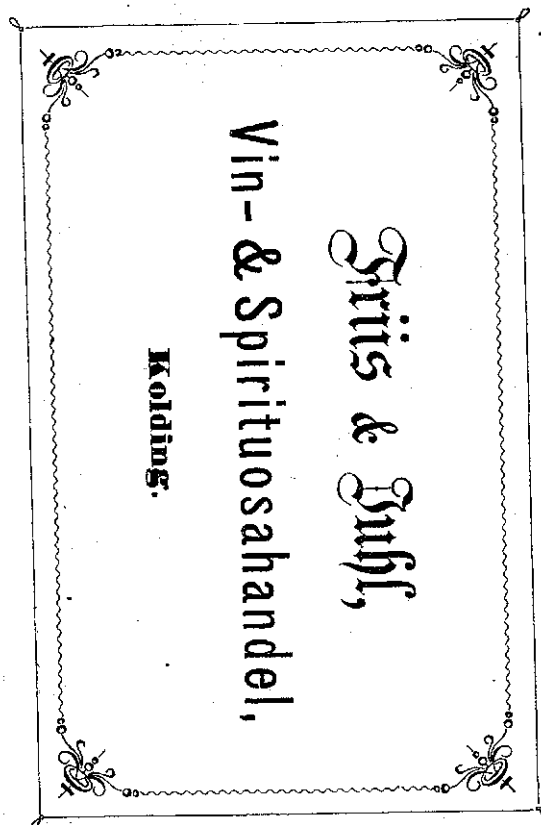
Prima Tvister i alle Kulører, Hør- og Blaar-garn i alle Numre, og Uldgarn i alle Farver.

Uld kertes og spindes.

Alt expederes hurtigt og godt.

Erhødigst

C. J. Boesen,
Farver.

C. P.
Lind,

Uhr-
mager

Laasbygade Nr. 90,
KOLDING.

anbefaler:

et smukt Udvalg af

**Tafeluhre, Regulatorer, Ramme-
uhre, Schwarzwalderuhre,**

Lommeuhre,

saavel i Guld som i Sølv, samt

Spilledaaser.

Alle Slags Reparationer udføres.

Parfumerier og andre Toiletgenstande.

Urtefram- & Delikatesshandel,

Wine & Spirituosa,

Tobak- & Cigarhandel,

Støttet af Søffdingsgade og Skovbjerggade,
Baneværestationen.

S. Rindager,

Lager
af:
**Gardin-
stænger.**

FORGYLDTE
&
POLITUR-
LISTER.

**J. Lauridsen,
Snedker.**

**Persienne-
og
Jalousi-Fabrik,**

Laasbygade 33,

KOLDING.

Fabrikata
af:
**Bord-
briks**
af
POLERET
AHORN
&
MAHOONI.

Serre-*Støberings*forretningen

paa Stendebanen

anbefaler første Møde af

Skolelæs, Skræber, Gaffer, Bentflæder og Bælle

i folket forarbejde Bælle.

Stort Oplag af ny og moderne Skuffer samt Strikke og bævede Mønstre.

Bestillingen på 1. Møde

fra eget Skredderi ekspederes efter Ordre på 1 à 2 Dage.

Udsalg af *Godstøj*

folket forarbejde.

J. N. Mønstre.

Søndergade, Kolding.

Jærnstøberi & Maskinfabrik,

J. P. Leneth,

A. M. Simonsen,

115. Laasbygade, 115.

Kolding.

Urtekram- & Delikatessevarer:

Kaffe,

Bis,

Chokolade,

Vine &

Sukker,

The,

Toiletsæber,

Likører m. m.,

anbefales i prima Varer til billigste Priser.

Stort Udvalg af Cigarer i udsøgte Mærker.

F. Kahl,

Laasbygade, Kolding,

Garveri & Løder-Udsalg.

Skomager

G. H. Schmidt,

Laasbygade Nr. 103,

Kolding,

anbefaler sig med foliødt og smukt Arbejde.

J. Hentzens
Bageri & Konditori,

Laasbygade Nr. 99,

anbefales med alle Sorter godt Hvedebrød, Wienerbrød og Rugbrød,
Smaakager, Konfekt, Thebrød og Brystsukker.

Større Kager, henhørende saavel under
Konditori som Bageri, leveres efter Be-
stilling propre og gode.

Bestilling modtages paa
Skibsbrød.

i Raasbygade Nr. 32!

S. Garlsen,

Øformager,

er fædse forsynet med et stort Udsalg
af elegant og solidt

Øerre,

Dame- og Børnefødder,

fabrikeret af eget Skærbejde

kom frem en af Udsalgets største

Øfødderfabrikker.

i Raasbygade Nr. 32!

S. Langkjer,

345,
Helligkorsgade,
345.

Udsalg af prima Kolonial- &
Urtekramvarer, Vine, Spirituosa, To-
bakker og Cigarer, hele og damp-
stødte Krydderier, Haandsæber og
Parfumerier til billige Priser.

KAFFE,
daglig friskbrændt.

P. SCHYTTE, HERRE-EKVIPIERINGS-HANDEL,

359. ØSTERGADE. 359.

LAGER & UDSALG
til de billigste Priser
af:

Singers Symaskiner.

Bendix's Symaskiner.

Klæde, Dyffel, Mauton, Flokoné, Ratiné, Buckskin, Satin,
Vestetøjer,

Frakker, Vinterfrakker, Jakker, Buxer og Veste.
Engelske Rejsekapper, Uniformer, Kjoler og Præstekjoler.

Ægte amerikanske Gummi-Regnfrakker.

Manaketskjorter, Kraver, Flipper, Silketørklæder, Sharfa,
Humbugs, Rejsetæpper, Rejsetasker m. m. m.

NB. Hvad der ikke haves paa Lager af færdige Klædnings-
stykker, leveres fra eget Skrædderi paa 1-2 Dage.

P. Schytte.

Bogn- og Möbel-Takerer-Værksted.

A. D. Burcharths

ny opførte og efter Nutiden for-
trinligt indrettede

**Maler- & Lakerer-
Værksted**

samt

Alt til

Bygningsfaget

henhørende

anbefales i et æret Publikums
velvillige Erindring.

Rullegårdins-fabrik.

Fabrik af Olierene Farver.

Oljerene Farver i alle Gulver.

H. D. Burcharths
Tapet- & Malervarehandel

— 258. Vestergade. 258. —

LAGER & UDSALG
af:

smukke malede

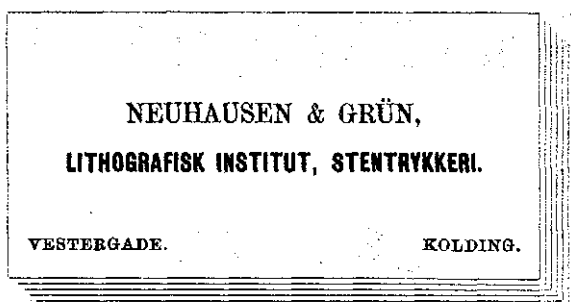
RULLEGARDINE

i meget stort Udvalg
(over 50 forskj. Mønstre)
samt

PERSIENNER & JALUSIER.

Oljerene Farver i alle Gulver.
Stort Assortiment af Malerrekvisitter,
forgyldte Lister m. m. m.
Alt til billigste Pris.

J. Capranis
fotografiske Atelier,

Helligkorsgade,

anbefales med Udførelse af:

**Visitkort, større Billeder, Grupper,
 Landskaber, Kopier af Visitkort
 og andre Billeder.**

**Efter Visitkort, Glasbilleder
 eller Daguerotypier** leveres store
 Billeder, fint og smukt udførte.

Hj. af Laasbygade

Fugle & Dyr udstoppes.

og Adelgade.

BINDMAGER F. HANSEN

anbefaler

ET STORT OG SMUKT UDVALG AF

Peltsvarer

til billige, men bestemte Priser.

Kaskjeter og Hatter

forehndes ligeledes i stort Udvalg og i nyeste Façons.

Reparationer og Modernisering af Peltsvarer

udføres smukt og billigt.

Hj. af Laasbygade

og Adelgade.

Peltsvarer konfirter.

Carl Jensen,

Bygningsmaler & Vognlakerer,

Laasbygade Nr. 51,

anbefaler sig til Byens og Omegnens Beboere
med Udførelse af alt til Faget henhørende.

C. C. Frederiksens Farveri og Trykkeri,

Laasbygade Nr. 85,

anbefaler sig med Farvning af alt til Faget
henhørende m. m.

Badmæl modtages stadigt til Stampning og videre
Behandling.

Udsalg af

ægtefarvede **Twister** og **Glaarlærreder**.

Uld modtages til Kartning og Spinding og videre
Forarbejdning.

C. C. Frederiksen.

Drejer L. Jørgensen,

Laasbybakke Nr. 100,

Kolding,

anbefaler sig med alt til Drejerprofessionen
henhørende.

Min Butik vil stadig være forsynet med et
stort Udvalg af alle forskellige Slags

Piber, Cigarrør og Spaserestokke.

NB. Navnlig fremhæves **Merskums**
Rejsepiber til billige Priser.

Reparationer

af Paraplyer og Parasoller udføres billigt.

Ravarbejde

paatages og udføres smagfuldt.

Træ

modtages til Drejning.

C. F. MÜLLERS EFTERFØLG.

ved Sønderbro

anbefaler sin

Forretning i nedenstaaende Fag:

Kolonialvarer i bedste Varer til Dagens billigste Priser.

Isenkramvarer, assorteret Udvalg i engelske, franske, tyske og indenlandske Værktøjer, Oplag af færdigt Haandværkstøj, Skab-, Kommode- og Sæt-Laase, Husholdningsartikler, Bygningsbeslag, alle Slags Dørlaase, Dørgreb og Hængsler kan jeg bestandig levere til billigste Pris, idet jeg i disse Artikler udelukkende beskæftiger en Fabrikant.

Fajance, Porcellæn og Glasvarer haves i komplet Udvalg, saavel i ordinære som finere Gjenstande, komplette Bord- og Theservicer. Forhandlere og større Forbrugere leveres disse Artikler til virkelige Fabrikpriser.

Søm, Spiger, Berøringstraad, forzinket Hegnstraad & Tækketraad samt forkobret Fjedertraad til billigste Priser.

Lager i svensk, tysk og engelsk Jærn, Vognfjederstaal, Saxestaal, Enhornstaal, Plovstaal, Blærestaal og Støbestaal, engelske Jærnkjæder i flere Tykkelser, Vognaxler, Vognbøsninger, Hjulbolte, Hesteskosøm og File m. m. anbefales til Dagens billigste Pris.

Brædder, Planker og Lægter i prima Varer.

Johnsons Portland Cement.

Slibesten haves stedse paa Lager.

Vine & Spirituosa, reelle, aflagrede Varer, i røde & hvide Bordeauxvine, Sherry & Portvine, Rhinskvine, ungarske Vine, Champagnévine, Kognak, Likører, Punsch-Extrakter, Arrak, Rom i mange Kvaliteter, Taffel-Akvavit, kjøbenhavnsk Brændevin, prima Vin-Eddike til Syltning, Rosenborg Mineralvand m. m.

Paa de fleste af mine Artikler udleveres paa Forlangende Pris-Kurant.

Ved min

Filial-Forretning ved Brørup Station (A. Jensen & Ko.)

forefindes til Dels ovennævnte Artikler, som anbefales Omegnens Beboere til billigste Priser.

C. F. Müllers Efterfølger.

C. Waltersdorffs
Jærnstøberi
 og
Maskefabrik,

Laasbygade 117.

Lager af Støbegods og Sandbrugs-
 Maskiner, ja som:
 Jærtemaskiner, Rjærneværker,
 Sækkemaskiner, Ringtrømler,
 Sæmmaskiner, Savremaskiner,
 Hø- og Støbriver, Af Slags Møllearbejde
 m. m. m.

27

Støbegods

forefindes bestandig paa Lager **Kaffeløve,**
Kornfurer, Plovgods, Tag, Stald- og
Løbeinduer, Gryder, saa vel som emal-
 jerede, **Dønrør, Rør** til Vandledning, **Jærns-**
pumper, Ekspansionslanger, Ventiler,

M. m. m.,

som anbefales til Nutidens billigste Priser.

C. MILDENSTEIN,

Østergades Materialhandel.

**TEK-
 NISKE
 ARTIKLER:**

- Allup,
- Andlinsfarver,
- Andmon,
- Blyhvitt,
- Blyvasker,
- Borax,
- Cinnober,
- Cyankalium,
- Dextrin,
- Gummi,
- Hjortetakalt,
- Kobber-, Jærn-
og Zinkvitriol,
- Magnis.
- Natta,
- Potasse,
- Salmiak,
- Salmiak-
- spiritus,
- Salpeter,
- Salpetersyre,
- Saltsyre,
- Wienertalk,
- Ziakhvitt
m. m. m.

Kolding.

MATERIAL- & MEDICINAL-VARER.

**HUSHOLD-
 NINGS-
 ARTIKLER:**

- Høle og damp-
støtte egte
- Krydderier,
- Citronolie,
- Citronsyre,
- Chokolade,
- Husblas,
- renset Potasse,
- Ris, Sago,
- Sæp, Sukat,
- Stivelses,
- syttet Ingefær,
- Vanille m. m.
- Soda, Søber,
- Svampe,
- Blaanings-
midler m. m.
- Dalkatse-
- sager, som:
- Pickles,
- Champignons,
- Capers,
- Kaspais
- Sundhedsalkør
m. m. m.

C. MILDENSTEIN,

Kolding.

H. P. Hansen,

Glarmester,

Hjørnet af Vestergade og Kirketorvet,
 anbefaler sig med Udførelsen af alle til Faget hen-
 hørende Arbejder.

Indramning af Skilderier
 udføres smukt og billigt.

Udsalg af:

forguldbte Vister, Fotografirammer, Glastagsten,
 Spejle m. m. m.

Sandskemager N. Hoff,

Taasbygade Nr. 118,

Kolding,

anbefaler sit Udsalg af

Sandsker fra N. F. Larsen
 i Kjøbenhavn.

Alt hørende til

Bandagearbejde

anbefales.

Reparationer udføres.

Chr. Hansens Enke,

28, Faarbygade 28,
 KOLDING.

Manufaktur-, Klæde- og Lærredshandel,

semt

alle Artikler for

Modehandlerinder,

anbefales

til Nutidens billigste Priser.

W. Crüger,

Blikkenslager,

Adelgade, Kolding,

anbefaler sit Udvalg af alt til Blikkenslager-
Professionen henhørende.

Alt Slags

Bygnings- og Gasarbejde

udføres hurtigt, solidt og billigt.

Alt til

Mejeribrug

leveres efter Bestilling til Nutidens billigste Priser.

W. Crüger,
Adelgade, Kolding.

C. FRANKMANN'S UHR-ETABLISSSEMENT,
Cortet,
Dohms Gaard.

Lomme-Uhre

i Guld.

Stort Udvalg i:

Lomme-Uhre

i Sølv.

Pariser-Tafeluhre og Regulatorer i mange forskellige Størrelser og med
franske og amerikanske Værker, samt Stenuhre med 8-Dages og 24-Timers Værker.
Briller, Thermometre, Kikkertøer, Louper og Aneroid-Barometre.

Alt følges til de billigste Priser.

B. Dangaards Herre-Ekviperingsforretning,

Eder. Klostergade Nr. 395

(ved Siden af Hr. Konditor Buhl),

bringes et æret Publikum i behøvelig Erindring.

Gjæve og ordinære færdighede Serreflæder

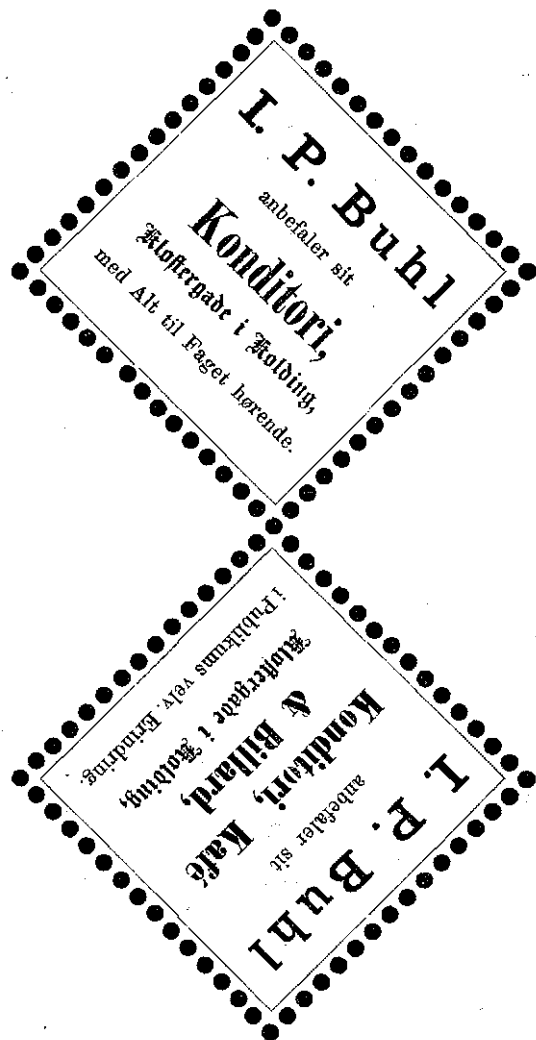
forefindes i stort Udvalg.

Skindfrakker i alle Størrelser høves paa Lager.

Alt sælges til betydelig nedsatte Priser.

32

33

Familie- og Skrædder-Maskiner af Singers Princip, Skomager-Maskiner eller Cylinder-Maskiner, transportable Skrædder-Maskiner, smaa Haand-Maskiner og Kjædestings-Maskiner.

Linds forbedrede Taylor
erholdes ogsaa som Træde-Maskine.

Linds forbedrede Taylor
er anerkjendt for at være den bedste Haand-Synskine.

Samtlige Maskiner sælges kun mod Garanti.

C. Andersen,
Søndergade 343.

C. Andersen,

Søndergade 343,

anbefaler:

Stort Klædelager.

Damprensede Fjer og Dun.

Lager af hvide Varer.

Danske Lærreds- og Bomulds-Varer.

**Kjøletøjer,
franske og engelske.**

Sirts og Percals.

Sorte Silkevarer.

Kaaber og Shawler.

Nødvendigheds-Artikler.

**Alt sælges til de billigste
Priser.**

C. Andersen,

Søndergade 343.

Bundtmager

M. Grünbaum,

Kirketorvet

(ved Siden af „Kold. Solkebl.“s Bryggeri),

anbefaler sig med et stort Udvalg af

nyeste Pariser-Kaskjetter

samt

Peltssager,

som sælges til meget billige, men bestemte Priser.

Filt- og Straahatte

haves stedse paa Lager.

Vildtskind kjøbes

til Dagens højeste Pris.

☛ **Reparationer udføres hurtigt og billigt.**

M. Grünbaum.

J. I. Gyndersen,

Snedker,

Laasbygade Nr. 45.

Da jeg i flere Aar særlig har lagt mig efter at forarbejde smukke og solide

Stole, Sofaer og Borde,

tillader jeg mig herved at anbefale samme til Byens og Omegnens ærede Beboere.

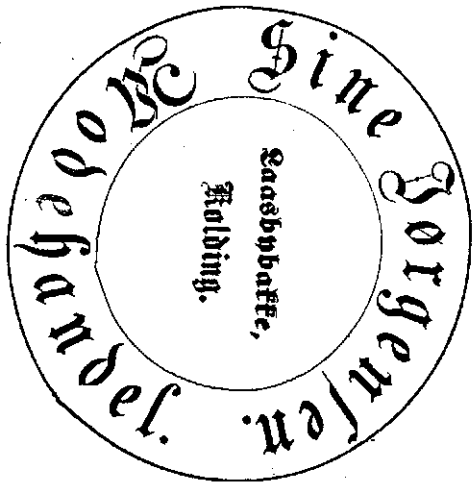
For øvrigt anbefaler jeg mig med alt til

Snedkerprofessionen

henhørende.

Snab der ikke haves færdigt, ekspederes paa kort Tid.

For Arbejdets gode og solide Udførelse indestaas.

Erhørene Simonfen,
Skolgade Nr. 228
(lige over for Skolen),
København
of
Manufakturere
til
bekente priser.

38

Hatte-Etablissementet i Adelgade

(tæt ved Torvet)

er stedse forsynet med et stort Udvalg af

Silke- og Filthatte i moderne Façons

samt

Filtsko og Saaler, Ridedækkener, Murer-Pudsefilt og Filtreposer.

☛ **Alt til de billigste Priser.** ☛

Reparationer udføres hurtigt, propert og billigt.

O. J. Lorentzen.

39

Billed- og Stenhugger- ETABLISSEMENTET,

Laasbygade,
Kolding,

er stedse forsynet med et stort Udvalg af

Gravmonumenter

og

Marmorplader,

som anbefales

til de billigste Priser.

E. F. NIELSEN.

Bager

S. M. Koch,

Klostergade,

Kolding,

anbefaler sit

Rugbrødsbageri

i et æret Publikums velv. Erindring.

Thorvald Olesen,

Laasbygade, Kolding.

Urtekram- & Delikatessevarer.

Vine & Spiritnosa.

Toiletgjenstande m. m.

Slarmesterkontifem

i Laasbygade Nr. 122

(Lige over for S. S. Sofas Efterfølger)

anbefales med Allet til Gaaget henhørende.

Smukke Skildrier, Aljemaletier, Spejle, Fotografierammer,

foryglte Gardinfænger m. m. m.

haves til udsalg.

Subramning af Stilderier

afføres hurtigt, smukt og billigt.

P. Olsen.

N. W. Bastrup,

Trælast-Foreretning

en gros & en detail.

Foreretning i Korn og Smør.
Lager af Foderstoffer, Gjødningsstoffer, Møllesten,
Tøgfiser, Sæl, Mur- og Tøgfisen etc. etc.

N. W. Bastrup i Rolding

anbefaler sit store, med alt til denne Branche hen-
hørende forsynede

Sommerlager.

Bløjebe og hørlede Børd, Panellister,
Dørgerichter etc. have's bedste paa Lager.

N. W. Bastrup's Lager af Foderstoffer

er altid forsynet med Hvedeklid, Palmekager, Raps-
kager, Hørfrøkager, Rugklid, Majs, Risfodermel,
Rullemel, Maltspirer, Palmekjærnemel etc. etc.

Samtlige Foderstoffer sælges under Ind-
holdsgaranti efter Hr. W. Steins Analyse.

N. W. Bastrup's Møllestenslager

indbefatter alle Dimensioner i rhinske, franske, en-
gelske og skaanske Møllesten. Generalagent i Syd-
og Vest-Jylland for Firmaet Bois de la Barre
i Laferte sous Jonarre i franske Møllesten, hvis
Malerfærdighed garanteres.

Guldsmed

H. C. Sundt,

201, Søndergade 201,

er stedse forsynet
med et stort Ud-
valg af Guld- &
Sølvarbejder til
billige og bestemte
Priser.

Gravering udføres.

H. C. Sundt,
Guldsmed.

Cand. pharm. B. AAGAARD,

Kjøbmand og Materialist,

er stedse forsynet med et udsøgt Lager af

Materialvarer:

Til Husholdningsbrug: Krydderier, Vanille, Makaroni, Stivelse, Salep, Soya, Sukat, Mandler, Karry, Kapers, Lemonasier, Provenceolje, The, Aseptin etc. etc.

Til teknisk Brug: Anilinfarver, Carmin, Zinnober, Dextrin, vellugtende Oljer, Potaske, Salmiak, Syre, Schellak, Stearinolje, Wienerkalk, Kobber-, Jærn- og Zink-Vitriol o. s. v.

Endvidere forefindes **et velassorteret Lager af alt til Urtekram- og Delikatessevare-Forretningen hørende**, saasom: en udmærket kraftig, friskbrændt Kaffe, The i mange Sorter, Chokolade, Top-Melis, St. Croix-Sukker, Demerara-Sukker, Fariner o. s. v.

Smørfarve, Ostefarve og Osteløbe.

SÆBER og PARFUMERIER.

STORT UDVALG AF VASKE-SVAMPE.

Fabrik af Frugtsafter, Punschessenser og Likører samt Udvalg af Vine og Spirituosa.

Eneste Hoved-Udsalg

for Kolding og Omegn

af den ægte Brama-Livs-Elixir, Hoff's Maltpræparater, Frederiksens berømte Haarelisir, Patentsaaler, Tandhalsbaand, Aachener Thermesæbe (mod Spat og lignende Sygdomme hos Heste) samt Pulvere mod Kalvekastning.

Malervarer, Tapeter, Farvevarer og Likhiste-Zirater.

Fabrik og Lager af: Pakfarver og Magentapulver, Kakelovaspulver, Blanksværte, Fedtsværte, Seletgjøssværte, Blæk, Bitteressenser, Kulør, Soya, Haarolje, Eau de Cologne, Røgelse, Røgelseessents, Pomade, Pletrand.

H. M. Lødings Bog- og Papirhandel.

Bøger,

uindbundne og indbundne,
saavel i simpel Indbinding som i Pragtbind.

Skrive-Rekvisiter.

Tegne-Rekvisiter.

Papir.

Kunst- og Galanterigjenstande.

Lejebibliothek.

Hvad der ikke findes paa Lager, forskrives hurtigst.

Bøger sælges til den sædvanlige, bestemte Pris.

Priserne ere paa **Ait** yderst billige, men faste.

Helligkorsgade,

lige over for Tobaksfabrikant Bruun.

H. M. Lødings Bog- og Papirhandel.

Helligkorsgade,

lige over for Tobaksfabrikant Bruun.

Sadelmager
P. Petersen,

Laasbygade 138,

Kolding,

anbefaler sig med alt til

Sadelmagerfaget

henhørende.

Navnlig fremhæves et smukt Udvalg i

Rejsetøj,

saasom: **Rejsesufferter** i forskellige Størrelser,
Badsække samt **Dame- og Herretascher.**

NB. Sufferter og Badsække udlejes.

Montering af alle Slags Broderier
udføres.

Et smukt Udvalg

af

Fodstamler,

saar vel søjefede som drejede,
bringes i Publikums velvillige Erindring.

Ingwardt Clausen,

Østergade Nr. 358

(lige over for Wisbechs Boglade)

anbefaler

et velassorteret Lager af alt,
hvad henhører til

Mode- og Manufaktur-
turhandelen.

Fabriks-Udsalg af inden-
landsk Manufaktur.

Stort og kourant Lager af
Klæde og Buckskin

samt

stort Oplag af Kornsække
til bekjendte billigste Priser.

Ingwardt Clausen,

Østergade Nr. 358.

Mærk! Stort Prøve - Udvalg i
Møbelstoffer i alle
Farver, hvorefter Bestilling mod-
tages og ekspederes paa 3 à 4 Dage.

Fr. Schonebeck's
Barber- **Haarstærer-**
Stue **Kabinet**
 (Østergade Nr. 360)

anbefales.

Udsalg af: Brok-Bandager, Fontanellebind, Luftpuder, Ispunge, Forbindingsbind, Suspensorier i mange forskellige Genre, Respiratorer, Moderkrause, Hysterophorer, Gummi-Strømper (Ankel-, Knæ- og Lægge-Stykker), Modersprøjter, Saar-sprøjter, Klysepumper, Ørensprøjter af Gummi, Mælkesugere (Bryststømmere), Mælkeholdere af Glas og Gummi, Dorte-hætter, Gummi-Lærred til Syg-senge og Dugger m. m. m.

Alt sælges til de billigste Priser.

Sammesteds foresendes et smukt Udvalg af
Toiletsæber, Pomader og
Haarspiritius.

Særlig anbefales „Danse Haarvand“, anbefalet i „Ugeskrift for Læger“.

Fr. Schonebeck.

Postfuldmægtig Petersen,
Kolding Postkontor.

anbefaler:

Pengekonvolutter

med paatrykt Taxt for Pengesendelser.

Lodsedler

til „Sygehjemets Varelotteri“ og „Haandværkerforeningens Industrilotteri“.

Bager H. Schulz,

Laasbygade,

Kolding,

anbefaler sig i Publikums Grindring.

Befstillinger

saavel paa store som smaa Skager modtages.

Wiener- og Dresdenerbrød

faaes daglig friskbagt.

Bødder

H. Hansen,

Laasbygade,

(lige over for Hospitalsgade),

er til enhver Tid forsynet med et stort Dp lag af
alle mulige Slags

Bødderarbejder

af gode Materialier,

gødt og folkt forarbejdede, som anbefales
til de billigste Preiser.

J. Jørgensen,

Østergade,

Kolding.

Guld- og Sølvvareforretning.

Udsalg

af

ELEKTROPLET.

M. S. Balling i Østergade.

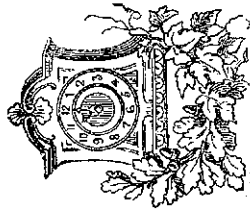

Største Udsalg af:
Sølv-Cylinder- og
Ankergangs-Uhre.

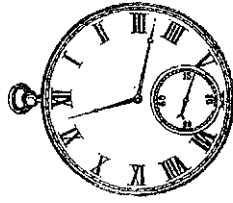

Lager af Brillor,
Pin-oc-nez,
Brilleglas, Theater-
S Stribs-Siffester,
Barometre.

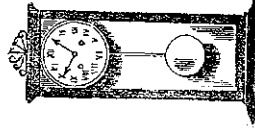
Største Lager af:
Guld Herre- og
Dame-Uhre.

Lager af:
Parisier-
Laffeluhre.

Lager af:
Schwarzw.-
Laffeluhre.

Lager af optiske og musikalske Instrumenter.

Største Udsalg af:
Wiener- & amerikanske Regulatorer.

Stort Udsalg af:

Harmonikaer med smukke, Klangfulde Toner.

Reparationer udføres hurtigt og godt til Tidens gangbare Priser.

Østergade. **M. S. Balling.** Østergade.

Silkehatte.

Taasby-gade. Hatte-Etablissement. Efterfølger.

Taasby-gade. P. Christensens.

Filtatte.

Straahatte.

Stofhatte.

Højhus & Søn,
 Østergade Nr. 355,
 Kolding.

anbefales fra min Forretning.

De gte Havana=Cigaretter,

hvoort lærlig fremhæves:

Cigaretter i Høit Hvald,

fant

Stog, Straa= og Smus=Tobatter

Skomager

Ole Iversen,

Laasbybakke Nr. 97,

Kolding,

anbefaler sig med Udførelsen af alt til

Skomagerprofessionen

henhørende.

Blikkenslager D. Koops,

Klostergade i Kolding,

anbefaler sig med:

**Et stort Udvalg af solidt og smukt
hjemmelavet Blikarbejde.**

Bygningsarbejde

udføres godt og billigt.

A. T. Froh,

Saasbygade.

**Solonial-, Utefrans-, Sajsance-
og Særhandel.**

Slager af Portland's Cement, Sulsfiser,
faldslæs. Ører, Skrobber & Spinefringe.

E. Friis.

Kolding Damp- & Vindmølle.

Lager og Udsalg fra Møllen af
alle Sorter Mel og Gryn i smukke Varer.

Affald til Kreaturfoder
forefindes stedse i meget stort Udvalg.

NB. Alt sælges til de billigste Priser.

62

G. E. Stegaard,

Gartner og Stierhandler,

Søi. af Bøffergade, ved Sirklen.

Fager af damprensede Hjer og Høn,

færdige Sengklæder,

uldrer og linrede Sølfrer.

63

Frøhandel.

Alle gangbare Sorter Sæder, Skomfens og
Skaffers anbefales i egne, spiredygtige Parer.

Høvederlag, Plantning og Græbelsering

udføres.

Udfaarne Arbejder.

(Brommeredstje ved Høstingen i Aarhus 1876.)

Fonteller,

gyldebræder,

Skismapper,

Fotografirammer,

Skjortebluse

m. m. m.

A. Nissens

Dampkærteri, Uldspinderi, Farveri, Stamperi,
Trykkeri og kemiske Værkeri.

Til Færbning

modtages alt til Faget henhørende.

NB. Færbred og Trister haves til Udsalg.

Strompegarn i alle Farver, af egen Fabrikation,
haves paa Lager.

A. Nissen,

Laasbygade Nr. 25, ved Nørreport.

64

Færbred og Drejl.

Mode- & Manufakturhandel,
C. NIELSEN,
en Gros & en detail,
Laasbygade 43.

Fjer og Bunn.

Bolster og Mankin.

Flæde og Hudskin.

65

Drejer
P. Pedersen,

Adelgade 243, ved Torvet,
 anbefaler

et stort Udvalg af Tobakspiber,
 Spinderokke og Garnvinder, Fodskamler,
 Haandklædestativer, Stumtjenere,
 Garderobe- og Haandklædeholdere,
 Røgle- og Pibebrætter,
 Børnegynger,
 Sav- og Skuffeknapper,
 Kageruller,
 Syftruer, Træbakker, Spadsferestofke,
 Friser- og andre Kamme m. m.

Et lille Parti Vegetøj
 sælges meget billigt.

Lodsfedler

til

Inlands Hærelotteri

forhandles.

FREDEK JENSEN,

Åasbygade Nr. 78.

Korn- og Smørføretning.

Lager af

Søderfløffer, Gement m. m.

Adolph Petersen,

Adelgade Nr. 244.

Bogbinderi og Æskefabrik.

Bog-, Papir- og

Galanterihandel.

Hatte- og Kappeæsker

i alle Størrelser.

Bøger indbindes.

LAGER AF

Protokoller, Klader og Kontrabøger,

samt alt til

Skrive- og Tegnemateriel

enhørende.

Salmebøger,

Skolebøger og Skrivebøger.

Skrivpapir, Postpapir og

Konvolutter

til Fabrikspris.

Album, Lommebøger og

Portemonnær.

Bundtmager L. Marcus

paa

Torvet,

Peltsvare- og Kaskjet-Fabrik,

anbefaler

et stort og velassorteret Lager af

Peltsvarer og Kaskjetter

samt

Filthatte og Straahatte

i moderneste Façons

til de billigste Priser.

Alle Sorter

VILDTSKIND

kjøbes

til Tidens højeste Priser.

L. MARCUS,

Bundtmager.

Snedker J. DAHLS
Møbelmagasin,

Laasbygade Nr. 70,

er forsynet med

smukke og moderne Møbler

til Tidens billigste Priser.

NB. For Arbejdets Godhed indestaas.

P. C. Hansen,
Guldsmed,
Laasbygade Nr. 100,
 anbefaler
et Udvalg i Guld- og Sølvvarer
 samt
Elektro-Sølvplet
 til billige Priser.

M. H. Stahnke,

Torvet i Kolding.

Isenkramhandel,

Kortevarer,

Porcellæn,

Glasvarer,

Galanterivarer,

Segetøj.

Lager af: engelske og
 amerikanske Værktøjer
 og Avlsredskaber
 en gros & en detail.

Joh. & E. Grau i Kolding,

Hjørnet af

Laasby- og Kathrinegade.

Delikatesse- og Urtekræmhandel.
Vine og Spirituosa.

Tobak og Cigarer.

Saandsæber og Parfumer.

Viktualieforretning

i alle Sorter Fødevarer.

Mel- og Grønhandel.

Stort Oplag af Mejeriøst,
som sælges i Partier (hele Produktioner kjøbes).

Lager af Glasvarer, Porcellæn,
Fajance, Stentøj, bornholmsk
Fajance og Terracotta.

Galanteri- og Kortevarer.

Snartikler og Baand.

Lager af Foderstoffer.

Kunstgødning

fra forskellige Fabrikker.

Alle Slags Avlsredskaber m. m.

Da jeg har anlagt og baseret mit Lager paa d'Her. Handlende paa Landet, saa anbefaler jeg mig som en meget billig Sælger, hvilket man bedst kan overbevise sig om ved at træde i Forbindelse med mig.

P. Schmidt,

Sadelmager,

Taasbygade, Kolding,

anbefaler sig med Udførelsen af

alt til

Sadelmagerprofessionen

henhørende.

Handel

med saa vel nye som brugte

Vogne.

P. Schmidt,

Sadelmager.

Skrædder F. Lindemann.
Alle Slags
Herre-Flædningsstykker
 forfærdiges.
Lager af Klæde
 forefindes.
Taasbygade, Kolding.

S. S. Sørensen
Brug- og Sæbebrøds-
Bageri,
 Bøfregade, Kolding.

Den ny Slagterboutik

i Høffdingsgade

er stadig forsynet med

et godt Udvalg af Kjød,

som anbefales et æret Publikum.

P. Jochumsen.

Glarmester

K. P. Andersen,

Adelgade,

Kolding,

anbefaler sig til Byens og Omegnens
ærede Beboere.

Alt til Huset henhørende

udføres stedse med Akkuratessse

og til de billigste Priser.

NB. Maltkøller, flettede Hammer og andre Jærntraadsarbejder udføres.

Maskemager

C. Hansen,

Saasbygade Nr. 92.

Udsalg af:

Mælk-, Bløde-, Gøst- og Suppesier,

Temser i alle Størrelser,

Kornsolde af Jærntraad og Stinner.

Jærntraadsbævt til Maskinsolde,

Grusharper, Flueskabe,

Spisefammer: og Skjældbæinduer.

Hørbejler,

Fuglebure og Musfælder

i forskellige Størrelser.

Et stort Udvalg i:

Droscher, Armbaand,

Stoffekamme og Væskenaale.

Rips og Legetøj,

samt en Mængde bedre Ting,

passende til

Købelskæbs- og Julepræsentier.

NB. Maltkøller, flettede Hammer og andre Jærntraadsarbejder udføres.

Uhrmager N. Lauridsen,
Laasbygade Nr. 49
(tidligere i Seest),
 anbefaler:
Et godt Udvalg af
Lomme- og Stueuhre, Brillor, Thermometre,
Gradestokke og Barometre
til de billigste Priser.

Udsolget af indv. Fabrikvareer
 til nirkelige Fabrikpriser

er i Østergade Nr. 360 hos

Carl Madsen.

Rødt, Kirisag, Sækskin, uldne Sjaamler, Puff-
 behæner, Skindum (rødt, hvidt, graat og blaat),
 Ullgarn, uldne Sjuncuar, Bomulds Salmurung, ulden
 No., alle Slags Bølser, bleget og ubleget Bomulle,
 fjernt færrød, Conflarred fra 16 Øre, Bomulds-
 tørklæder, Hankin i alle Farver m. m. m.

Bomuldstoier og Sæergarner i mange smukke
 Monstre og for hois Sæghed indehaad.

Embøbere fort Sæpseudalg af Bomuldstøier og Sæer-
 garner, fra puad tte haues paa Sæger, forhaafes paa 2—3 Dage.
 Sør og Slaandærrøder, blegebe og ublegebe Damalles
 Duge med Cennetter, Dugebril og Dætkeril med Cæ-
 nieter, Gaandlaedervil, Konkerle af Drejl (pr. Stk. 1 Kr.).
 Udsalg af fuldstændig damprensede Sænsæffer
 og Dun i nye, reelle Sæter til aldeles befaente, yderst
 billige Priser.

Et meget stort Udsalg af fine Særtter fra
 25 Øre, rigtig fine 33 Øre, Percales 40 Øre, Damlas, Gols
 lams Sæder olam, Sæirting i beble bløbe Sæer, ulden Sæpre-
 tur, fra 30 Øre.

Sjolekøffer

i hat og halo Uls samt halo Sille, forte Særtstøier, som tte
 beffe, haafte Udsalg af forte Sjolestøier i alle forskællige
 Sæffer til de billigste Priser.

Sille Slags Sæffer, ublegebe, farvebe, taundne og
 utaundne, samt Slaandærgarn og Slaandærgarn.

Priserne ere aldeles befaente.

Carl Madsen,

360. Østergade. 360.

(Madsens gl. Boulik.)

CHR. KYSTER,

Adelgade Nr. 222,

Kolding.

Bestilinger

paa Alt til Skomager-
professionen henhørende
udføres smukt, godt og billigt.

Udsalg af Gummi-Galoscher.

Udsalg af Herre-, Dame- og Børn-Fodtøj.

Chr. Daugaard,

Laasbygade,

Kolding.

Garveri

og

Læder-Udsalg.

M. Brevsens

Serre-Skippersforretning,

Stendebanen Nr. 332,

anbefales med et stort og smukt Udsalg af

færdigsmede Herreflæder

til Sibens billigste priser.

Stort Udsalg af forskellige Slags Udvarer.

Støvler og Sko,

faa vel for Søetter som Damer, haabes folidbt forarbejdede.

„Kolding Avis”s
Bogtrykkeri,

der er bleven forsynet med
et stort Udvalg i
ny og smagfulde Typer,
udfører

TRYKNING

af:

Bøger,
BLADE,
Tidsskrifter,
SANGE,
LOVE,
Priskuranter,
Regninger,
TABELLER,
Regnskaber,
PROTOKOLLER,
Meddelelser,
CIRKULÆRER
m. m. m.

Alt udføres hurtigt, smukt og billigt.

Sadelmager
M. J. Andersen,

Laasbygade Nr. 99

(4. Sted fra Udelgade),

anbefaler det stærke Lager af

Seletøjer, Sadler, Ridetøjer,
Kuffertter i alle Størrelser,
Badsække, Dame- og Herre-Taske,
Børnetornystre, Jagttaske,
alt af nyeste Fabrikat,
smukt og solidt forarbejdet af bedste Materiale,
som sælges under fuldstændig Garanti
til billige, bestemte Priser.

Et righoldigt Lager af

Rjøre- og Ridepisse, Børnepisse,
Kane- og Jagtpisse.

Møbler og Bogne

modtages til Polstring.

Reparationer og Bestillinger
paa alt til Føget henbørende udføres
hurtigt, smukt og billigt.

Guldsmed
N. NIELSEN,
 Slotsstræde,
 tæt ved Torvet,
 anbefaler sit Udsalg af
Guld- og Sølvarbejder
 samt
ELEKTROPLET.

Andreas Knæster,
 Adelgade ved Torvet,
 lige over for Bundtmager Marcus.
 Mit Udsalg af
Herre-, Dame- og Børnefodtøj
 er forsynet med et stort Udvalg, saa vel af
 eget Arbejde som fra de bedste Skotøjs-
 fabrikker, som anbefales til de billigste
 Priser.
Bestillinger og Reparationer
 udføres hurtigt og billigt.

A. C. Fjendby paa Torvet
 anbefaler sit Rager og Udsalg af
forfællelige Ølporter,

facsim:

Albani Kæjerhøl, Adenise Hvidtøl i flere Slags samt Carlsberg
 Porter, Ragerøl og Bier.

Sigeeles anbefales:

Soda- og Selterband samt Simonader.

A. Holdt,

Snedter og Maskinbygger,

Blæsbjerggade, Kolding,

anbefaler sig med

Kornkæbe- og Menskemaskiner, Blæse-
bølge, Brødfjæremaskiner, Dørtrøpf-
pumper, Sjørueværker og Teglværks-
Redskaber.

Bødker S. Petersen,

Hjørnet af Kloster- og Slotsgade,

er til enhver Tid forsynet med

Husholdnings- og Mejeriarbejder,

vel forarbejdede og af gode Materialier,

som anbefales

til Lizens billigste Priser.

A. Jacobsen,

304. Østergade. 304.

Mode-, Manufaktur-,

Klæde- & Lærreds-Handel.

Oplag af

SYMASKINER.

Lager af Tjær og Dun.

J. J. Wisbechs
Bog-, Papir- & Galanterihandel,
Østergade i Aalbing.

Bøger.

Postiller, Andagtsbøger, Skolebøger og Salmebøger, indbundne i smukke og solide Bind; smukt indb. Bøger, passende til Jule- & Nytaarsgaver, samt øvrige ny udkomne Bøger.

Kirkebøger,

trykt paa hollandsk Biskube. Bestillinger modtages og udføres hurtigt.

Bogbinderi.

Alt hertil hørende udføres hurtigt, smukt og solidt.

Hovedbøger.

Journaler, Kasse- & Kladdebøger samt øvrige til Bogføring hørende Protokoller i smuk og solid Indbinding.

Skrivematerialier, Kontor- og Tegnerekvisitter.

Papir.

Skriv- og Postpapir en gros & en detail; elegant engelsk Dame- og Biletpost med tilsvarende Konvolutter; Kardus, Makulatur og Papirposer, hvorpaa tilstaaes Rabat i større Partier pr. Kontant.

Gulvpap,

som Underlag til Gulvtæpper.

Prima asfalteret Sten-Tagpap

fra d'Hrr. Culmsee & Søn i Kjøbenhavn.

Tapeter,

saavel inden- som udenlandske, til billige Priser.

Musikhandel.

Violiner, Buer, Strænge samt øvrigt Tilbehør; Fløjter & Harmonikaer; Noder bestilles i Løbet af 2 à 3 Dage.

Galanterivarer.

Brevtasker, Cigarfontæler, Portemonnær, Skrivemapper, Etuier samt forskellige Nips- og Galanterisager.

Sukkerkøger N. Nielsen,

Laasbygade,

anbefaler sit Udsalg af alle Slags

Kolonialvarer

samt

Tobakker og Cigarer

m. m. m.

Farver Edu. Mortensen,

Søndergade i Rolding.

Alt til Saget
henhørende
anbefales.

Udsalg

haves af:
Hjemmevævet Høer-
garn, hjemmevævet
halvuldent Frakke-
og Benklædesøj,
blaat linned Do.,
føreligt vævet til
Arbejdsbrug,
farvet Færd,
farvede Dviser
i alle Str. og Farver,
farvel, meleret og
hvidt Strikkegarn.

Ud

modtages til Kartning
og Spinding, ligesom
det tages i Bytte mod
Svergarn.

Farver Edu. Mortensen,

Søndergade i Rolding.

F. Wichmann,
Klostergade i Kolding.

Kolonial-, Artekram-
og Delikatessehandel
en gros & en detail.

Lager af
ægte hollandske Røgtobakker.

Stort Lager af CIGARER
(importerede, Bremer-, Hamborger- og dansk
Fabrikat) til de billigste Priser.

Oplag og Udsalg
af
Vine & Spirituosa

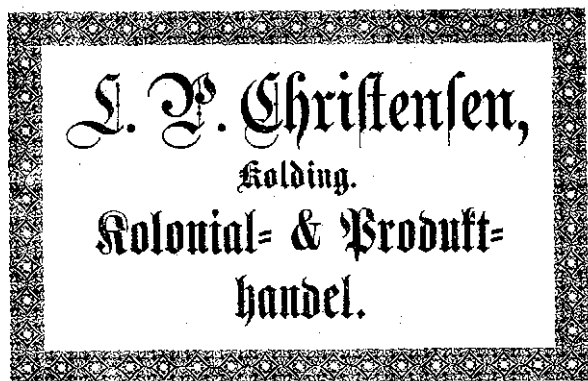
fra
kgl. Hofvinhandler
Baagepetersens Efterfølger
i Kjøbenhavn.

Poul Roed.
Lager af Foderstoffer,
som sælges under Indholdsgaranti
efter W. Steins Analyse.

Kommission
for
Landbrugsartikler
og
Maskiner.

Kontor og Lager
hos
W. S. Roed i Adelgade.

ROED

Gjæstgiveriet

i „Fremad“'s Gaard

anbefales Byens og Omegnens
ærede Beboere.

➔ Staldplads foresindes.

Erhødigst

A. Jakobsen,
Laasbygade.

Svensk Genfjens Bogfabrik

Laasbygade 51,
(før i Hambrup.)

Udsalg af forskellige Bøger.

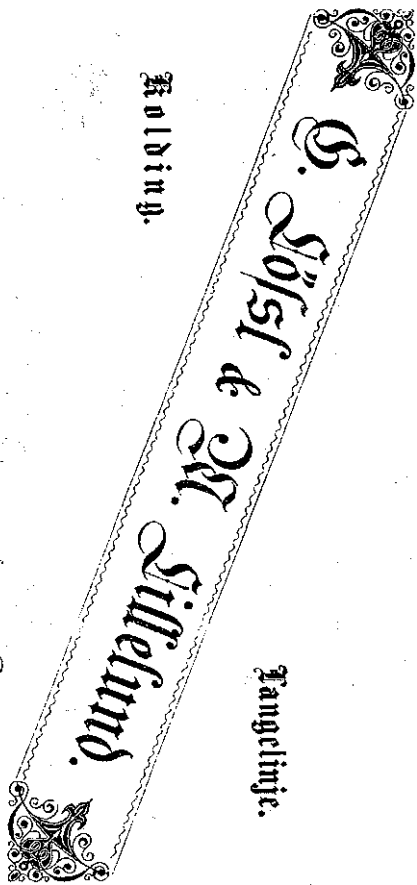
Bestillinger modtages paa Randanere, Rejsebøger, Kalesche-, Jagt-, Raabaler- og Stræbde-Bøger, samt enhver Slags Bøger til Arbejdsbrug, saa vel med som uden Billeder.

Mine Bøgenes Solbitet haaber jeg er de fleste bekendt, og da jeg nu udsælger agter at besætte mig med Fabrikation af Bøger, er det mig muligt hurtigere at udbyde enhver Bestilling. ➔ Bøgerne sælges under 2 Mars Garanti.

➔ Brugte Bøger tages i Bytte. ➔ Reparationer udføres.

Symaskine-Fabrik.

Reparationer af Symaskiner samt alt til det mekaniske Fag henbørende udføres med Akkuratse.

Folding.

Fangelinje.

Apparater og alle øvrige Uenslifter til Symaskiner samt Maskindele, Svaale og Maskinøje forefindes.

Udsalg en gros & en detail.

J. Harboe,

Klostergade Nr. 390,

1. Sal.

Tager og Udsalg af
Herre-, Dame- og Børnefodtøj

fra
Kjøbenhavns Skotøjsfabrik.

CARL RABEN,

Østergade Nr. 305.

Mode- & Manufaktur-
Handel

samt **Systue** for

Dameskræddersyning.

70
Karetmager G. Tusche

og
Smed H. Jensen,

Klostergade,

anbefale deres Udsalg af

alle Slags Vogne,

saa vel elegante som simplere.

Alt til Vognfabrikationen

enhørende

udføres hurtigt, solidt og billigt.

Reparationer

udføres.

Gamle Vogne

tages i Bytte.

Otto Borells
Konditori, Restauration
og Billard

paa Østergade

anbefales et øret Publikum med veel og proper Betjening.

All efter Kæbbens Forordninger.

EN GROS & FABRIKATIONSHANDEL.
J. G. Albinus,
Klostergade, Kolding.

Flæde-
 Fabrik.

Uld- & Tinned-
 Væveri.

Kun de allerbedste Varer blive lavede og solgte fra mit Udsalg.

Uld kartes, spindes, meleres og fabrikeres til færdige Varer.

Uld kjøbes.

Uld byttes med Varer.

J. G. Albinus.

Drejere

G. T. Høllsein,

Saasbygade Nr. 110,

anbefaler sit Udsalg af alle Sorter

Fiber

samt alt til Køget henhørende.

Reparationer af:

Symaskiner og Jægtgeværer
 udføres.

Skæring af Skruelappe
 for Smede,

baade links og rechts, i alle Dimen-
 sioner, fra 2 Tommer til 8 Tommer.

Skruelikspindler skæres.

Sadelmager
N. Hansen,
 Klostergade,

anbefaler sig med Udførelse af
 alt til

Sadelmagerfaget

henhørende.

 Reparationer udføres.

N. P. Søndergaard,

Karetmager,

Laasbygade,

(Gjæstgiver Andersons Gaard).

Alt til

Karetmagerprofessionen

henhørende udføres hurtigt og billigt.

For Arbejdets Godhed indestaas.

NB. Gamle Vogne tages i Bytte.

Rolding Folkebank i Rolding.

Bankens Kontor er i Selligforsgade
 Nr. 345.

Kontoret er aabent hver Søndag fra
 10 til 1 og fra 2 til 4.

Bankens Forretninger ere:

Køb og Salg af Anvisninger og Bøxler paa
 Ind- og Udlandet, af Obligationer og Aktier
 samt andre i Handelen gaaende Værdipapirer.

Foruden **Diskontering af Bøxler** gives **Laan**
 mod Pant i Værdipapirer og mod Kavtion.

Fremmed Mont kjøbes og sælges.

Indlaan modtages til Forrentning paa kortere og
 længere Tid til 4 à 4½ pEt., og af Penge, som
 indfattes paa Folio, svares 2 pEt. pro anno.

Endvidere virker Banken som

Sparekasse.

Betingelserne i denne Afdeling ere 4 pEt.
 pro anno af Indlaan, hvorhos enhver Sparer paa
 visse nærmere Vilkaar faar Andel i 10 pEt. af
 Bankens Udbytte. Udbetalinger i denne Afdeling
 ske i Reglen uden Opsigelse.

**Begrundet paa mine direkte Forbindelser
med Fabrikker, Fabriksudsalg, Eneudsalg o. s. v.**

er

det allerbilligste Oplag af

Manufakturvarer

Rendebanens billige Udsalg

(lige for Søndergade).

Den ny Herreekviperings-Forretning

frembyder det **billigste** og **bedste** i:

Frakker, Jakker, Benklæder og Veste m. m. m.

Hele Klædninger leveres i Løbet af en Dag efter
nyeste Snit fra eget Skrædderi.

NB. Mine bekendte udmærkede

Synmaskiner

sælges fremdeles **til Fabrikspris.**

Ligklædninger til Voxne og Børn,

Tigkranst, Gravvers m. m.

af Harders og Grundtvigs bekendte, billige Fabrikat.

C. JENSEN.

Carl Hartmann,

Maler & Vognlakerer,

Slotsstræde, tæt ved Torvet.

Lager og Udsalg

af alle Slags smukt malede og holdbare

Rullegardiner

af egen Fabrikation

til de billigste Priser.

Alt Slags

Bygningsarbejde

udføres.

Forgyldning og Oplakering

af

Bliksager

paatages.

Dekorationer udføres.

Møbelmagasin og Samfundsbank.

Handtegnede anbefalede sit Hædigt vel forsynede Fager af Hæbde-
træs, Mahogni og malede Møbler samt et stort Kjøbvalg i Spejle og
Spjeglglas, Fighiser og Fighise-Biraler.

Saabærket paa Hæmmevæn anbefales med Seeming af Dæmmer,
Bærdøer, Sæbler og Bløkker, samt Sæmning af Stole- og Hognitæ i
hvitken som helst Sæmning.

 Alt leeres hurtigt og billigt.

H. S. Johansen,
Sæffingsgade i Rolding.

Børnevognsfabrikken,

Ostergade,
(Kjøbm. A. Jacobsens Gaard),

anbefaler

et stort Udvalg af Børnevogne,

solidt forarbejdede,
til billige, bestemte Priser.

Iver Iversen,

Stomager,

Ostre Klostergade, Kolding,

anbefaler sig med alt til Faget hørende

i solidt og smukt Arbejde.

Bestillinger modtages.

Reparationer udføres hurtigt.

Klæde & Buckskin.	
Fabriks-Udsalg af indent. Manufaktur.	<p>348. Helligkorsgade. 348.</p> <p>P. SIMONSEN.</p> <p>fige for Sørensons Hotell.</p>
Mode- & Manufaktur-Forretning.	
Hvide Varer.	

HØJSKOLEBLADET.

TIDENDE FOR FOLKELIG OPLYSNING.

UDGIVET AF
KONRAD JØRGENSEN,
KOLDING.

Hver Uge udgaar et 16-spaltet Nummer til en Pris af 1 Kr. 15 Øre (i Kolding Postdistrikt 1 Kr. 11 Øre) Fjerdingaaret. Bestillinger modtages paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt i Bogladerne. For Kolding Postdistrikts Vedkommende (By og Land) modtages Bestillinger ogsaa hos Udgiveeren, Adelgade, lige over for Kirken.

Kolding Folkeblad

eller

Syd-jydsk Tidende,

udgivet af Hoffenhjingsmand C. Berg,

redigeret af Enevold Sørensen,

udgaar hver Søndag i holt, trykhat Form. Bestillinger modtages paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt paa Bladets Kontor, Adelgade, Kolding.

Paa Grund af sin betydelige Udbredelse i Byen som paa Landet, egner „Kolding Folkeblad“ sig særtiligt for

Bestændigtgjæstet,

som ønskes den størst mulige Udbredelse i det sydlige Jylland.

Skomager L. C. FALK,

Kolding,

er stedsse forsynet med

ET GODT UDVALG AF

Herre-, Dame- og Børnefodtøj,

alt solidt forarbejdet af det bedste
Materiale.

Skrædder N. Hedding,

Helligkorsgade,

Kolding.

Kaalund & Henrichsen, Kolding.

Vare-Forretning en gros.

Tager af:

raat og raffineret Sukker,

alle Sorter Kaffe,

KOLONIAL- og DELIKATESSEVARER,
fine Oste.

T h e

i originale $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{10}$ og $\frac{1}{32}$ Kister
samt i Staniolpakker.

**Chokolade, Bolscher, Konfekt-
sager og engl. Biscuits.**

Ægte hollandske

Røgtobakker og Cigarer.

Havanna-, Manilla- og Bremer-Cigarer.

Lager af amerikansk og Hamborger-
Svinefedt, Petroleum, Olje, Lys, Sæbe etc.

Tager af Foderstoffer.

KONTOR & LAGER:

Klostergade Nr. 353.

J. Nielsens fotografiske Atelier

er i Sadelmager Andersens Gaard,
Laasbygade 99.

Ved hensigtsmæssig Indretning af mit Atelier og i Besiddelse af de bedste Apparater og nyeste Metoder, ser jeg mig i Stand til at levere Portræter i alle Størrelser og til de billigste Priser.

Mindre Portræter forstøres.

Stomager

H. P. Hejnsen,

Nj. af Kloster- og Slotsgade,

anbefaler sig med alt til

Stomagerprofessionen.

Reparationer

udføres hurtigt og billigt.

L. Mommers Millørs

Kafé, Billard & Restauration à la carte,

Slotsgade,

anbefales i Publikums velvillige Erindring.

for Nuttede Selskaber haves Lokale, og forværes efter Befilling.

Reel og prompte Betjening forsikres.

Marie Clausen.

Kolonial- & Produkthandel.

Kolding.

S. H. Iversen,

Kolding.

Hjørnesteedet ved den ny Agtrupvej.

Lager af:

Foderstoffer, Kunstgødning og
Portlands Cement.

Mel- og Grynhandel.

Udsalg af:

Kolonial- & Urtekramvarer,
Vine & Spirituosa,
Tobakker & Cigarer,

Haandsæber & Parfumer,
forskjellige Sorter Sædevarer,

Porcellæn, Fajance & Glasvarer,

som anbefales i bedste, prima Varer til billigste Pris.

Landmandens Produkter kjøbes.

☛ God Staldplads haves.

Damp-Farveri og Stampeværk.

Badmél modtages til Stampning og Farvning og leveres lige saa smukt som Klæde. Uldgarn farves smukt i alle Kulører samt efter enhver Prove. NB. De, som faa spundet og tillige farvet, gives 8 Øre i Rabat pr. Ød.

Bestilling modtages og ekspederes hurtigst.
i alle Farver samt Svergarn i smukke Monstre.
Bækketapper, Sæveder, Skavler
Hætte-
Gulstæder, Gulstæder og
Sjovagt og
Sjovagt og
Sjovagt og

Solding Slædefabrik.
S. H. Saksøfen.
319. Rendsbavn. 319.

Opslag og Udsalg af: Slædevarer, Soffel,
Martine, Floccone og Budestin i nyeste Monstre.
Kærbidstue Slædinger leveres efter Ønske i
Løbet af 2-3 Dage til billige Priser.

Damp-Bløjsmøli og Karteri.
Ud modtages til Stampning i alle Finheder
samt til Møliering i alle Farver.
Ud modtages til Stampning og ekspederes
hurtig.

Eh. Brøner,
Bageri & Konditori,

Rloftergade,

København.

Udsalg af:

Hvedbrød, Wienerbrød og Rugbrød

isamt

alle Sorter Smaakager,

Chokolade, Konfekt og Bryllupsukker.

Bestillinger

paa saa vel store som smaa Bager
modtages og udføres præcist og godt.

Stibskriv

leveres efter Bestilling.

H. KÜSTERS VIKTUALIE-HANDEL,

Laasbygade,

„Fremad“s Gaard,

anbefaler:

Smaa røgede Hamborger-Skinker, Oxetunger og Oxebryst samt flere
Sorter extrafine Pølser, Sardiner, Anchiovis, Hummer og Pickles.

Forskjellige Sorter Syltetøjer,

saasom:

Asier og Agurker, Kirsebær-, Hindbær- og Ribssaft etc.,
der alt sælges til Dagens billigste Priser.

Koldings billigste
Magasin for
Herreklæder,
357. Østergade, 357.

anbefales et æret Publikum med alt til Herreekviperingen hørende.

☛ Stoffer fra de bedste uden- og indenlandske Fabrikker havees paa Lager.
Bestillinger leveres fra eget Skraedderi efter nyeste Mode paa
1 à 2 Dage. Peter Dangaard.

**Den danske Landmandsbank,
Hypothek- og Værelsbanks
Afdeling i Kolding.**

Kontor: Klostergade Nr. 457.

Aabent daglig fra Kl. 10—3.

Bankens Forretninger

ere:

Kjøb og Salg af Vexler paa Ind- og Udland (alle europæiske og amerikanske Bankpladser), fremmed Mønt, Obligationer og Aktier, hvorpaa noteres Kurs. Incasso besørges.

Banken svarer:

i Rente af Penge, som indsættes paa Folio,
2 pCt. pro anno;

paa Indlaans-Bevis med 14 Dages Opsigelse
4 pCt. pro anno;

paa Indlaans-Bevis med 6 Maaneders Op-
sigelse $4\frac{1}{4}$ pCt. pro anno;

paa Indlaans-Bevis med 12 Maaneders Op-
sigelse $4\frac{1}{2}$ pCt. pro anno;

paa Sparekassevilkaar 4 pCt. pro anno.

Indskud i Sparekassen kunne i Reglen hæves uden Opsigelse.

Bankens Hypothek-Afdeling

giver Laan i faste Ejendomme og udbetaler de bevilgede Laan kontant, efter Fradrag af den ved Laanets Antagelse betingede Provision.

Brødrene Nielsen,

Søndergade i Kolding,

anbefale:

Kolonial- og Urteframbarer,

Tajance og Isenkram,

Pressejær. Vine og Spirituosa, Portland-Cement,
Tobakker og Cigarer,

Foderstoffer,

hvoraf særlig fremhæves

bedste Hvedeklid,

Kunstig Gødning m. m.
til billige Priser.

Korn, Smør, Æg etc.

Kjøbes stadig til højeste Priser, hvilket bringes i
velvillig Erindring.

Brødrene Nielsen

ved Sønderport.

J. S. LARSEN

(Hjørnet af Adelgade og Kirketorvet)

anbefaler:

Mode- og Manufakturvarer,

Modenynt,

Lærred & Lærredsvarer,

Bolster & Dynevaar,

damprensede Gaasefjer & Dun

(fri for Lugt og Støv).

Shawler & Kaaber.

Bord- & Sengetæpper m. m.

Mobel-Damask, Keps, Velour d'Utrecht,

Snore og Kvaster.

GARN-LAGER:

Embroidering, Hamborgergarn, dansk Uldgarn, Shetlandsgarn, Isgarn, Angoragarn og Stramaj.

Twist, Maskin-, Hør- og Blaargarn.

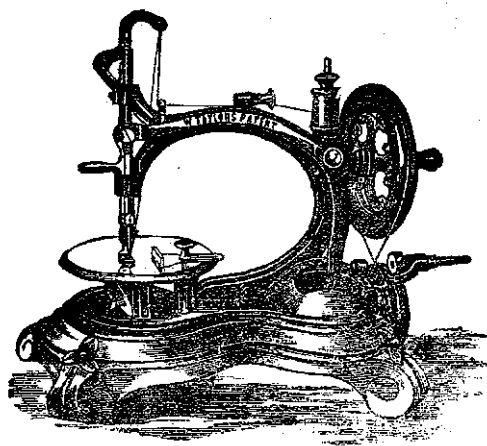
Skotøj for Herrer, Damer og Børn.

Ligklædninger og Ligkranse.

Pianoforter. TAPETER.

Lager af:

Symaskiner.

Stort Udvalg i Symaskiner til Skomager-, Skrædder- og Familiebrug

anbefales billigst og under fleraarig Garanti hos

J. S. Larsen.

Traktørstedet „Munkenborg“,

smukt beliggende en halv Fjerdingvej nord for Kolding paa Hjørnet af Vejle og Ribe Chausser, anbefales Publikum som Forlystelsessted og Holdeplads for Rejsende.

I Haven forefindes
en god Keglebane, Skydebane, lukkede Lysthuse etc.

NB. Ejendommen er ny opført med smukke og hensigtsmæssige Lokaler; paa Forlangende kunne sluttede Selskaber erholde særskilte Værelser.

Der leveres stadig gode Varer til moderate Priser.

TH. LASSON.

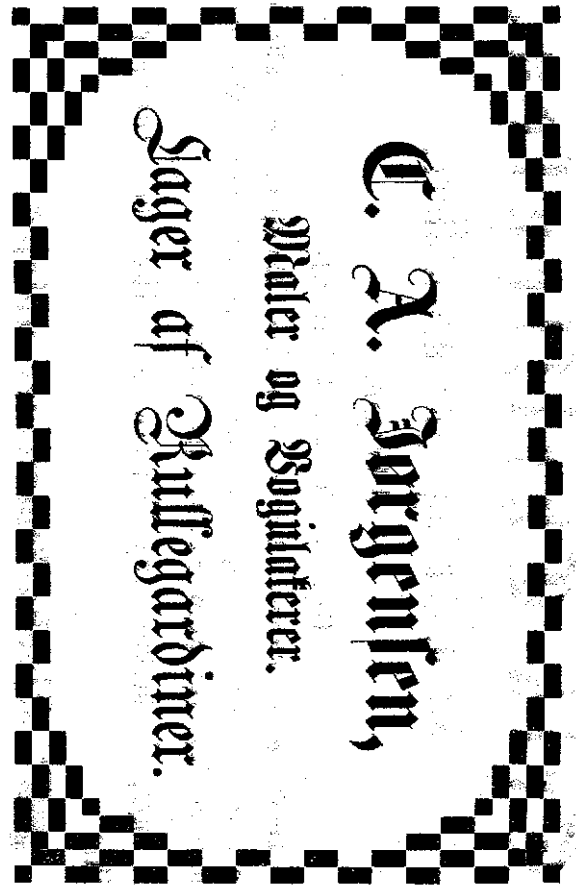
H. C. Hammershøj,
Garveri & Læderudsalg,
Vestergade i Kolding.

D. Sarboe,

Klostergade 290, 1. Sal.

Agentur i

Gjødning & Foderstoffer.

Erik Christensen,

Snidsmed og Instrumentliver,

Vester-gade

(lige ud for Nendebanen).

Brødfæremaskiner, Brød-, Slagter-, Husflids- og alle andre Slags Knive leveres af eget Fabrikat. Ligeledes Sage, Barberknive og Lommeknive, for hvis Godhed garanteres.

Sare, Barberknive og Lommeknive flibes og repareres godt og billigt.

 Snidsmaskiner udlejes.

Snedker J. G. Clausen,

Laasbygade

(A. E. Johannsens tidligere Gaard)

anbefaler sig med alt til

Snedkerfaget henhørende,

saa vel

Dygnings- som Møbelarbejder samt Udførelsen af Reparationer.

Lager og Udsalg af gode og smukke

Ligkister

i alle Størrelser og til billige Priser forefindes.

Karstmager M. Haar,

Søndergade

(Kjøbmand J. Aagaards Gaard),

anbefaler

flere forskellige elegante

VOGNE,

saa vel lukkede som Jagtvogne samt

Arbejdsvogne,

som sælges til billige Priser.

Gamle Vogne tages i Bytte.

Reparationer udføres.

Th. Ludvig Lassen

anbefaler sit Lager af:

Klæde- og Lærredsvarer,

Tvist og Maskingarn i alle Nr.

til meget billige Priser.

End videre faas de bedste og billigste

Symaskiner

med ny Forbedringer,

som sælges under 2 Aars Garanti hos

Th. Ludvig Lassen.

B. Andersens

ny Læderhandel

i Søndergade

(Leopold Meyers Gaard)

anbefaler et godt Udvalg i alle **Læder-** og **Skind-**sorter samt **Læster** og alle øvrige **Skomager-Artikler.**

Tillige haves Udsalg fra Brødrene Dollmann i Kjøbenhavn af **Maskinremme, Sprøjteslanger** og **nittede Læder-Brandspande** til Fabrikpris.

JAKOB ROSENDAHL

Bogbinderi & Papirhandel.

420. Hoffdingsgade. 420.

H. W. Meyers Eftflgr.

(Ad. Goldschmidt),

Østergade Nr. 150,

anbefaler sit velassorterede Lager af:

Mode- og Manufakturvarer, hvoraf alle indenlandske Varer til **Fabrikspris**.
Damprensede Sengefjer og Dun, Dynevaar, Jærnsenge med og uden Ma-
dratser.

Klæde og Buckskin, saavel danske som udenlandske, og alt til **Herre-Ekvipering** henhørende.

Kaaber, Trøjer og Overstykker tilligemed alt til **Dame-Ekvipering**.

Paraplyer og Parasoller i stort Udvalg.

Lærreder og øvrige Sorter **Hvidevarer** i største Udvalg.

Alle Slags Bomulds- og Uldgarn i forskellige Finheder og Farver.

Artikler for Modehandlerinder.

Alt til **Bygningsfaget** henhørende: Dør-
laase, Hængsler, Vridere, Spiger, Søm, Dyk-
ker, Stifter og Jærntraad i alle Numre.

Støbegods fra flere Fabrikker til Fabrikspris.

Avlsredskaber og Maskiner ligeledes
til Fabrikspris.

Tagpap i 1ma Varer.

Zink-, Blik-, Kobber-, Messing- og
Jærnplader i forskellige Nr.

Vindues- og Spejlglas, Glarmester-
diamanter, Spejle i forskj. Størrelser.

Vand- og Gasrør, trukne og støbte, i alle
Dimensioner.

Fittings, saa vel Jærn- som Messing.

Husholdningsgjenstande, saasom: emal-
jerede og fortinnede Gryder, Kjedler og
Kasseroller.

Porcellæn.

Smukke og billige, slebne og pressede **Glas-**
varer.

Børstenbinderarbejde, godt og billigt.

Terracotta og Elektroplet.

Galanterivarer.

Legetøjer.

Musikalske Instrumenter.

Optiske Instrumenter.

Alle Slags Kræmmer-Artikler.

Pibehoveder, Svampdaaser, Pibe-
spidser, Slinger og Pibebeslag.

Værktøjer og Forbrugsgjenstande
for d'Hrr. Snedkere, Drejere, Smede, Sadel-
magere, Skomagere o. s. v. forefindes i stort
Udvalg og bedste Varer.

Ene-Forhandling af justerede
Vægt-Lodder og Maal.

H. W. Meyers Eftflgr.

(Ad. Goldschmidt),

Østergade Nr. 150.

A. C. Christensens Landbofontor,

Kolding.

Køb og Salg af Landejendomme.

Nummerbytning

udføres for Marinere, Gardere, Dragoner, Felt-,
Festnings- og Trænkoustabler samt Militærar-
bejdere hos

A. C. Christensen,

Landbofontoret i Kolding.

Den nyindrettede

Slagterbutik

i Østergade

(lige over for P. Schytte)

leverer daglig friskslagtet Kjød af god Kvalitet.

Saltet og røget Flæsk, fineste Københavns
Sukkerskinker, friskhakket Kjødfars, Medister-
pølser og flere andre Sorter Pølser samt udmærket
Svinefedt erholdes ligeledes daglig i gode Varer.

P. Ørum jun.,
Østergade.

Sjæffiver S. Jensen,

Laasbygade Nr. 129,

Kolding.

Sophus Larsen,

Taashngade,

C. C. Drums Gaard,

anbefaler sit Lager af udsøgte

Kolonial-, Urtekram-

og

Delikatessevarer,

Vine og Spirituosa,

Chokolader,

Tobakker og Cigarer,

Toiletsæber og Parfumerier

Stearinlys & Spillekort.

Daglig friskbrændt

Kaffe.

Fotograf P. AAGAARD,

Rendebanen,

udfører

ALT HENHØRENDE TIL FOTOGRAFIEEN,

saasom:

Visitkort, Kabinettsbilleder og Landskaber.

PORTRÆTER

i meget stort Format

aftages efter almindelige smaa Visitkort.

BØRN aftages i 3 Sekunder.

P. Thorsen,

Østergade, Kolding,

Garveri & Læderudsalg.

Sadelmager S. Drum,

Kendebanen

(lige over for Søndergade),
 anbefaler sig med Udførelsen af alt til

Sadelmagerprofessionen

henhørende.

„Petersminde“,

Restavration, Reglebane og Badeanstalt

(paa Fredericiavejen tæt ved Kolding Fjord),

bringes i Publikums Erindring.

NB. Opmærksomheden henledes særlig paa Badeanstalten,
 der er anerkendt for at være den bedste ved Kolding.

J. W. Hentzen i Søndergade
 anbefaler sig med
 Alt til Sagret og Kauditorret henhørende.

For d'Hrr. Læger

og

for Patienter

har Hr. Universitets-Instrumentmager, Professor
Nyrop overdraget mig et

Ene-Udsalg af Bandager

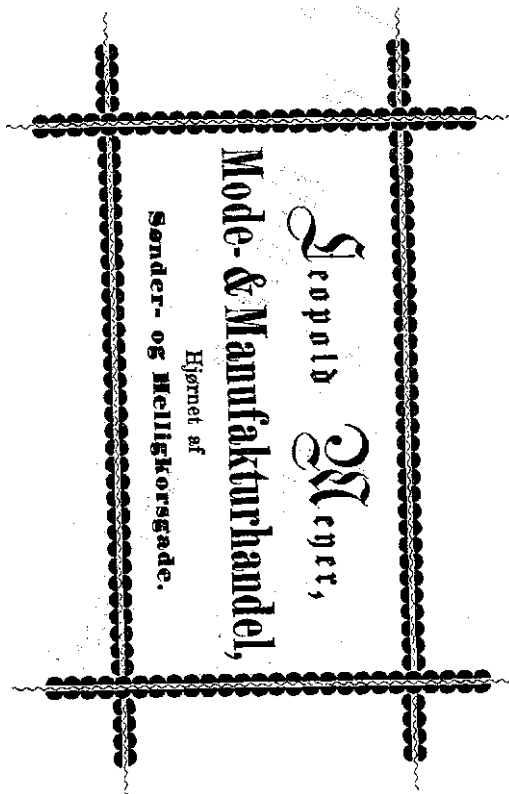
samt alle Slags **Brokbind, Snørestromper, Fontenellebind**, alle Dimensioner af **Bougier** og **elastiske Kathedere, Sprøjter** af Tin, Glas og Gummi i alle Størrelser (ogsaa for Dyr læger), **Mælkesugere, Vortebrikker, Moderkranse, Klyso-pumper, Ligtorneknive, Suspensorier, Tandhalsbaand** for Børn i Tandperioden (alene ægte fra Brødr. Gehrig i Berlin), **Luftpuder, Gummisutter, mekaniske Uterusringe, Policier, Høre-Instrumenter** m. m.

Jordemoder-Bestik

komplette for 22—24 Kr.

➔ Enhver Bestilling, der overdrages mig paa Instrumenter og alt dertil hørende, vil, naar Maal og øvrigt fornødent nøjagtigt opgives, hvis jeg ikke selv er forsynet dermed, blive besørget hurtigst muligt.

F. Hellrung,
Kolding.

Blomster-Udsalg

i Søndergade Nr. 519
(lige over for Skomager N. Olesen)
af

A. J. Weirup jun.,
Sandelsgartner.

Fra Butiken anbefales Potteplanter, farvede Roskranse og Buketter af Evighedsblomster.

Bestillinger paa Kranse og Buketter af levende Blomster modtages og udføres smukt og billigt.

Udmærket smukke og kraftige
Frukttrær, Fruktbuske, Sirbuske, Hænge-
ask, Hvidtorn, Roser m. m.
faas fra Planteeskolen til meget billige Priser.

Have-Anlæg

udføres saa vel i fransk som engelsk Stil.
Tegninger udføres paa Forlangende til
enhver, som maatte ønske det.

Chr. S. Krøldrup,

Skolegade Nr. 210.

Vin- & Kolonialforretning

en gros.

Margrethe Jørgensen,

Søndergade,

anbefaler sig med Udførelsen af alle Slags

Haararbejder.

Blikkenslager Wilh. Steinfath,

Kendebanen i Kolding,

anbefaler sit velforsynede Udsalg af
alle Sorter Blik- og Messingarbejder
samt

lakerede Blikarbejder.

**Stort Oplag af bedste Kjøbenhavns
Sølvetvarer:**

Kaffe-, The- og Flødekander, Sukkerskaale, ind-
vendig forgyldte, Sukkerskaale af Glas med Søl-
plettrand, Plat de Menager i flere Sorter, Brød-
og Presenterbakker, Theskekurve, Potage- og
Punscheskeer, Spise-, Børne- og Theskeer i flere
Sorter, samt Knive og Gaffer m. m.

Stort Oplag af Lamper,

saa vel finere Bord- og Hængelamper i mange
forskjellige Størrelser som mindre Do., samt
Køkken- og Væggelamper.

Vognlygter i flere Sorter.

 Alt **Skifertæknings-, Zinkbyg-
nings- og Gas-Arbejde** udføres
solidt og til Nutidens billigste Priser.

W. Steinfath.

Direktør H. J. Hansen,

Søndergade

(Tropold Møllerss Gærd)

anbefaler sit vigtigste Udsalg af **Spafereffofter,**

Patentpiber

fra Ss. Mølleberg i Skandens, M. Skamsten i Odense og Sørenten i Marhus.

End videre udføres alt til Erhvervning henbørende, saaledes:

Stuntienere, Bogreoler og Stofte m. m.

 Børnebogne findes i Megeten færdige.

H. Jørgensen,
Sandfemmer & Snidgærter,
 310, Sælligeforsgade 310.

Fager & Udfølg af
alle Sorter Sandfæer
 fra de bedste Fabrikker og af eget Fabrikat.

Seler,

faa vel fine som ordinære.

Penge-, Robats- & Sagsbunne.

Bandager, Strøklind, Suspenforier og

Gummibarer

samt alt til Faget henhørende.

Udfølg af N. I. D.

Silberedte Stind i alle Sorter

til Bælle og Underklæder,

samt til Skomager-, Sabelmager- og Skildfemmerbrug.

Sandfæer

af alle størrelser og farver.

Sæder, Støber, Stær og SammeStind
 findes.

Hendrik Spies,
 Sejlmager,

Havnegade Nr. 449,

anbefaler sig med

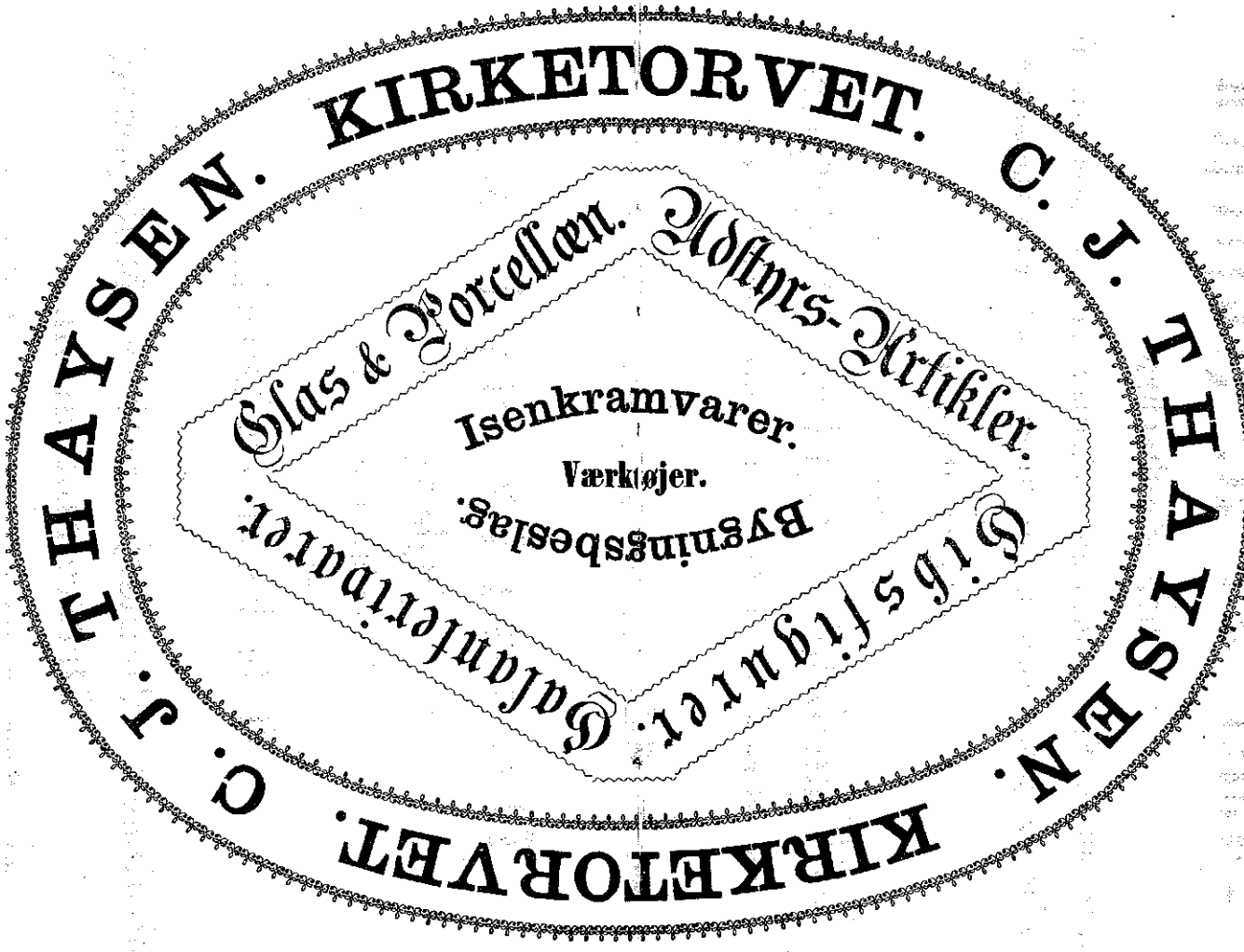
alt til Faget henhørende,

saasom:

Møllesejl, Vognsejl, Sække, Muleposer,
Drivremme m. m.

Reparationer udføres godt og billigt.

KIRKETORVET.

THAYSEN.

C. J. THAYSEN.

KIRKETORVET.

Glas & Porcellæn.

Køstms.-Kunstler.

Isenkramvarer.

Værktøjer.

Bygningsbeslag.

Galanterivarer.

Guldfigurer.

F. RICHTER, Kolding.

Kunst- & Handelsgartneri.

**Plante- & Frøhandel, Planteskole, Potteplanter,
Kranse, Buketter m. m.**

Udførelse af større og mindre Have-, Lyst- og Parkanlæg.

Udførelse af Dekorationer af

Kirker, Selskabsværelser og Balsale saa vel i Kolding som i andre Kjøb-
steder samt paa Landet.

Telegram Adresse:

Richter, Kolding.

faa vel henvende sig til Studiens billigste Hæfter.

Trykkeskriver, Bøger og Hæfter,

af:

Stort Lager

består som Dekorationer af Bøger og Hæfter og Bogindbinding.

udfører alt til Materproffessionen henholdsvis, saa vel almindeligt Ar-

ved Søndersø

Mater E. W. Suttén

Sjælms Mølle

paa S.-Laundervej ved Kolding.

Efter at have overtaget Møllen og indlagt et Frankffigteri samt foretaget flere forskellige Forbedringer, tillader jeg mig herved at anbefale mig til Byens og Omegnens ærede Beboere, hvis Belvilje jeg haaber at vinde ved reel og billig Behandling.

Til Udvalg haves alle Sorter Mel og Gryn i smukke og rene Hæver.

Erhødigst

M. S o n n e s e n.

Gjendoms- Mæglerkontoret

i Nørregade Nr. 5

ansøger saa vel Kjøbstad: som Laudejendomme med velordnede Prioriteter til Salg og Mageskifte i alle forskjellige Størrelser og passende til alle Slags Næringsdrivende.

➔ Gjendomme søttes i Kommission.

Jørgen L. Bram.

Beværtningsstedet

„H o l d a n“

paa Kolding Nørremark

(ved Vejle Chaussee)

anbefales til Publikums Belvilje med gode Værer til billige Priser.

Nis Christiansen.

J. C. Hildebrandt,

Sell-, Slag- & Kompasmager,

Ø.-Kløftergade Nr. 455.

159

Sager og Udvalg af:

Møllesejl, Bøgnsejl, Møllehøjer, Sætte m. m.,

alt forarbejdet af det bedste Materialer,

til Skibens billigste Skiffer.

158

M. Sørensen,

„Skandinaviens“ i Skolding,

anbefaler sig med

ngentlig Modtagelse af

alle Slags fedt Slagtebæg til Export

til Dagens bedste Skiffer.

Swin, Fælder og faar modtages hver Fredag, flort
Kjørbæg hver Onsdag.

M. Sørensen,

Grænturhandler.

P. VEDDEL

anbefaler sit

BAGERI & KONDITORI

160

(Søndergade Nr. 358)

til et særet Publikum.